

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Мултанівська Т.В.
Воїнова Т.С.
АУДИТ. ПРАКТИКУМ
Навчально-практичний посібник**

Автори: Мултанівська Т.В.
Воїнова Т.С.

Відповідальний за випуск
зав. кафедри контролю та аудиту **Дікань Л.В.**

Харків. Вид. ХНЕУ – 2012

Рецензенти: докт. екон. наук, професор, зав. кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» *Тимофєєв В. М.*; докт. екон. наук, професор, директор Харківського інституту банківської справи УБС НБУ *Тридід О. М.*; докт. екон. наук, професор кафедри оподаткування Східноукраїнського національного університет ім. Володимира Даля *Калінеску Т.В.*

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету.

Протокол № 9 від 18.06.2012 р.

Мултанівська Т.В.

Аудит. Практикум. Навчально-практичний посібник / Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова – Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. – 176 с.

Розглянуто теоретичні, організаційні засади та технологію аудиту відповідно до положень Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2010 р.) та здобутків практики аудиту. Наведено основні теоретичні положення, питання для самодіагностики, тести, практичні завдання (у тому числі з прикладами рішення) за кожною темою дисципліни «Аудит», спрямовані на формування в студентів професійних компетентностей згідно з Національною рамкою кваліфікацій.

Рекомендовано для студентів, викладачів, аспірантів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей, слухачів інститутів післядипломної освіти.

© Харківський національний економічний університет, 2012
© Мултанівська Т. В.
Воїнова Т. С.
2012

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Теоретичні та організаційні засади аудиту	6
1. Сутність і предмет аудиту	
2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення	16
3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання	28
4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю	37
5. Планування аудиту	47
6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора	56
Розділ 2. Технологія аудиту	65
7. Аудит фінансової звітності	65
8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи	73
9. Підсумковий контроль	81
10. Реалізація матеріалів аудиту	94
11. Аудиторські послуги, їх об'єкти і види	99
12. Внутрішній аудит: його сутність, об'єкти і суб'єкти	104
13. Методичні прийоми внутрішнього аудиту	111
14. Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту	115
Глосарій	119
Рекомендована література	123
Додатки	130

Вступ

Поширення у світі кризових явищ у сфері економіки призвело до перегляду традиційних підходів до розбудови сучасної системи фінансового контролю. Складовою цієї системи є аудит.

Аудит призначений підвищити довіру суспільства і перш за все користувачів фінансової звітності до якості інформації, яка міститься в ній. Тому помилка аудитора при наданні висновку має наслідком не лише втрату власного іміджу, але й суттєві збитки суб'єктів господарювання, а відтак і суспільства загалом. У зв'язку з цим підготовка вітчизняних висококваліфікованих фахівців, які спроможні постійно вдосконалювати рівень своїх знань і вмінь й на основі цього належним чином задовольняти зростаючі потреби користувачів, також гідно конкурувати із зарубіжними монополістами в галузі аудиту, які заповнили вітчизняний ринок аудиторських послуг, є надзвичайно актуальною.

Розв'язанню цієї проблеми значною мірою має сприяти й вища школа, де майбутні фахівці при вивченні навчальної дисципліни «Аудит», що належить до циклу професійно орієнтованих дисциплін у галузі знань «Економіка та підприємство» напрямку підготовки «Облік і аудит», набувають відповідної сукупності професійних та особистісних компетентностей, достатніх для творчого вирішення нестандартних завдань, притаманних сучасному аудиту. Особлива увага у зв'язку із затвердженням Національної рамки кваліфікацій має приділятися практичній підготовці майбутніх фахівців.

При написанні посібника були використані закони України, нормативні акти, П(С)БО, МСА, праці таких провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, як Аренс А., Бутинець Ф. Ф., Дорош Н. І., Кулаковська Л. П., Петрик О. А., Редько О. Ю. тощо.

Метою посібника є сприяння оволодінню базовими компетентностями у сфері проведення аудиту і надання аудиторських послуг, а також розумінню проблем його розвитку як основи наступної адаптації майбутніх фахівців до професійного аудиторського середовища.

Відповідно до мети посібник спрямований на вирішення таких **завдань**: сприяти засвоєнню теоретичних засад функціонування аудиту як складової системи фінансового контролю; опануванню законодавчих та нормативно-інструктивних документів, міжнародних стандартів

аудиту, Кодексу професійної етики аудиторів; набуттю практичних навичок з організації й планування аудиту, надання аудиторських послуг, виконання окремих аудиторських процедур, оформлення робочих та підсумкових документів аудитора.

Для посилення мотивації студентів і стимулювання систематичної ефективної навчальної діяльності, підвищення якості навчання та об'єктивності оцінювання знань з дисципліни «Аудит» при підготовці посібника враховано рекомендації щодо цілей і завдань європейської інтеграції в галузі вищої освіти до параметрів та характеристик європейського університету, а також вимоги Національної рамки кваліфікацій. Відповідно навчальний матеріал дисципліни розподілено на два модулі, які пов'язані між собою смисловим змістом. У роботі послідовно наведено за кожною темою: основні питання, ключові слова та терміни, перелік компетентностей, якими студенти повинні володіти, контрольні запитання для самопідготовки, навчальні завдання, які орієнтують на самостійну роботу після вивчення матеріалу.

Розділ 1. Теоретичні та організаційні засади аудиту

1. Сутність і предмет аудиту

Метою даної теми є розгляд передумов та факторів, що визначають необхідність, місце й роль аудиту в системі управління, сутності, мети та класифікації аудиту, а також формування в студентів здатності визначати предмет та об'єкти аудиту відповідно до потреб користувачів.

1.1. Необхідність, місце й роль аудиту в ринковій економіці.

1.2. Сутність і мета аудиту.

1.3. Предмет та об'єкти аудиту.

1.4. Класифікація аудиту.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність визначати предмет і об'єкт аудиту відповідно до потреб користувачів	1. Знання сутності, місця й ролі аудиту в системі управління	1. Уміння визначати інформаційні потреби користувачів у процесі предаудиту	1. Донесення об'єктивної інформації про фінансові звіти до користувачів аудиту	1. Здатність самостійно приймати рішення щодо пошуку інформації в процесі предаудиту відповідно до потреб користувачів
	2. Знати сутність, склад предмету та об'єктів аудиту	2. Уміння визначати предмет та класифікувати об'єкти аудиту	2. Взаємодія з управлінським персоналом при отриманні інформації стосовно предмета та об'єкта аудиту	3. Відповісти за правильність прийнятого рішення про вибір об'єктів аудиту

Ключові терміни: аудит, аудиторська діяльність, користувачі аудиту, предмет аудиту, об'єкт аудиту, види аудиту.

Рекомендована література: [1 – 6; 9 – 14; 18; 23; 26; 30, 33 – 38; 44; 51; 65; 69; 76 – 77].

Потреба в специфічних послугах стосовно визначення достовірності фінансової звітності набула поширення із середини ХІХ ст. у зв'язку зі зростанням вірогідності надання адміністрацією компаній необ'єктивної інформації користувачам фінансової звітності, залежністю наслідків економічних рішень, які приймаються на підставі поданої фінансової звітності, від якості інформації, необхідністю спеціальних знань для перевірки інформації, відсутністю в користувачів інформації доступу до неї для оцінки її якості. Таким чином, місце й роль аудиту в системі управління залежить від бажання акціонерів, кредиторів, інших зацікавлених осіб отримувати об'єктивну інформацію про фінансовий стан та результати діяльності певної компанії із її фінансових звітів для прийняття більш обґрунтованих економічних рішень.

В Україні становлення аудиторської діяльності в її сучасному розумінні припадає на період започаткування розбудови економіки ринкового типу й трансформації форм власності. Відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність» аудит – це «перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів» [34]. Разом із тим слід зазначити, що Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг видання 2010 р. [11] мета аудиту трактується як підвищення ступеня довіри визначених користувачів до фінансової звітності. Вона досягається через висловлення аудитором думки про те, чи складена фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності [11].

Аудитори (аудиторські фірми) згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність» [34], крім безпосереднього виконання аудиторських перевірок (аудиту), можуть надавати інші аудиторські послуги, пов'язані з їх професійною діяльністю, зокрема по веденню та відновленню бухгалтерського обліку, у формі консультацій з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, експертизи та оцінки стану фінансово-господарської діяльності та інших видів економіко-правового забезпечення господарської діяльності суб'єктів господарювання, а також проводити перевірку іпотечного покриття.

Предмет аудиту найчастіше трактують як показники фінансової звітності з погляду їх відповідності певним критеріям, а під об'єктами аудиту розуміють окремі взаємопов'язані економічні, організаційні, правові, інформаційні та інші форми функціонування системи, що вивчається, стан якої може бути оцінено кількісно та якісно. До об'єктів аудиту залежно від їх виду відносять: установчі документи підприємства; ресурси, господарські процеси тощо.

Сучасна практика дає значну кількість прикладів існування різноманітних видів аудиту. Так, стосовно користувачів інформації виокремлюють зовнішній та внутрішній аудит: зовнішній аудит – це аудит, який здійснюється зовнішніми аудиторами (аудиторськими фірмами) на підставі договору з суб'єктом господарювання з метою надання незалежного висновку щодо його фінансових звітів; внутрішній аудит – це аудит, який здійснюється фахівцями спеціального підрозділу підприємства, що безпосередньо підпорядкований керівництву підприємства (власникам). Стосовно вимог законодавства (за ініціативою здійснення) розрізняють обов'язковий та ініціативний аудит: обов'язковий аудит – це аудит, який проводиться аудитором (аудиторською фірмою) у випадках, прямо передбачених чинним законодавством; ініціативний аудит – це аудит, який проводиться аудитором (аудиторською фірмою) з власної ініціативи суб'єкта господарювання згідно з договором.

Запитання для самодіагностики

1. Що розуміється під поняттям «аудит»?
2. Що розуміється під поняттям «аудиторська діяльність»?
3. Яку роль відіграє аудит в умовах ринкової економіки?
4. У чому полягає відмінність аудиту від ревізії?
5. Чи можна ототожнювати аудит із експертизою?
6. Що є предметом аудиту?
7. Назвіть об'єкти аудиторської діяльності.
8. Для яких суб'єктів економічної діяльності аудит є обов'язковим?
9. Які існують види аудиту?

Тести

1. Необхідність аудиту обумовлена:
 - а) потребою держави в отриманні інформації щодо правильності обчислення суб'єктами господарювання податкових платежів;

б) наявністю конфлікту інтересів між управлінським персоналом підприємства та іншими користувачами фінансової звітності;

в) потребою виявлення порушень і зловживань у сфері економічної діяльності.

2. Одною з основних причин запровадження аудиту є:

а) необхідність вироблення єдиних підходів до складання фінансової звітності;

б) потреба забезпечення високого рівня зайнятості висококваліфікованих фахівців у галузі бухгалтерського обліку та фінансів;

в) залежність наслідків рішень, які приймаються на підставі фінансової звітності, від якості інформації.

3. Законодавче визнання аудиту в Україні відбулося у:

а) 1991 р.;

б) 1993 р.;

в) 1998 р.;

г) 2006 р.

4. Історія сучасного аудиту як специфічного виду послуг розпочалася:

а) з часів античності;

б) наприкінці XII сторіччя;

в) з середини XIX сторіччя.

5. Особливістю процесу становлення аудиту в Україні є:

а) законодавче визнання інституту приватної власності;

б) тиск міжнародних фінансових інституцій;

в) реформування системи державного фінансового контролю.

6. Користувачами аудиту є:

а) лише власники підприємства;

б) вищий управлінський персонал підприємства;

в) особи, які використовують інформацію про діяльність підприємства для прийняття рішень.

7. Аудит – це форма:

а) державного фінансового контролю;

б) внутрішньогосподарського контролю;

в) фінансово-господарського контролю.

8. Метою аудиту є:

а) обґрунтування комплексу заходів щодо покращення фінансового стану клієнта;

б) підвищення ступеня довіри визначених користувачів до фінансової звітності;

в) висловлення аудитором думки щодо відповідності фінансової звітності застосовній концептуальній основі.

9. До числа загальних цілей аудитора під час проведення аудиту фінансової звітності належить:

а) отримання достатньої впевненості в тому, що фінансова звітність загалом не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства чи помилки;

б) надання звіту про фінансову звітність і повідомлення інформації, як цього вимагають МСА, відповідно до результатів, отриманих аудитором;

в) надання рекомендацій управлінському персоналу клієнта щодо вдосконалення системи бухгалтерського обліку;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді а), в).

10. Управлінський персонал – особа (особи), які несуть ... відповідальність за ведення діяльності суб'єкта господарювання.

11. Аудит фінансової звітності:

а) забезпечує консолідовану відповідальність управлінського персоналу та аудитора за достовірність показників фінансової звітності перед третіми особами;

б) звільняє управлінський персонал від відповідальності за фінансову звітність й покладає її на аудитора (аудиторську фірму), що здійснила аудит;

в) не звільняє управлінський персонал або тих, кого наділено найвищими повноваженнями, від відповідальності за складання фінансової звітності. відповідно до застосовної концептуальної основи.

12. Застосовна концептуальна основа фінансової звітності – концептуальна основа фінансової звітності, прийнята та в разі потреби тими, кого наділено, при складанні фінансової звітності, яка є прийнятною з огляду на ... суб'єкта господарювання та мету фінансової звітності або яка вимагається за ... чи ... актами.

13. Історична фінансова інформація – інформація, виражена у ... показниках, стосовно конкретного, отримана на основі ... системи цього, про ... події, які відбувалися в минулих періодах, або про минулі ... умови чи обставини на певний момент часу.

14. Професійне судження – застосування необхідних ..., ... і ... в контексті стандартів аудиту, бухгалтерського обліку та професійної етики при прийнятті обґрунтованих рішень щодо плану дій, які прийнятні за обставинами

15. Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, – особа (особи) чи організація (організації), які відповідають за нагляд за ... суб'єкта господарювання і ..., пов'язаними із підзвітністю суб'єкта господарювання.

16. Аудиторська діяльність – це:

- а) організаційне і методичне забезпечення аудиту;
- б) практичне виконання аудиторських перевірок;
- в) надання інших аудиторських послуг;
- г) організаційне і методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок і надання супутніх аудиту послуг.

17. Відповідальністю аудитора є:

- а) висловлення думки щодо фінансової звітності на основі результатів аудиту;
- б) забезпечення достовірності фінансової звітності на основі реалізації результатів аудиту;
- в) викривлення фінансової звітності, виявлені органами державного фінансового контролю після завершення аудиту.

18. Відповідальність за правильність підготовки та подання фінансової звітності користувачам покладається на:

- а) аудитора;
- б) власника або уповноважений орган, який здійснює керівництво підприємством;
- в) аудитора та керівника підприємства;
- г) головного бухгалтера підприємства.

19. Відмінність аудиту від ревізії полягає в тому, що:

- а) аудиту підлягають виключно установи та організації, що повністю утримуються за рахунок державного бюджету, а ревізії – будь-які державні підприємства;
- б) аудит проводиться на вимогу органів дізнання і попереднього слідства, а ревізія – за наказом керівника контролюючого органу;
- в) аудит здійснюється на договірних засадах між аудитором і замовником, а ревізія – згідно з планом контролюючого органу.

20. Аудитори (аудиторські фірми) можуть здійснювати:

а) ведення бухгалтерського обліку;
б) експертизи стану фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання;

в) проведення професійних тренінгів для бухгалтерів;

г) правильні відповіді а), б);

д) усі відповіді правильні.

21. Аудитори (аудиторські фірми) не можуть здійснювати:

а) перевірку іпотечного покриття відповідно до Закону України «Про іпотечні облігації»;

б) розробку для замовника статуту та посадових інструкцій;

в) представництво інтересів замовника з питань обліку в суді;

г) правильні відповіді б), в);

д) немає правильної відповіді.

22. Обов'язкова аудиторська перевірка проводиться, якщо економічний суб'єкт є:

а) товариством з обмеженою відповідальністю;

б) бюджетною установою;

в) емітентом цінних паперів;

г) приватним акціонерним товариством.

Рекомендовані джерела для обґрунтування відповідей на тести

№ тесту	Джерело для обґрунтування	№ тесту	Джерело для обґрунтування
1	[14, с. 10]	12	[11, с. 80]
2	[14, с. 10]	13	[11, с. 81]
3	[34, розділ VII]	14	[11, с. 82]
4	[14, с. 11; 2, с. 456]	15	[11, с. 83]
5	[14, с. 11–12]	16	[34, ст. 3]
6	[36, ст. 1; 14, с. 11]	17	[11, с. 77, с. 85, с. 690]
7	[14, с. 14]	18	[36, ст. 8; 11, с. 77–78, с. 81, с. 689–690]
8	[11, с. 77]	19	[34, ст. 17; 14, с. 17]
9	[11, с. 79]	20	[34, ст. 3; 69]
10	[11, с. 80]	21	[34, ст. 3; 69]
11	[11, с. 77–78]	22	[34, ст. 8]

Завдання 1

Визначити відмінності між зовнішнім аудитом, ревізією та судово-економічною експертизою за наведеними ознаками (табл. 1).

Таблиця 1

Основні відмінності між зовнішнім аудитом, ревізією та судово-економічною експертизою

Ознака	Зовнішній аудит	Ревізія	Судово-економічна експертиза
1	2	3	4
1. Мета			
2. Суб'єкт			
3. Предмет			
4. Об'єкт			
5. Користувачі інформації			
6. Правове регулювання			
7. Ініціатор проведення			
8. Підстава проведення			
9. Можливості сторін щодо відмови від перевірки			
10. Поведінка при виявленні викривлень			
11. Підсумковий документ			
12. Принцип оплати			

Завдання 2

На основі опрацювання Законів України [35; 37; 38; 74; 76; 77 тощо] визначити випадки проведення обов'язкового та ініціативного аудиту, а також вимоги щодо цього (табл. 2).

Таблиця 2

Випадки проведення обов'язкового та ініціативного аудиту в Україні

Назва Закону України	Зміст положення	
	Обов'язковий аудит	Ініціативний аудит

Завдання 3

Визначити, які з наведеного переліку підприємств, установ та організацій підлягають обов'язковому аудиту. Обґрунтувати відповідь.

1. Державна акціонерна холдингова компанія «Каскад».
2. Державна іпотечна установа.
3. Довірче товариство з додатковою відповідальністю «Морський довірчий фонд».
4. ДП «Південна залізниця».
5. ЗАТ «Кримський титан».
6. Західнодонбаський приватний інститут економіки і управління.
7. Комунальне підприємство «Жилкомсервіс».
8. Ломбард «Благо».
9. Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000».
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України (НКЦПФРУ).
11. Національний банк України.
12. Національний відкритий недержавний пенсійний фонд.
13. ПАТ «АвтоКрАЗ».
14. ПАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»
15. ПАТ «Укрсоцбанк».
16. ПАТ «Державний ощадний банк».
17. Пенсійний фонд України.
18. ПП «Атлас Д».
19. ПрАТ «Українська транспортна страхова компанія».
20. Придніпровська фондова біржа.
21. ТОВ «Правове агентство «Статус».
22. ТОВ «Аверс ЛТЗ».
23. Товарна біржа «НАША».

Завдання 4

Здійснити класифікацію видів об'єктів аудиту (табл. 3). Результати оформити у вигляді табл. 4.

Таблиця 3

Вихідні дані

<i>Види об'єктів аудиту</i>	
1	2
Регулювання	Предмети праці
Матеріально-технічне постачання	Організація управління

Закінчення табл. 3

1	2
Організаційна структура	Планування
Засоби праці	Допоміжне виробництво
Обсяг виробництва	Фондовіддача
Основне виробництво	Облік
Система стимулювання	Трудові ресурси
Фінансові ресурси	Рентабельність
Забезпечення фінансовими ресурсами	Контроль
Собівартість	Нематеріальні активи
Нормування	Економічний аналіз

Таблиця 4

Класифікація видів об'єктів аудиту

Ресурси	Господарські процеси	Економічні результати діяльності	Організаційні форми управління	Методи управління	Функції управління
1	2	3	4	5	6

Завдання 5

На підставі додатка А визначити предмети та об'єкти аудиту для виконання завдання з аудиту фінансової звітності ПрАТ «Меблі». Результати навести у вигляді табл. 5.

Таблиця 5

Предмети та об'єкти аудиту фінансової звітності ПрАТ «Меблі»

Предмет аудиту		Об'єкт аудиту	
Назва	Сума, тис. грн	Назва	Сума, тис. грн

2. Регулювання аудиторської діяльності та її інформаційне забезпечення

Метою даної теми є оцінка міжнародного досвіду регулювання аудиторської діяльності, основних засад управління аудиторською діяльністю в Україні, а також формування в студентів здатності дотримуватись професійної етики аудиторів та усувати загрози порушення принципів аудиту при здійсненні аудиторської діяльності.

2.1. Міжнародний досвід регулювання аудиторської діяльності.

2.2. Організаційне й методологічне управління аудиторською діяльністю в Україні.

2.3. Нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності в Україні.

2.4. Організаційні основи здійснення аудиторської діяльності.

2.5. Принципи здійснення аудиту.

2.6. Інформаційне забезпечення аудиторської діяльності.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
1	2	3	4	5
Здатність дотримуватись професійної етики аудиторів та усувати загрози порушення принципів аудиту при здійсненні аудиторської діяльності	Знання моделей регулювання аудиторської діяльності	Здатність адаптувати моделі регулювання аудиторської діяльності до вітчизняної практики господарювання	Здатність обґрунтовувати власну позицію щодо організації ефективних взаємовідносин у професійному середовищі	Здатність до професійного саморозвитку при адаптуванні моделей регулювання аудиторської діяльності до вітчизняної практики господарювання
	Знання системи нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності, інформаційного забезпе-	Уміння дотримуватись принципів професійної етики аудиторів	Застосування професійної взаємодії, що відповідає етичним стандартам. Уміння взаємодіяти при усуненні загроз порушення принципів аудиту	Індивідуальна відповідальність за дотримання принципів професійної етики
1	2	3	4	5

	чення аудиту, прав, обов'язків та відповідальності аудиторів		Складання заяви про дотримання Кодексу етики професійних бухгалтерів , анкети члена групи при отриманні завдання	
--	--	--	--	--

Ключові терміни: Міжнародна федерація бухгалтерів (МФБ), Аудиторська палата України (АПУ), Всеукраїнська професійна громадська організація «Спілка Аудиторів України» (ВПГО «САУ»), концепції аудиту, постулати аудиту, Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, аудитор, аудиторська фірма, сертифікат аудитора, Реєстр аудиторських фірм та аудиторів, фундаментальні принципи аудиту, професійна етика аудитора.

Рекомендована література: [2; 3; 5; 6; 9 – 11; 13; 14; 18; 19; 21; 22; 25; 32; 34; 36; 40; 50; 51 – 58; 62; 64; 67; 71 – 73; 75].

У сучасному світі існує два основних підходи до регулювання аудиторської діяльності: на основі державної законодавчої ініціативи та державного регулювання й на основі законодавчої ініціативи громадських професійних організацій і регулювання спільно з державою. До критеріїв оцінки рівня урегульованості аудиторської діяльності належать, зокрема, наявність законодавчої бази щодо здійснення аудиторської діяльності, наявність правових актів про обов'язковість проведення аудиторських перевірок суб'єктів господарювання, державне чи професійне регулювання аудиторської діяльності в країні, рівень втручання державних органів у функціонування ринку аудиторських послуг тощо. На міжнародному рівні регулювання аудиторської діяльності здійснюється МФБ.

В Україні управління аудиторською діяльністю здійснюється на основі другого підходу. Елементами системи організаційного й методологічного управління аудиторською діяльністю на макрорівні є орган управління в особі АПУ та нормативно-правове забезпечення аудиторської діяльності. Повноваження АПУ визначені Господарським кодексом України [26], Законом України «Про аудиторську діяльність» [34] та Статутом АПУ [73].

Теоретичну основу аудиту складають такі взаємопов'язані компоненти як концепції, постулати, стандарти. Концепції аудиту визначають напрями розвитку теорії аудиту. Під постулатами аудиту розуміють фундаментальні аксіоматичні твердження аудиторської теорії, які є основою для подальших міркувань. Стандарти аудиту – це документи, що формулюють єдині базові вимоги до підготовки, проведення й оформлення результатів аудиту, а також до самого аудитора, дотримання яких забезпечує відповідний рівень якості аудиту та супутніх послуг. У теперішній час розрізняють міжнародні стандарти, національні стандарти та внутрішні стандарти аудиторських фірм. В Україні обов'язковими до застосування як національних стандартів аудиту є Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [40]. Крім того, система нормативного регулювання аудиторської діяльності в Україні включає сукупність загальних нормативно-правових актів, що регламентують здійснення підприємницької діяльності, а також спеціальні нормативно-правові акти, що регламентують здійснення саме аудиторської діяльності.

Суб'єктами аудиту в Україні є незалежні особи (аудитори) та аудиторські фірми. Аудитором може бути фізична особа, яка має сертифікат, що визначає її кваліфікаційну придатність на заняття аудиторською діяльністю на території України [34]. Сертифікат аудитора – це офіційний документ, який засвідчує рівень професійних знань, необхідних для здійснення аудиту підприємств різних форм власності на території України [58]. Аудиторська фірма – юридична особа, створена відповідно до законодавства, яка здійснює виключно аудиторську діяльність. Право на здійснення аудиторської діяльності мають аудитори, які займаються аудиторською діяльністю індивідуально як фізичні особи – підприємці, та аудиторські фірми лише після включення їх до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів [34; 71]. Аудитори та аудиторські фірми зобов'язані дотримуватись Закону України [34], стандартів аудиту, відповідних рішень АПУ та принципів незалежності. Під незалежністю розуміється «можливість вираження професійної думки та професійна поведінка в ході проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг, уникнення фактів та обставин, що можуть поставити під загрозу професійне судження аудитора та дозволяють діяти чесно з об'єктивністю та професійним скептицизмом» [51].

При проведенні аудиту аудитори мають дотримуватись фундаментальних принципів професійної етики, таких як чесність, об'єктивність, професійна компетентність і належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка [11].

Для досягнення поставленої мети аудитор формує та використовує належно систематизовану сукупність фінансової та нефінансової інформації про діяльність економічного суб'єкта (інформаційне забезпечення аудиту). конкретний обсяг та зміст інформаційного забезпечення безпосередньо залежить від виду аудиторських послуг.

Запитання для самодіагностики

1. Якими нормативно-правовими актами регламентується здійснення аудиторської діяльності в Україні?
2. З якою метою створено Міжнародні стандарти аудиту?
3. Структура Міжнародних стандартів аудиту.
4. У яких країнах застосовуються національні стандарти аудиту?
5. З якою метою розробляються внутрішньофірмові стандарти аудиту?
6. Який орган здійснює організаційне й методологічне управління аудиторською діяльністю в Україні?
7. У чому полягають повноваження АПУ?
8. Що таке сертифікат аудитора?
9. Який встановлено порядок сертифікації аудиторів в Україні?
10. Який встановлено порядок ведення Реєстру аудиторських фірм та аудиторів?
11. Які встановлено вимоги до суб'єктів аудиторської діяльності?
12. Права аудиторських фірм та аудиторів.
13. Обов'язки аудиторських фірм та аудиторів.
14. Цивільно-правова відповідальність аудиторів та аудиторських фірм.

Тести

1. Регулювання аудиторської діяльності може здійснюватись на основі:
 - а) законодавчої ініціативи громадських професійних організацій і регулювання спільно з державою;
 - б) державної законодавчої ініціативи та державного регулювання;
 - в) ініціативи регіональних організацій аудиторів;
 - г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді б); в).

2. До критеріїв оцінки рівня урегульованості аудиторської діяльності належать:

а) організація системи підготовки аудиторів;

б) наявність законодавчої бази щодо здійснення аудиторської діяльності;

в) рівень втручання державних органів у функціонування ринку аудиторських послуг;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді б), в);

е) усі відповіді правильні.

3. На міжнародному рівні регулювання аудиторської діяльності здійснюється:

а) Міжнародним валютним Фондом;

б) Міжнародною федерацією бухгалтерів;

в) Асоціацією привілейованих сертифікованих бухгалтерів.

4. В Україні управління аудиторською діяльністю здійснюється:

а) Міністерством фінансів України;

б) АПУ;

в) ВПГО «САУ»;

г) Радою незалежних бухгалтерів та аудиторів;

д) Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку України (НКЦПФРУ).

5. Вищим керівним органом ВПГО «САУ» є:

а) Наглядова рада;

б) Рада;

в) з'їзд делегатів.

6. Аудиторська палата України:

а) є структурним підрозділом Міністерства фінансів України;

б) є підзвітною Комітету з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики Верховної Ради України;

в) створюється і функціонує як незалежний орган на засадах самоврядування;

г) координується ВПГО «САУ».

7. Загальна кількість членів АПУ становить:

а) 15 осіб;

б) 20 осіб;

в) 25 осіб;

г) 30 осіб.

8. АПУ формується:

а) на паритетних засадах шляхом делегування до її складу аудиторів та представників державних органів;

б) виключно з числа аудиторів шляхом їх делегування за рішенням з'їзду аудиторів України;

в) на паритетних засадах шляхом делегування до її складу аудиторів професійними організаціями аудиторів.

9. Концепції аудиту:

а) визначають напрямки розвитку теорії аудиту;

б) є фундаментальними аксіоматичними твердженнями аудиторської теорії;

в) формують єдині базові вимоги до аудиту та аудитора.

10. До числа постулатів аудиту належить положення:

а) аудиторські докази необхідні для обґрунтування аудиторської думки та звіту;

б) характер та обсяг заходів з планування залежить від розміру та складності суб'єкта господарювання;

в) задовільна система внутрішнього контролю унеможливорює виникнення невідповідностей;

г) відповідальність за достовірність фінансових звітів покладається на управлінський персонал підприємства.

11. В Україні право затверджувати стандарти аудиту надано:

а) ВПГО «САУ»;

б) НКЦПФРУ;

в) Міністерству фінансів України;

г) Аудиторській палаті України;

д) Верховній Раді України.

12. Міжнародні стандарти аудиту є:

а) засобом регламентації методики аудиту;

б) порядком регулювання аудиторської діяльності;

в) засобом забезпечення достовірності інформації, яку прагнуть отримати інвестори та інші зацікавлені особи;

г) методом удосконалення бухгалтерської професії на міжнародному рівні.

13. В Україні стандарти аудиту:

а) застосовуються як рекомендації для суб'єктів аудиторської діяльності;

б) є обов'язковими для дотримання аудиторами, аудиторськими фірмами та суб'єктами господарювання;

в) можуть застосовуватись лише в разі надання окремого дозволу голови АПУ;

г) застосовуються за рішенням керівника аудиторської фірми.

14. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг видання 2010 р.:

а) є обов'язковими при виконанні завдань з 1.01.2011 р. як національні стандарти аудиту;

б) є обов'язковими при виконанні завдань з 1.05.2011 р. як національні стандарти аудиту;

в) є прийнятними для добровільного застосування при виконанні завдань у періодах з 01.01.2010 р. до 01.01.2011 р.;

г) є прийнятними для добровільного застосування при виконанні завдань у періодах з 01.01.2010 р. до 01.05.2011 р.;

д) правильні відповіді а), в);

е) правильні відповіді б), г).

15. Розробка внутрішньофірмових професійних стандартів в Україні:

а) є обов'язковою згідно з законодавством;

б) здійснюється за бажанням керівника аудиторської фірми;

в) проводиться на вимогу замовника аудиту;

г) здійснюється за рішенням ВПГО «САУ»;

д) є обов'язковою відповідно до вимог АПУ.

16. Загальний розмір частки засновників (учасників) аудиторської фірми, які не є сертифікованими аудиторами, не може перевищувати:

а) 100 %;

б) 70 %;

в) 50 %.

г) 30 %.

17. Керівником аудиторської фірми може бути:

а) засновник, частка якого в статутному капіталі є не меншою за 30 %;

б) аудитор;

в) особа, яка має вищу економічну або юридичну освіту.

18. Порядок сертифікації аудиторів, які здійснюватимуть аудит бан-

ків, затверджується:

- а) АПУ;
- б) НБУ;
- в) НКЦПФРУ;
- г) АПУ за погодженням з НБУ;
- д) АПУ за погодженням з НБУ та НКЦПФРУ.

19. Реєстр аудиторських фірм та аудиторів:

- а) не підлягає оприлюдненню;
- б) публікується один раз на три роки;
- в) публікується не рідше одного разу на рік;
- г) можливість опублікування кожного разу визначається спеціальним рішенням.

20. Ведення Реєстру аудиторських фірм та аудиторів в Україні здійснює:

- а) Міністерство юстиції;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) АПУ;
- г) ВПГО «САУ».

21. Забороняється проведення аудиту:

- а) аудиторською фірмою, один із аудиторів якої є засновником суб'єкта господарювання, що перевіряється;
- б) аудитором, який отримував платні послуги в суб'єкта господарювання, що перевіряється;
- в) аудитором, який має особисті майнові інтереси в суб'єкта господарювання, що перевіряється.

22. Професійні обов'язки – обов'язки суб'єктів дотримуватись вимог Закону України «Про аудиторську діяльність», інших нормативно-правових актів України, стандартів завдань, норм професійної, рішень АПУ при здійсненні ними аудиторської діяльності.

23. Кодекс Етики Професійних бухгалтерів:

- а) розроблений і затверджений АПУ;
- б) розробляється кожною аудиторською фірмою самостійно в складі внутрішньофірмових стандартів аудиту;
- в) розроблений Міністерством фінансів України та затверджений законодавчо;
- г) розроблений та затверджений Міжнародною федерацією бухгалтерів.

24. Незалежність включає: незалежність ... та незалежність

25. Загроза власного інтересу – загроза того, що фінансовий або інший інтерес неналежно впливатиме на ... або ... професійного бухгалтера.

26. Застережні заходи – це дії чи інші заходи, що можуть усунути або зменшити ... до прийняттого рівня.

Рекомендовані джерела для обґрунтування відповідей на тести

№ тесту	Джерело для обґрунтування	№ тесту	Джерело для обґрунтування
1	[14, с. 28]	14	[40, п. 1]
2	[14, с. 29]	15	[49, пп. 12, 16]
3	[14, с. 30; 11, с. 3]	16	[34, ст. 5]
4	[34, ст. 12]	17	[34, ст. 5]
5	[73, пп. 4.3. ст. 4]	18	[34, ст. 10]
6	[34, ст. 13; 73, пп. 1.1, 1.2]	19	[29, ст. 11]
7	[34, ст. 13]	20	[34, ст. 11, ст.12]
8	[34, ст. 13]	21	[34, ст. 20]
9	[14, с. 36–37]	22	[61, п.1.2]
10	[14, с. 36]	23	[9, с. 5]
11	[34, ст. 6]	24	[11, с. 26; 9, с. 81]
12	[11, ч. 1 с. 3]	25	[9, с. 9]
13	[34, ст. 6]	26	[9, с. 10]

Завдання 1

На основі аналізу концептуальних засад, змін правового поля та тенденцій ринку аудиторських послуг дати оцінку рівня урегульованості аудиторської діяльності в Україні із використанням існуючих критеріїв [14, с. 29]. Результати дослідження оформити у вигляді есе.

Завдання 2

Для включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів ПП «Практик-центр» подано до АПУ завірену нотаріально копію статуту, де перелічено такі види діяльності:

- ведення бухгалтерського обліку;
- консультації з питань застосування інформаційних технологій;
- розробка для замовника документів, необхідних для легалізації, організації та здійснення господарської діяльності;
- проведення професійних тренінгів для бухгалтерів;

послуги у сфері аудиту;
рекламна діяльність;
консультації з питань оподаткування, у тому числі з організації податкового обліку;
розробка і видання методичних матеріалів;
торгівля підручниками з бухгалтерського обліку та аудиту.

Необхідно. Обґрунтувати висновок АПУ стосовно можливості включення ПП «Практик-центр» до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів.

Завдання 3

Для проведення аудиту фінансової звітності ПрАТ «Меблі» за 20XX р. (див. додаток А) наказом директора Приватного підприємства «Аудит Т. В.» затверджено склад аудиторської групи із завдання з надання впевненості.

Необхідно. Відповідно до МСА 200 [17] скласти заяву про дотримання Кодексу Етики Професійних бухгалтерів та анкету незалежності члена групи при отриманні завдання з аудиту за формою робочих документів, затвердженою внутрішніми стандартами ПП «Аудит Т. В.».

Виконання завдання

Згідно з МСА 200 [11], а також рішеннями АПУ [49; 51] ПП «Аудит Т. В.» зобов'язане проводити таку політику та процедури, які б надали йому достатню впевненість, що її персонал дотримується відповідних етичних вимог та незалежності.

Підтвердженням фактичного здійснення таких процедур є складання робочих документів, таких як «Заява про дотримання Кодексу етики» (рис. 1) та «Анкета незалежності членів групи при отриманні завдання» (табл. 1).

Дотримання ПП «Аудит Т. В.» зазначених процедур надає можливість здійснювати заходи щодо усунення відповідних загроз або зменшення їх до прийняттого рівня за допомогою застережних заходів [49; 51].

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «АУДИТ Т.В.»

Україна, 61202, м. Харків, пр. Перемоги, 51, оф. 7, тел. 331-41-41

РД
0202

Заява про дотримання Кодексу етики

Я, ПІБ, зобов'язуюсь згідно з МСА «Надання впевненості та етики аудиту» та П (ВФС) «Кодексу етики аудиторської фірми» в ході виконання роботи як аудитора в ПрАТ «Меблі» дотримуватися всіх фундаментальних принципів, які повинен виконувати аудитор, а саме:

а) чесності, що накладає на мене обов'язок бути відвертим та чесним у своїх професійних та ділових стосунках, вести справу справедливо та правдиво;

б) об'єктивності, що накладає на мене обов'язок не давати підстав ставити під сумнів моє професійне судження внаслідок упередження, конфлікту інтересів або впливу з боку інших осіб;

в) професійної компетентності та належної ретельності, що зобов'язує мене підтримувати професійні знання та навички на рівні, необхідному для надання компетентних професійних послуг та діяти суворо відповідно до належних професійних стандартів;

г) конфіденційності, що зобов'язує мене утримуватися від розкриття конфіденційної інформації, довіреної клієнтом ПрАТ «Меблі» третім особам, у тому числі й державним органам, без попереднього на те згоди клієнта, за винятком випадків, прямо передбачених законодавством України.

Зобов'язуюся використовувати отриману інформацію винятково в інтересах клієнта ПрАТ «Меблі» лише для досягнення певних, погоджених з ним цілей; ні за яких умов не використовувати її на шкоду клієнтам.

Гарантую схоронність усієї переданої нам клієнтом інформації ПрАТ «Меблі»;

д) професійної поведінки, що накладає на мене обов'язок дотримуватися відповідних законів та нормативних актів, а також уникати будь-яких дій, що можуть дискредитувати професію.

У випадку недотримання даної заяви ПП «Аудит Т. В.» готове нести всю повноту відповідальності не тільки відповідно до діючого в Україні законодавства, але й відповідно до прийнятих у нашій країні норм ділової етики.

Підпис

Рис. 1. Робочий документ аудитора «Заява про дотримання Кодексу етики»

Робочий документ аудитора «Анкета незалежності членів групи при отриманні завдання»

			РД 0201
XX.XX.20XX р			ПІБ
Аудиторська фірма ПП «Аудит Т. В.»			
Підприємство ПрАТ «Меблі»			
Період перевірки з 01.01.20XX р. по 31.09.20XX р.			
Термін перевірки XX.XX.20XX – XX.XX.20XX р.			
Анкета незалежності членів групи при отриманні завдання			
Об'єкт перевірки Приватне акціонерне товариство «Меблі»			
Термін перевірки XX.XX.20XX – XX.XX.20XX р.			
Прізвище, ім'я та по батькові, посада співробітника ПІБ, керівник групи, директор			
№	Питання моніторингу	так	ні
1	Наявність у власності акцій чи інших цінних паперів Замовника		+
2	Наявність у власності близьких родичів акцій чи інших цінних паперів об'єкта перевірки		+
3	Наявність у власності найближчих родичів акцій чи інших цінних паперів об'єкта перевірки		+
4	Займав на об'єкті перевірки посаду директора		+
5	Займав на об'єкті перевірки посаду працівника		+
6	Займали на об'єкті перевірки близькі родичі посаду директора		+
7	Займали на об'єкті перевірки близькі родичі посаду працівника		+
8	Займав на об'єкті перевірки найближчий родич посаду директора		+
9	Займав на об'єкті перевірки найближчий родич посаду працівника		+
10	Чи є в числі посадових осіб на об'єкті перевірки близькі родичі		+
11	Отримання від об'єкту перевірки позик		
Підпис члена групи(партнер з завдання) з перевірки			ПІБ

Завдання 4

Для проведення аудиту фінансової звітності ПрАТ «Молоко» за 20XX р. (додаток Б) наказом директора «Аудит Т. В.» затверджено склад аудиторської групи із завдання з надання впевненості: керівник групи – Сом Степан Іванович; провідний аудитор – Фейгель Марина Ізраїлівна; помічник аудитора – Васильєва Юлія Яківна; аудитор-стажер – Салашенко Ірина Семенівна. Сом С. І. є одним із засновників ПрАТ «Молоко».

Необхідно.

1. Відповідно до МСА 200 [11] скласти заяву про дотримання Кодексу Етики та анкети незалежності члена групи при отриманні завдання з аудиту.
2. Визначити, чи виникає за даних обставин загроза незалежності?
3. У разі виникнення загрози запропонувати заходи, які дадуть змогу усунути ці загрози або зменшити їх до прийняттого рівня.

3. Методи аудиту фінансової звітності та критерії її оцінювання

Метою даної теми є надання загальної характеристики методів, прийомів та процедур аудиту фінансової звітності й критеріїв оцінювання фінансової звітності, а також формування в студентів здатності до застосування методів, прийомів та процедур аудиту фінансової звітності.

3.1. Методи, прийоми та процедури аудиту фінансової звітності.

3.2. Критерії оцінювання фінансової звітності.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність застосувати методи, прийоми та процедури аудиту	Знання методів та прийомів аудиту, їх класифікації та специфіки застосування в аудиті	Уміння вибирати найбільш ефективні методи та прийоми аудиту	Зрозуміле донесення до власника інформації про методи та процедури отримання аудиторських доказів через складання робочих документів з аудиторської вибірки	Самостійність при виборі спеціальних методів та методичних прийомів аудиту

Ключові терміни: метод аудиту, методика аудиту, аудиторська процедура, аудиторська вибірка, аналітичні процедури, критерії.

Рекомендована література: [1 – 3;10; 11; 13; 14; 18; 19; 36; 24].

Результативність аудиту забезпечується застосуванням низки належних методів, прийомів та процедур. Під методом аудиту розуміють сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється оцінка об'єктів, що підлягають дослідженню. У практиці аудиту використовують загальнонаукові, запозичені з інших наук та спеціальні методи та методичні прийоми. Останні об'єднують у чотири групи: органолептичні, доку-

ментальні, розрахунково-аналітичні та прийоми узагальнення результатів аудиту. Залежно від виду отриманих доказів виокремлюють документальні прийоми та прийоми фактичного контролю; за способом організації проведення аудиту – методи суцільної, вибіркової та комбінованої перевірки. При суцільній перевірці досліджується вся наявна інформація щодо суб'єкта господарювання, діяльність якого перевіряється. Потреба зниження трудомісткості аудиту, обмеженість аудитора в часі, висока вартість оплати праці аудитора є причинами значної привабливості вибірових прийомів. Професійне використання вибірових прийомів дозволяє аудитору забезпечити високу якість аудиту при зменшенні кількості аудиторських процедур. Рекомендації щодо застосування аудиторської вибірки з метою збирання аудиторських доказів надає МСА 530 «Аудиторська вибірка». Метою аудитора при використанні аудиторської вибірки є отримання ним підстав для обґрунтування висновків щодо генеральної сукупності, з якої здійснювалась вибірка [11, с. 464].

Аудитор застосовує різні методичні прийоми та способи в певній сукупності та послідовності відповідно до прийнятого завдання. Порядок і послідовність застосування методів аудиту для обробки економічної інформації щодо фінансової звітності з метою формування судження стосовно її достовірності й доведення цього судження до відома користувачів через аудиторський висновок формує методику аудиту.

Під аудиторською процедурою розуміють певний порядок і послідовність дій аудитора для отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів на кожному етапі аудиту. Аудиторські докази отримують за рахунок виконання процедур оцінки ризиків і подальших аудиторських процедур, що включають тести заходів внутрішнього контролю й процедури по суті включно з детальними тестами та аналітичними процедурами по суті [11, с. 404]. МСА 500 передбачають можливість застосування аудитором таких аудиторських процедур, як перевірка, спостереження, зовнішнє підтвердження, повторне обчислення, повторне виконання, запит, аналітичні процедури.

Аудитор формує своє судження за результатами здійснення комплексу аудиторських процедур. При виконанні кожної такої процедури для отримання обґрунтованого судження аудитор застосовує відповідні критерії. МСА трактують критерії як «контрольні показники, які використовують для оцінки або визначення предмета перевірки, включаючи контрольні показники подання та розкриття інформації, якщо це доречно.

Критерії можуть бути формальними або менш формальними» [11, с. 23]. Слід зазначити, що склад критеріїв оцінювання фінансової звітності в різних джерелах має певні відмінності. Це загалом підтверджують і положення МСА, де зазначається, що «можуть існувати різні критерії для одного й того самого предмета перевірки. Належні критерії потрібні для обґрунтовано послідовної оцінки чи визначення предмета перевірки в контексті професійного судження» [11, с. 23]. МСА відмічають такі характеристики критеріїв: доречність, повнота, достовірність, нейтральність, зрозумілість [11, с. 23–24]. У практичній діяльності аудитор використовує різні сукупності критеріїв, виходячи із особливостей окремих статей балансу, рахунків бухгалтерського обліку, господарських операцій, а також принципів і вимог, установлених Законом України [36] та П(С)БО [15; 16]. Так, згідно з П(С)БО 1 якісними характеристиками фінансової звітності є: дохідливість; доречність; достовірність; порівнянність [16, с. 7].

Запитання для самодіагностики

1. Назвіть загальнонаукові методи аудиту.
2. Які специфічні методи й прийоми застосовуються в аудиті?
3. У чому полягає сутність поняття «вибіркова перевірка»?
4. Види вибіркової перевірки.
5. Визначення розміру вибірки.
6. Сутність аналітичних процедур.
7. Критерії оцінювання фінансової звітності.

Тести

1. Під методом аудиту розуміють:
 - а) інформацію, яку використовує аудитор під час формулювання висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка;
 - б) сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється оцінка об'єктів, що підлягають дослідженню;
 - в) певний порядок і послідовність дій аудитора для отримання аудиторських доказів на кожному етапі аудиту.
2. До числа загальнонаукових методів, які застосовуються в аудиті, належать:
 - а) порівняння;
 - б) перевірка по суті;

- в) експертне дослідження;
- г) інвентаризація;
- д) правильні відповіді а), в).

3. До числа прийомів документального контролю, які застосовуються в аудиті, належать:

- а) економічна перевірка;
- б) формальна перевірка;
- в) класифікація;
- г) правильні відповіді а), б);
- д) правильні відповіді б), в);
- е) правильні відповіді а), в).

4. До числа прийомів фактичного контролю, які застосовуються в аудиті, належать:

- а) отримання письмових пояснень;
- б) зустрічна перевірка;
- в) контрольний замір;
- г) правильні відповіді а), б);
- д) правильні відповіді б), в);
- е) правильні відповіді а), в).

5. Під методикою аудиту розуміють:

а) застосування прийнятної концептуальної основи фінансової звітності при складанні фінансової звітності;

б) сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється оцінка об'єктів, що підлягають дослідженню, та формується думка аудитора стосовно фінансової звітності;

в) порядок і послідовність застосування методів аудиту для обробки економічної інформації щодо фінансової звітності з метою формування судження стосовно її достовірності й доведення цього судження до відома користувачів.

6. Аудиторська вибірка – це використання аудиторських процедур до менш як ... елементів у межах, яка стосується аудиту, так що всі елементи вибірки мають шанс бути відібраними з метою надання аудитору обґрунтування, на основі якого формулюються висновки за всією

7. Генеральна сукупність – це:

а) уся множина даних, із якої здійснюють вибірку і за якою аудитор має намір зробити висновки;

б) визначена аудитором грошова сума, стосовно якої аудитор прагне отримати належний рівень упевненості в тому, що фактичне викривлення в сукупності не перевищує грошову суму, яку встановив аудитор;

в) інформація, яку використовує аудитор під час формулювання висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка.

8. Процес розподілу генеральної сукупності на підсукупності, кожна з яких становить групу елементів вибірки, що мають подібні ознаки (часто грошова вартість), – це

9. Доступним для аудитора методом вибору елементів для тестування є:

а) вибір усіх елементів (100 % дослідження);

б) вибір окремих елементів;

в) аудиторська вибірка;

г) правильні відповіді б), в);

д) правильні відповіді а), в);

е) усі відповіді правильні.

10. У разі застосування аудиторської вибірки під час виконання аудиторських процедур аудитор керується:

а) Законом України «Про аудиторську діяльність»;

б) тільки МСА 500;

в) тільки МСА 530;

г) МСА 500 та МСА 530;

д) МСА 300.

11. Аудиторську вибірку можна застосовувати з використанням:

а) статистичного підходу;

б) нестатистичного підходу;

в) статистичного та нестатистичного підходів.

12. При розробці аудиторської вибірки аудитор повинен урахувати:

а) допустимий рівень викривлення;

б) характеристики генеральної сукупності, з якої буде робитися вибірка;

в) мету аудиторської процедури;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді а), в);

е) правильні відповіді б), в).

13. Ризик того, що висновок аудитора, зроблений на основі вибірки, відрізнятиметься від висновку, який можна було б зробити, застосувавши до всієї генеральної сукупності такі самі аудиторські процедури, – це

14. Збільшення бажаного рівня впевненості аудитора, що допустиму норму відхилення не перевищено фактичною нормою відхилення генеральної сукупності, призводить до ... обсягу вибірки для тестів заходів контролю.

15. Чим менше допустиме викривлення, тим ... має бути обсяг вибірки для детального тестування.

16. Подальші аудиторські процедури включають:

а) процедури оцінки ризиків;

б) процедури по суті;

в) тести заходів внутрішнього контролю;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді б), в);

е) правильні відповіді а), в).

17. Аудиторські процедури, призначені для виявлення суттєвих викривлень на рівні тверджень, – це

18. Аудиторська процедура, призначена для оцінки ефективності функціонування заходів контролю з запобігання або виявлення та виправлення суттєвих викривлень на рівні тверджень, – це

19. Аналітичні процедури – це:

а) оцінки фінансової інформації, зроблені на основі аналізу ймовірних взаємозв'язків між фінансовими та нефінансовими даними, що охоплюють необхідне вивчення ідентифікованих відхилень або взаємозв'язків, які не узгоджуються з іншою відповідною інформацією чи значно відрізняються від очікуваних величин;

б) певний порядок і послідовність дій аудитора для отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів на кожному етапі аудиту;

в) порівняльна інформація, яка містить суми та розкриття іншої інформації за попередній період, подані як невід'ємна частина фінансової звітності поточного періоду.

20. Бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період, – це

21. Критерії – це:

а) концептуальна основа фінансової звітності, призначена для

задоволення потреб конкретних користувачів;

б) події або умови, які свідчать про мотив скоєння шахрайства;

в) контрольні показники, які використовують для оцінки або визначення предмета перевірки.

Рекомендовані джерела для обґрунтування відповідей на тести

№ тесту	Джерело для обґрунтування	№ тесту	Джерело для обґрунтування
1	[14, с. 50]	12	[11, с. 466]
2	[14, с. 50]	13	[11, с. 465]
3	[14., с. 51]	14	[11, с. 475]
4	[14 с. 52]	15	[11, с. 478]
5	[14, с.57]	16	[11, с. 404]
6	[11, с. 464]	17	[11, с. 33, с. 339]
7	[11, с. 464]	18	[11, с. 36, с. 339]
8	[11, с. 465]	19	[11, с. 11, с. 455]
9	[11, с. 415]	20	[36, ст.1]
10	[11, с. 464]	21	[11, с. 23]
11	[11, с. 467]		

Завдання 1

Необхідно. Виконати розрахунок аудиторської вибірки для основних засобів при аудиті необоротних активів із застосуванням різних методів визначення кількості елементів вибірки. Обґрунтувати розрахунки та висновки.

Вихідні дані.

1. Загальний обсяг сукупності основних засобів, які перевіряються, – 22 536 тис. грн.

2. Рівень суттєвості – 314 тис. грн.

3. Номери документів, що підлягають перевірці, – з 1-го по 210 –й.

4. Система внутрішнього контролю ефективна, у бухгалтерському обліку за даними попередніх перевірок немає істотних викривлень.

5. Значення коефіцієнта перевірки вибрати з табл. 1.

6. Значення випадкових чисел для застосування методу випадкового відбору наведені в Таблиці випадкових чисел (додаток В).

Таблиця 1

Значення коефіцієнтів перевірки, які використовуються при визначенні елементів вибірки залежно від стану системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю об'єкта аудиту

Значення коефіцієнта перевірки	Стан системи бухгалтерського обліку	Оцінка системи внутрішнього контролю
0,7	Якщо не виявлені помилки на рахунках бухгалтерського обліку	СВК відповідає необхідним вимогам
2	Якщо виявлені помилки на рахунках бухгалтерського обліку	СВК відповідає необхідним вимогам
3	Якщо виявлені потенційні помилки на рахунках бухгалтерського обліку	Немає довіри СВК об'єкту аудиту

Виконання завдання

У практичній діяльності аудиторські фірми відповідно до МСА 530 та положень внутрішньофірмових стандартів аудиту використовують різні методи розрахунку обсягу аудиторської вибірки, а також комбінації таких методів. Застосування останнього полягає, наприклад, у поєднанні розрахунку із застосуванням коефіцієнта перевірки до генеральної сукупності та методом випадкового відбору. При цьому розрахунки виконуються в такій послідовності:

1) розраховуємо кількість елементів вибірки із застосуванням коефіцієнта перевірки до генеральної сукупності за формулою:

$$EB = (ГС \times K) : PC, \tag{1}$$

де EB – кількість елементів вибірки;

ГС – генеральна сукупність;

K – коефіцієнт перевірки;

PC – рівень суттєвості.

У даному випадку $K = 0,7$, тому що система внутрішнього контролю ефективна.

Кількість елементів вибірки за цим методом становитиме:

$$EB = 22536 \times 0,7 : 314 = 50;$$

2) розраховуємо кількість елементів вибірки методом випадкового відбору за формулою:

$$EB = (ЗК - ЗП) \times ВЧ + ЗП, \quad (2)$$

де ЗК – значення кінцеве;

ЗП – значення початкове;

ВЧ – випадкове число, яке взяте з Таблиці випадкових чисел (див. додаток В) випадковим чином.

Кількість елементів вибірки за методом випадкового відбору дорівнює:

$$(210 - 1) \times 0,6779 + 1 = 142;$$

3) прийнятну кількість елементів вибірки розраховуємо як середньоарифметичне від кількості елементів, визначених двома методами:

$$(50 + 142) : 2 = 96.$$

Таким чином, обсяг вибірки має становити 96 елементів.

Завдання 2

Необхідно. Виконати розрахунок аудиторської вибірки для виробничих запасів при аудиті оборотних активів із застосуванням різних методів визначення кількості елементів вибірки. Обґрунтувати розрахунки та висновки.

Вихідні дані.

1. Загальний обсяг сукупності виробничих запасів, що перевіряються, – 3 632 тис. грн.

2. Рівень суттєвості – 250 тис. грн.

3. Номери документів, що підлягають перевірці, – з 1-го по 250-й.

4. Система внутрішнього контролю ефективна, однак у бухгалтерському обліку за даними попередніх перевірок виявлені помилки на рахунках бухгалтерського обліку.

5. Значення коефіцієнта перевірки вибрати з табл. 1 (завдання 1 теми 3).

6. Значення випадкових чисел для застосування методу випадкового відбору наведені в Таблиці випадкових чисел (додаток В).

4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю

Метою даної теми є розгляд сутності та змісту викривлень у фінансовій звітності та формування в студентів здатності оцінювати аудиторські ризики й визначати рівень суттєвості з урахуванням рівня аудиторського ризику.

4.1. Сутність і зміст викривлень у фінансових звітах.

4.2. Суттєвість в аудиті.

4.3. Аудиторський ризик і методи його оцінки.

4.4. Аудиторська оцінка системи внутрішнього контролю.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність оцінювати аудиторські ризики	Знання елементів аудиторського ризику та методів їх оцінки	Уміння визначати аудиторський ризик	Донесення до відома управлінського персоналу інформації про загрози діяльності	Ініціативність при пошуку інформації, що характеризує аудиторський ризик
Здатність визначати рівень суттєвості з урахуванням рівня аудиторського ризику	Розуміння сутності поняття суттєвості в аудиті та способів розрахунку рівня суттєвості	Уміння застосовувати методики розрахунку рівня суттєвості	Донесення до управлінського персоналу інформації про рівень суттєвості	Відповідальність за виявлення суттєвих викривлень унаслідок шахрайства

Ключові терміни: викривлення, шахрайство, помилка, аудиторський ризик, суттєвість, система внутрішнього контролю.

Рекомендована література: [1; 3; 10; 11; 13–14; 18–19].

Особливістю аудиторської діяльності є те, що їй, крім загальних комерційних ризиків, притаманний ще й професійний ризик. Професійний

ризик аудитора – це ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку в разі, коли фінансова звітність суттєво викривлена [11, с. 80]. У зв'язку з цим аудитор повинен завжди дотримуватись професійного скептицизму, тобто ставлення, що поєднує допитливість, уважність до обставин, які можуть вказувати на можливе викривлення внаслідок помилки або шахрайства, та критичну оцінку аудиторських доказів [11, с. 82].

Сутність і види викривлень у фінансових звітах, питання відповідальності найвищого управлінського та управлінського персоналу щодо запобігання й виявлення шахрайства, відповідальності аудитора за виявлення суттєвих викривлень унаслідок шахрайства, а також рекомендації щодо дій аудитора у відповідь на ризики суттєвих викривлень унаслідок шахрайства розкриваються у МСА 240.

Цілями аудитора стосовно шахрайства під час аудиту фінансових звітів є: ідентифікувати та оцінити ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства; отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо оцінених ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства через розробку і застосування прийнятних дій у відповідь; вжити належних заходів у відповідь на шахрайство або підозрюване шахрайство, ідентифіковане під час аудиту [11, с. 163].

Метою аудитора є також відповідне застосування концепції суттєвості при плануванні та проведенні аудиту. Визначення аудитором суттєвості є предметом професійного судження та залежить від розуміння аудитором потреб користувачів фінансової звітності у фінансовій інформації [11, с. 330]. При визначенні загальної стратегії аудиту аудитор визначає суттєвість на рівні фінансової звітності загалом. За конкретних обставин аудитор визначає рівень або рівні суттєвості до певних класів операцій, залишків на рахунках та розкриття інформації [11, с. 332]. Якщо при проведенні аудиту аудитору стає відомою інформація, яка призвела б до визначення ним іншої величини суттєвості із самого початку, він має її переглянути.

Суть та порядок оцінки аудиторського ризику визначено в МСА 200, МСА 315, МСА 320. Аудиторський ризик є функцією ризиків суттєвого викривлення та ризику невиявлення. Ризик суттєвого викривлення (ризик того, що фінансова звітність містить суттєве викривлення до початку аудиту) складається з двох компонентів – властивого ризику та ризику контролю.

Порядок оцінювання аудитором системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання розглянуто в МСА 315 Згідно з МСА 315 внутрішній контроль – процес, розроблений, запроваджений і підтримуваний тими, кого наділено найвищими повноваженнями, управлінським персоналом, а також іншими працівниками, для забезпечення обґрунтованої впевненості в досягненні цілей суб'єкта господарювання стосовно достовірності фінансової звітності, ефективності та результативності діяльності, а також дотриманні застосованих законів і нормативних актів [17, с. 277]. Аудитор має отримати розуміння внутрішнього контролю, доречного для аудиту. Це допомагає йому при ідентифікації потенційних викривлень інформації та чинників, які впливають на ризики суттєвого викривлення, а також розробці характеру, термінів і обсягу подальших аудиторських процедур.

Запитання для самодіагностики

1. Визначити поняття «помилка» та «шахрайство» відповідно до МСА.
2. Межі відповідальності аудитора за невиявлення помилок і шахрайства під час аудиту.
3. Як визначається рівень суттєвості помилки у фінансових звітах?
4. У чому полягає суть аудиторського ризику?
5. Які фактори впливають на величину аудиторського ризику?
6. Методи оцінки аудиторського ризику.
7. Дайте визначення поняття «внутрішній контроль».
8. З якою метою здійснюється оцінювання системи внутрішнього контролю аудитором?
9. Порядок оцінювання аудитором системи внутрішнього контролю.

Тести

1. Чинником, який відрізняє шахрайство від помилки, є:
 - а) обсяг шкоди, яка нанесена користувачам через викривлення фінансової звітності;
 - б) навмисність або ненавмисність основної дії, яка призводить до викривлення фінансової звітності;
 - в) зростання ризику невиявлення через складність кваліфікації характеру викривлення фінансової звітності.
2. Аудитор несе відповідальність за збереження професійного скептицизму:

- а) протягом усього аудиту;
- б) тільки при прийнятті завдання з надання впевненості до виконання;
- в) тільки при остаточному обґрунтуванні висновків стосовно фінансової звітності клієнта.

3. Основна відповідальність за запобігання й виявлення шахрайства покладається:

- а) на аудитора;
- б) тільки на тих, кого наділено найвищими повноваженнями;
- в) на управлінський персонал суб'єкта господарювання;
- г) на тих, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінський персонал суб'єкта господарювання;
- д) усі відповіді правильні;
- е) немає правильної відповіді.

4. Аудитор, який проводить аудит відповідно до МСА, несе відповідальність:

- а) за запобігання й виявлення шахрайства;
- б) за отримання достатньої впевненості в тому, що фінансова звітність загалом не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства чи помилок;
- в) за виявлення шахрайства та встановлення винних осіб;
- г) усі відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді.

5. Аудитор ідентифікує й оцінює ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства:

- а) на рівні фінансової звітності;
- б) на рівні тверджень для класів операцій;
- в) на рівні залишків на рахунках;
- г) на рівні розкриття інформації;
- д) усі відповіді вірні;
- е) немає правильної відповіді.

6. Аудитора стосуються навмисні викривлення фінансової звітності:

- а) які є наслідком неправдивої фінансової звітності;
- б) які є наслідком незаконного привласнення активів;
- в) які є наслідком неправильної облікової оцінки з недогляду;
- г) які є результатом нераціональної політики з управління заборгованістю;

- д) правильні відповіді а), б);
- е) правильні відповіді а), в);
- є) правильні відповіді б), в);
- ж) правильні відповіді б), г).

7. Якщо аудитор ідентифікував шахрайство, він:

- а) повинен повідомити інформацію про це правоохоронним органам;
- б) повинен повідомити інформацію про це управлінському персоналу відповідного рівня;
- в) повинен установити коло винних осіб;
- г) не має права надавати будь-кому інформацію про це без погодження з дисциплінарною комісією АПУ.

8. Інформація є суттєвою, якщо:

- а) величина суми викривлення перевищує валюту балансу;
- б) її пропуск або неправильне відображення може вплинути на економічні рішення користувачів, прийняті на основі фінансових звітів;
- в) на загальних зборах акціонерів прийнято рішення про її оприлюднення;
- г) правильна відповідь відсутня.

9. Концепцію суттєвості аудитор використовує:

- а) при плануванні аудиту;
- б) при проведенні аудиту;
- в) при оцінці впливу ідентифікованих викривлень на сам аудит;
- г) при оцінці впливу ідентифікованих викривлень на фінансову звітність;
- д) при формулюванні висновку у своєму звіті;
- е) правильні відповіді а), д);
- є) правильні відповіді а), в);
- ж) усі відповіді правильні.

10. Суттєвість, визначена при плануванні аудиту:

- а) обов'язково встановлює суму, нижче від якої не виправлені викривлення вважаються несуттєвими;
- б) необов'язково встановлює суму, нижче від якої не виправлені викривлення завжди вважаються несуттєвими;
- в) встановлює суму, нижче від якої не виправлені викривлення вважаються несуттєвими за згодою з управлінським персоналом.

11. Суттєвість виконання означає величину або величини, встановлені аудитором у розмірі ... , ніж суттєвість на рівні фінансової звітності, взятої загалом.

12. У процесі аудиту аудитор:

а) не має права переглядати рівень суттєвості, визначений при плануванні аудиту;

б) зобов'язаний переглядати рівень суттєвості, визначений при плануванні аудиту, у випадку виявлення нової інформації або змін у розумінні аудитором суб'єкта господарювання;

в) може переглянути рівень суттєвості, визначений при плануванні аудиту, лише на вимогу комітету з контролю за якістю аудиторських послуг АПУ.

13. Аудитор розглядає суттєвість:

а) на рівні залишків на рахунках;

б) на рівні окремих класів операцій;

в) на рівні фінансової звітності загалом;

г) на рівні розкриття інформації;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді в), г);

е) усі відповіді правильні.

14. Аудиторський ризик – це :

а) ризик того, що аудитор висловить невідповідну аудиторську думку в разі, якщо фінансова звітність суттєво викривлена;

б) ризик, що є наслідком значущих обставин, які можуть негативно вплинути на здатність суб'єкта господарювання досягти своїх цілей;

в) ризик недотримання фундаментальних принципів професійної етики під час проведення аудиту;

г) ризик неправильного застосування процедур аудиту.

15. До числа процедур оцінки ризиків не належить:

а) подання запитів до управлінського персоналу;

б) повідомлення інформації про викривлення у фінансових звітах тим, хто наділений найвищими повноваженнями;

в) аналітичні процедури;

г) спостереження та перевірка.

16. Ризик суттєвого викривлення – ризик того, що фінансова звітність містить ... викривлення аудиту.

17. Складовими частинами ризику суттєвого викривлення є:

- а) властивий ризик;
- б) ризик аналітичних процедур;
- в) ризик контролю;
- г) ризик вибірки;
- д) правильні відповіді а), б);
- е) правильні відповіді а), в);
- є) правильні відповіді б), г).

18. Модель аудиторського ризику має вигляд:

- а) $AP = BP \times PK \times PH$;
- б) $AP = BP + PK - PH$;
- в) $AP = BP \times PK + PH$;
- г) $AP = BP \times PK - PH$.

19. Оцінка аудитором ризиків суттєвого викривлення на рівні тверджень:

- а) має залишатись незмінною незалежно від отримання додаткової інформації;
- б) може змінюватися в ході аудиту в міру отримання додаткових аудиторських доказів;
- в) не може змінюватись після затвердження документів з планування аудиту.

20. Внутрішній контроль – процес, розроблений, запроваджений і підтримуваний тими, кого наділено найвищими повноваженнями, управлінським персоналом, а також іншими працівниками, для забезпечення у досягненні цілей суб'єкта господарювання стосовно ... фінансової звітності, ефективності та результативності ..., а також дотриманні застосовних законів і нормативних актів.

21. Рішення, чи є захід контролю окремо або в поєднанні з іншими заходами доречними для аудиту, є питанням

22. Середовище контролю охоплює виключно такі елементи:

- а) кадрова політика і практика;
- б) надання повноважень і відповідальності;
- в) організаційна структура;
- г) так;
- д) ні.

Рекомендовані джерела для обґрунтування відповідей на тести

№ тесту	Джерело для обґрунтування	№ тесту	Джерело для обґрунтування
1	[11, с. 161]	12	[11, с. 332, с. 337]
2	[11, с. 162]	13	[11, с. 337]
3	[11, с. 161]	14	[11, с. 12, с. 80]
4	[11, с. 162]	15	[11, с. 278]
5	[11, с. 166]	16	[11, с. 82]
6	[11, с. 161]	17	[11, с. 82–83]
7	[11, с. 170]	18	[14, с. 75]
8	[34, ст. 3]	19	[11, с. 284]
9	[11, с. 78, с. 331]	20	[11, с. 277]
10	[11, с. 331]	21	[11, с. 279]
11	[11, с. 332]	22	[11, с. 277, 280–282, 304–313, 321–322]

Завдання 1

Необхідно. Визначити ризик невиявлення, виходячи з того, що аудитор обчислив властивий ризик – 0,4, ризик контролю – 0,3 та планує скористатися максимальним рівнем загального аудиторського ризику. Сформулюйте висновок.

Завдання 2

Необхідно. Визначити загальний ризик аудиторської перевірки ПрАТ «Фаянс». Сформулювати висновок.

Вихідні дані.

За результатами оцінки експертів аудиторської фірми:

- 1) ризик невиявлення становить 20 %;
- 2) ризик внутрішнього контролю становить 68 %;
- 3) властивий ризик за становить 47 %.

Завдання 3

Необхідно. Визначити базові показники та виконати розрахунок рівня суттєвості статей балансу, які вибрані як базові показники. Вказати, які методи застосовано для вибору базових показників.

Вихідні дані.

1. Рівень суттєвості для валюти балансу встановлено в розмірі 5 %.

2. Дані про активи балансу підприємства, що перевіряється, наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Актив балансу (форма №1-м) підприємства, яке перевіряється

Статті балансу	Код рядка	Сума, тис. грн.
1. Необоротні активи	080	36 793
2. Запаси	100	44 202
3. Дебіторська заборгованість	160 – 210	32 520
4. Довгострокові фінансові інвестиції	040	2 138
5. Грошові кошти	230	5 902
6. Інші оборотні активи	250	4 018
Актив балансу	280	125 573

Рішення.

У практиці застосовуються такі методи відбору базових показників: метод основного масиву; метод ключових за ризиком показників; метод ключових за наслідками показників.

Зазвичай використовується комбінація цих методів.

Розрахунок рівнів суттєвості здійснюється в такому порядку:

1) визначимо питому вагу статей балансу у валюті балансу (табл. 2).

Таблиця 2

Актив балансу малого підприємства, що перевіряється(МП)

Статті балансу	Код рядка	Сума, тис. грн.	Питома вага, %
1. Необоротні активи	080	36 793	29,3
2. Запаси	100	44 202	35,2
3. Дебіторська заборгованість	160–210	32 520	25,9
4. Довгострокові фінансові інвестиції	045	2 138	1,7
5. Грошові кошти	230–231	5 902	4,7
6. Інші оборотні активи	250	4 018	3,2
Актив балансу		125 573	100

2) визначимо рівень суттєвості для валюті балансу ($125\,573 \times 0,05 = 6\,278,6$ тис. грн);

3) порівнюємо суми статей з розмірами рівня суттєвості валюти балансу. Бачимо, що статті 045, 230, 250 менші за рівень суттєвості валюти балансу, тобто вони несуттєві. У зв'язку з цим, виходячи з методу основного масиву, відбираємо статті 080, 100, 160-210 як базові показники, а статтю 230 відбираємо як базовий показник на основі методу ключових за наслідками показників;

4) визначимо питому вагу відібраних базових показників ($29,3 + 35,2 + 25,9 + 4,7 = 95,1$ %);

5) визначимо рівні суттєвості для статей балансу, які відібрані як базові показники:

необоротних активів ($6\ 278,6 \times 29,3 : 95,1 = 1\ 934,4$ тис. грн);

запасних частин ($6\ 278,6 \times 35,2 : 95,1 = 2\ 324,0$ тис. грн);

дебіторської заборгованості ($6\ 278,6 \times 25,9 : 95,1 = 1\ 709,9$ тис. грн);

грошових коштів ($6\ 278,6 \times 4,7 : 95,1 = 310,3$ тис. грн).

Завдання 4

Необхідно. Визначити базові показники та виконати розрахунок рівня суттєвості статей балансу, які вибрані як базові показники. Вказати, які методи застосовано для вибору базових показників. Обґрунтувати розрахунки та висновки.

Вихідні дані.

1. Рівень суттєвості для валюти балансу встановлено в розмірі 5 %.

2. Дані про пасиви балансу підприємства, що перевіряється, наведені в табл. 3.

Таблиця 3

Пасив балансу підприємства, яке перевіряється

Статті балансу	Код рядка	Сума, тис. грн
Статутний капітал	300	3 115
Нерозподілений прибуток	350	597
Забезпечення виплат персоналу	400	690
Відстрочені податкові зобов'язання	460	320
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	2 700
Поточні зобов'язання	610	189
Баланс	640	7 611

5. Планування аудиту

Метою даної теми є загальна характеристика процесу проведення аудиту та його стадій і формування в студентів здатності здійснювати планування аудиторської перевірки та складати робочі документи з планування аудиту.

5.1. Процес проведення аудиту та його стадії.

5.2. Попереднє (стратегічне) планування аудиту.

5.3. Розробка загального плану аудиторської перевірки.

5.4. Розробка програми аудиту та складання меморандуму планування.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність здійснювати планування аудиторської перевірки та складати робочі документи з планування аудиту	Розуміти зміст стадій та етапів аудиту	Уміння орієнтуватися в процесі проведення аудиту	Готовність до співробітництва в процесі проведення аудиту	Готовність до ефективного виконання професійних завдань по стадіях аудиту
	Розуміння змісту предаудиту	Уміння складати документи з предаудиту	Здатність до налагодження ефективної комунікації під час предаудиту	Відповідальність за обґрунтування висновків по предаудиту
	Знання порядку планування аудиту	Уміння розробляти стратегію, план і програму аудиту	Здатність ефективно формувати комунікативну стратегію аудиту	Відповідати за охоплення плануванням усіх завдань з аудиту

Ключові терміни: технологія аудиту, планування аудиту, договір на проведення аудиту, лист-зобов'язання, загальна стратегія аудиту, план аудиту, програма аудиту, меморандум планування.

Рекомендована література: [1; 3; 5; 10–11; 13–14; 18–19; 33].

Послідовне, упорядковане виконання взаємопов'язаних аудиторських робіт через застосування сукупності організаційних, методичних і технічних прийомів та способів дослідження, спрямоване на досягнення мети аудиту, називають технологією аудиту. Технологія аудиту охоплює організацію і проведення всіх видів аудиторських робіт від рекламування аудиту до передачі підсумкових документів замовнику й формування остаточного аудиторського файлу.

Залежно від змісту, призначення та часу виконання окремих аудиторських робіт процес аудиту умовно поділяють на окремі складові, які відповідно до ступеня деталізації називають стадіями та етапами. Загалом можна зазначити, що технологія аудиту включає 4 стадії, які, у свою чергу, поділяються на етапи. Перша стадія (організаційна) включає етапи вивчення діяльності суб'єкта господарювання, його засновницьких документів, організації стану бухгалтерського обліку, звітності та внутрішньогосподарського контролю; підготовку листа-зобов'язання на проведення аудиту; укладання договору на проведення аудиту та обґрунтування завдань аудиту. Друга стадія (підготовча) включає формування аудиторської групи та планування аудиту. Третя стадія (дослідна) включає: вивчення об'єкта аудиту; корегування програми аудиту; перевірку, інвентаризацію, опитування; вивчення змісту документів і господарських операцій. Четверта стадія (результативна) включає: підготовку та надання письмової інформації замовнику за результатами проведеного аудиту; погодження результатів аудиту із замовником; складання та підписання аудиторського звіту (висновку незалежного аудитора).

Обов'язкові процедури та рекомендації з питань планування аудиторської перевірки викладено в МСА 300. Згідно з МСА планування аудиту повинно включати встановлення загальної стратегії аудиту для завдання та розробку плану аудиту. Також аудитор має планувати характер, час і обсяг управління та нагляду за членами аудиторської групи із завдання й огляд їх роботи. У практиці аудиту для більш ефективної організації роботи виконавців та забезпечення контролю виконання розробляється також програма аудиту.

Підсумковим документом планування аудиту є меморандум планування, який в узагальненому вигляді містить висновки й прийняті рішення щодо всіх етапів планування.

Усі документи з планування аудиту включаються до складу аудиторської документації.

Запитання для самодіагностики

1. Що розуміється під технологією аудиту?
2. Які стадії включає технологія аудиту?
3. Що розуміється під організацією аудиторської діяльності?
4. Що розуміється під організацією аудиту?
5. Роль планування при здійсненні аудиту.
6. Яким вимогам мають відповідати плани проведення аудиту?
7. Основні положення програми аудиту.
8. Призначення та зміст програми аудиту.

Тести

1. Послідовне, упорядковане виконання взаємопов'язаних аудиторських робіт через застосування сукупності організаційних, методичних і технічних прийомів і способів дослідження, спрямоване на досягнення мети аудиту, – це:

- а) аудиторські докази;
- б) технологія аудиту;
- в) методика аудиту;
- г) аудиторська процедура.

2. Для встановлення наявності передумов для проведення аудиту аудитор повинен:

- а) планувати аудит так, щоб виконати його ефективно;
- б) визначити, чи є прийнятною концептуальна основа фінансової звітності, яку слід застосовувати при складанні фінансової звітності;
- в) отримати згоду управлінського персоналу, що він визнає та розуміє відповідальність за складання фінансової звітності відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності, за належну організацію внутрішнього контролю та за забезпечення аудитора доступом до інформації щодо складання фінансової звітності;
- г) правильні відповіді а), в);
- д) правильні відповіді б), в);
- е) правильні відповіді а), б);
- є) усі відповіді правильні.

3. Лист-зобов'язання з аудиту:

- а) клієнт надсилає аудитору для попереднього узгодження вартості аудиту;
- б) аудитор надсилає клієнту до початку аудиту для уникнення непорозумінь стосовно аудиту;

в) аудитор надсилає клієнту після складання документів з планування аудиту.

4. Необхідність застосування листа-зобов'язання передбачена:

а) Законом України «Про аудиторську діяльність»;

б) МСА;

в) Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

г) П(С)БО.

5. Лист-зобов'язання:

а) письмові умови завдання у формі листа;

б) офіційний документ, який юридично регламентує взаємовідносини аудитора із замовником і містить перелік прав і обов'язків сторін;

в) офіційне звернення майбутнього замовника до аудитора.

6. Відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність» недійсними є будь-які положення договору:

а) спрямовані на обмеження відповідальності управлінського персоналу за достовірність фінансових звітів;

б) спрямовані на повне звільнення аудитора (аудиторської фірми) від встановленої законом майнової відповідальності за недостовірність аудиторського висновку;

в) спрямовані на обмеження кола питань, які підлягають з'ясуванню при проведенні аудиторської перевірки;

г) спрямовані на обмеження можливості залучення аудитором (аудиторською фірмою) сторонніх консультантів чи експертів.

7. Відповідно до МСА 300 планування аудиту включає:

а) встановлення загальної стратегії аудиту;

б) розробку плану аудиту;

в) розробку програми аудиту;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді б), в);

е) правильні відповіді а), в);

є) правильні відповіді а), б), в).

8. Метою аудитора є планування аудиту так, щоб:

а) вчасно звітувати до АПУ про виконання завдання з аудиту;

б) ефективно виконати завдання з аудиту;

в) забезпечити ефективну діяльність аудиторської фірми;

г) належним чином врахувати інтереси користувачів фінансової звітності.

9. На початку поточного завдання з аудиту аудитор повинен:

- а) виконати процедури стосовно конкретного завдання з аудиту;
- б) оцінити дотримання відповідних етичних вимог;
- в) отримати розуміння умов завдання;
- г) правильні відповіді а), б);
- д) усі відповіді правильні;
- е) немає правильної відповіді.

10. Перше завдання з аудиту:

- а) завдання з аудиту, у якому фінансова звітність за попередній період не перевірялася аудитором;
- б) незалежне виконання аудитором процедур чи вживання заходів контролю, які спершу виконувались як частина процедур внутрішнього контролю суб'єкта господарювання;
- в) завдання з аудиту, у якому фінансова звітність за попередній період перевірялася попереднім аудитором;
- г) правильні відповіді а), б);
- д) правильні відповіді а), в);
- е) правильні відповіді б), в);
- є) усі відповіді правильні.

11. Чи можна модифікувати загальну стратегію аудиту та план аудиту?

- а) ні, загальна стратегія та план аудиту залишаються незмінними протягом усієї тривалості аудиту;
- б) загальну стратегію аудиту не можна змінювати, а план аудиту – можна;
- в) загальну стратегію аудиту можна змінювати, а план аудиту – ні;
- г) аудитор у разі потреби має доповнювати та змінювати загальну стратегію і план аудиту.

12. Відповідальність за керівництво, нагляд і виконання завдання з аудиту та аудиторський звіт, відповідний за певних обставин, покладається на:

- а) аудиторську групу із завдання;
- б) партнера із завдання;
- в) аудитора.

13. Характер, час та обсяг управління та нагляду за членами аудиторської групи із завдання залежать від:

- а) сфери аудиту;
- б) розміру та складності суб'єкта господарювання;
- в) рішень керівника аудиторської фірми;

г) можливостей і компетентності окремих членів аудиторської групи, що виконують завдання;

д) правильні відповіді а), б), в);

е) правильні відповіді а), б), г);

є) правильні відповіді а), в), г);

ж) усі відповіді правильні.

14. Загальну стратегію аудиту аудитор може підсумовувати у вигляді:

а) реєстру рішень із планування;

б) меморандуму;

в) наказу з планування.

Рекомендовані джерела для обґрунтування відповідей на тести

№ тесту	Джерело для обґрунтування	№ тесту	Джерело для обґрунтування
1	[14, с. 82]	8	[11, с. 264]
2	[11, с. 109]	9	[11, с. 265]
3	[11, с. 119]	10	[11, с. 30]
4	[11, с. 110]	11	[11, с. 266, с. 269–270]
5	[11, с. 24]	12	[11, с. 133]
6	[34, ст.17]	13	[11, с. 270]
7	[11, с. 264]	14	[11, с. 271]

Завдання 1

Необхідно. Здійснити процедури етапу предаудиту – знайомство ПП «Аудит Т. В.» з бізнесом нового клієнта ПрАТ «Меблі» (див. додаток А). За результатами їх виконання скласти робочі документи «Анкета нового клієнта» та «Анкета-запит проблемних питань та відповідей на них відносно політики і процедур рішення питання чесності клієнта».

Виконання завдання.

Для заповнення форми Анкети необхідно ознайомитися зі свідоцтвом про державну реєстрацію юридичного суб'єкта і Довідкою державного комітету статистики про присвоєння КВЕД. Далі необхідно вивчити Статут підприємства, ознайомитися з відповідями управлінського персоналу на питання анкети та фінансовою звітністю ПрАТ «Меблі». Результати виконання процедур оформлені робочими документами аудитора: Анкетой нового клієнта (табл. 1); Анкетой-запитом проблемних питань і відповідей на них відносно політики і процедур рішення питання чесності

клієнта (табл. 2).

Таблиця 1

Робочий документ аудитора «Анкета нового клієнта»

ПП «Аудит Т. В.»	Клієнт: ПрАТ «Меблі»	Період, що перевіряється: з 01.01.20XX р. по 30.09.20XX р.	Підготував: ПІБ	Дата: 15.12.20XX	Індекс РД 0102
	Об'єкт перевірки: бізнес клієнта		Перевірив: ПІБ	Дата: 15.12.20XX	Арку- шів: 1
	Процедура аудиту: Анкета нового клієнта				
Анкета нового клієнта					
1	2		3		
1	Повна назва підприємства		Приватне акціонерне товариство «Меблі»		
2	Ідентифікаційний код підприємства		3534287		
3	Юридична адреса		м. Харків, вул. Салтівське шосе, 77		
4	Банківські реквізити		п/р. 26002050042200 у АКІБ «Укрсиб-банк», МФО 351005		
5	Телефон		7-140-129		
6	Керівник		Виконавчий директор Кравченко Сергій Юрійович		
7	Головний бухгалтер		Гончарова Тетяна Григорівна		
8	Дата реєстрації		15.05.2003 р. серія АОО № 17634		
9	Орган реєстрації		Виконавчий комітет Харківської міської ради		
10	Форма власності		Приватна		
11	Організаційно-правова форма підприємства		Приватне акціонерне товариство		
12	Дата початку функціонування		15.05.2003		
13	Чисельність		212		
14	Види діяльності		Виробництво меблів		
15	Система оподаткування		Повна система оподаткування		
16	Вид діяльності із зазначенням відповідних кодів		36.11.1–виробництво стільців та сидінь з плетениці 36.12.1–виробництво меблів для офісів та магазинів 51.47.1–оптова торгівля фармацевтичними товарами 28.40.0–кування, пресування, штампування, профілювання, порошкова металургія		
17	Підрозділи, які здійснюють ведення бухгалтерського обліку (кількість, найменування, чисельність працівників)		Бухгалтерія		
18	Форма бухгалтерського обліку, ступінь його автоматизації, реєстри обліку		Бухгалтерія 1С		

Таблиця 2

Робочий документ аудитора «Анкета-запит проблемних питань та відповідей на них відносно політики і процедур рішення питання чесності клієнта»

ПП «Аудит Т. В.»	Клієнт: ПрАТ «Меблі»	Період, що перевіряється: з 01.01.20XX р. по 30.09.20XX р.	Підготував: ПІБ	Дата:	Індекс РД: РД 0705
	Об'єкт перевірки: бізнес клієнта		Перевірів ПІБ	Дата:	Аркушів: 1
	Процедура аудиту: Анкета-запит проблемних питань та відповідей на них відносно політики і процедур рішення питання чесності клієнта				
Анкета-запит проблемних питань та відповідей на них відносно політики і процедур рішення питання чесності клієнта					
	Зміст проблемних питань	Відповіді (примітки)			
1	2	3			
1	Відомості щодо ідентифікації та ділової репутації головних власників (назва власників та їх ділова репутація)	Приватне акціонерне товариство «Меблі», 212 фізичних осіб, підприємство має дуже велику мережу рекламних агентств, має добру ділову репутацію, в Інтернеті є сайт цієї фірми, негативних відгуків немає			
2	Відомості про директора, головного бухгалтера	Генеральний директор Кравченко, Сергій Юрійович, головний бухгалтер Гончарова Тетяна Григорівна			
3	Хто є пов'язаними сторонами (засновниками)	ТОВ «Дизайн»			
4	Відомості про вище керівництво	Загальні збори акціонерів; Наглядова рада; Правління Товариства; Ревізійна комісія			
5	Галузь діяльності підприємства	Виробництво меблів			
6	Основні показники діяльності за дев'ять місяців 20XX р.				
7	Доходи	555 103 грн			
8	Витрати	501 879 грн			
9	Чистий прибуток (збиток)	16 395 грн			
10	Наявність необоротних активів	13 103 грн			
11	Наявність оборотних активів	192 689 грн			
	у тому числі: запасів	43 972 грн			
	дебіторської заборгованості	76 630 грн			
12	Розмір власного капіталу	61 280 грн			
	у тому числі нерозподілений прибуток	43 967 грн			
13	Довгострокові зобов'язання	9 722 грн			
	у тому числі кредити банку	9 722 грн			
14	Поточні зобов'язання	130 802 грн			
	у тому числі з одержаних авансів	5 997 грн			

Закінчення табл. 2

1	2	3
	бюджету	1 247 грн
	зі страхування	2 464 грн
	з оплати праці	5 877 грн
15	Середньоспиксова чисельність працюючих, осіб	212 грн
16	Фонд оплати праці	51 679 грн
17	Думка щодо розміру гонорару аудиторської фірми	Прийнята як справедлива вартість послуги
18	Ознаки відмивання грошей, шахрайства	Немає
19	Інші проблемні питання	Не означені

Завдання 2

Розрахувати рівень суттєвості загалом та по окремих статтях балансу при плануванні аудиту фінансової звітності ПрАТ «Меблі» ПП «Аудит Т. В.» за даними, наведеними в додатку А.

Завдання 3

Розрахувати аудиторську вибірку при плануванні аудиту фінансової звітності ПрАТ «Меблі» за даними, наведеними в додатку А.

Завдання 4

Скласти анкету вивчення облікової політики на підставі наказу № 1 від 03.01.20XX ПрАТ «Меблі» за даними, наведеними в додатку А. Результати оформити за формою, наведеною в додатку Д.

Завдання 5

Розробити стратегію аудиту фінансової звітності ПрАТ «Меблі» за даними, наведеними в додатку А.

Завдання 6

Скласти план аудиторської перевірки фінансової звітності ПрАТ «Меблі» за даними, наведеними в додатку А.

Завдання 7

Розрахувати бюджет робочого часу аудитора при перевірці фінансової звітності ПрАТ «Меблі» за даними, наведеними в додатку А.

6. Аудиторські докази та робочі документи аудитора

Метою даної теми є формування в студентів здатності збирати та оцінювати аудиторські докази й складати робочі документи аудитора.

6.1. Сутність і види аудиторських доказів.

6.2. Робочі документи аудитора.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність збирати та оцінювати аудиторські докази й складати робочі документи аудитора	Знання поняття аудиторських доказів, їх видів, складу джерел і критеріїв оцінки аудиторських доказів	Уміння оцінювати достатність і прийнятність аудиторських доказів	Уміння здійснювати збирання, узгалянення та обробку аудиторських доказів і спілкуватися при зборі аудиторських доказів	Відповідальність за достатність і прийнятність аудиторських доказів
	Знання вимог до складання та порядку зберігання робочих документів аудитора	Уміти застосовувати положення внутрішньофірмових стандартів щодо складання та зберігання робочих документів	Володіння технологіями письмового спілкування з управлінським персоналом клієнта (шляхом листування)	Відповідальність за якість складених робочих документів аудитора

Ключові терміни: аудиторські докази, критерії оцінки аудиторських доказів, достатність аудиторських доказів, прийнятність аудиторських доказів, робочі документи аудитора.

Рекомендована література: [1 – 3; 6; 10–11; 13–14; 18–19; 34; 39; 48; 66; 68].

Стандартні положення стосовно складу аудиторських доказів, їх кількості та якості, а також аудиторських процедур, які мають використовувати аудитори для одержання цих аудиторських доказів, викладено в МСА 500 «Аудиторські докази». Додаткові рекомендації щодо отримання аудиторських доказів наведено в МСА 501 – 580. Практичні рекомендації щодо застосування конкретних методик отримання аудиторських доказів та їх оцінки, згідно з вимогами Аудиторської палати України, є складовою внутрішніх стандартів аудиторських фірм. Під аудиторськими доказами розуміється інформація, яку використовує аудитор під час формулювання висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка [11, с. 400].

Аудиторські докази, покладені в основу формування висновків аудитора стосовно фінансової звітності, за якістю та кількістю повинні відповідати двом критеріям: достатності (міра кількості аудиторських доказів) та прийнятності (міра якості аудиторських доказів).

На достовірність інформації, яка використовується як аудиторські докази, а відповідно й самих аудиторських доказів впливають джерело та характер інформації, а також умови їх отримання, включаючи заходи внутрішнього контролю за підготовкою і зберіганням, якщо це доречно, тобто слід ураховувати існування важливих винятків із загальних правил щодо достовірності різних видів аудиторських доказів [11, с. 409].

Аудиторські докази, отримані в процесі виконання аудиторських процедур, а також результати аудиту мають бути належним чином зафіксовані. Сутність робочих документів, вимоги до їх змісту, форми та обсягу, порядку складання та зберігання викладені в МСА 230 «Аудиторська документація». Так, під аудиторською документацією (вживаються також терміни «робочі документи» та «робоча документація») розуміється запис виконаних аудиторських процедур, отриманих доречних аудиторських доказів і висновків, яких дійшов аудитор [11, с. 148]. Аудитор має складати аудиторську документацію, достатню для надання можливості досвідченому аудитору, який не мав попереднього відношення до аудиту, зрозуміти: характер, час та обсяг аудиторських процедур, виконаних відповідно до вимог МСА та застосованих законодавчих і нормативних вимог, результати виконаних аудиторських процедур та отриманих аудиторських доказів; значущі питання, які виникають під час аудиту, висновки, яких дійшли стосовно цих питань, та значні професійні судження, висловлені під час формулювання цих висновків.

Запитання для самодіагностики

1. Сутність поняття «аудиторські докази».
2. Які є види аудиторських доказів?
3. Що розуміється під достатністю аудиторських доказів?
4. Що розуміється під відповідністю аудиторських доказів?
5. Види аудиторських доказів.
6. Джерела аудиторських доказів.
7. Аудиторські процедури для отримання аудиторських доказів.
8. Дайте визначення поняття «робочі документи аудитора».

Тести

1. Аудиторські докази – це:

- а) письмова заява управлінського персоналу, надана аудитору для підтвердження певних питань;
- б) інформація, що використовується аудитором під час формулювання висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка;
- в) процедура, яка передбачає перевірку математичної правильності документів або записів.

2. Мірою кількості аудиторських доказів є:

- а) прийнятність;
- б) повнота;
- в) достатність;
- г) відповідність.

3. На необхідну кількість аудиторських доказів впливають:

- а) аудиторська оцінка ризиків суттєвого викривлення;
- б) якість аудиторських доказів;
- в) кваліфікація аудитора;
- г) обсяг аудиту;
- д) правильні відповіді а), б);
- е) правильні відповіді а), б), в);
- є) правильні відповіді б), в), г);
- ж) усі відповіді правильні.

4. Прийнятність аудиторських доказів – це:

- а) їх доречність і достовірність для забезпечення підтвердження висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка;
- б) їх повнота, тобто відсутність пропусків важливих даних, які можуть впливати на висновки в контексті обставин завдання;
- в) їх нейтральність, яка сприяє неупередженим висновкам.

5. Чим вище оцінений ризик суттєвого викривлення, тим ... аудиторських доказів потрібно отримати.

6. Чим вища якість аудиторських доказів, тим ... доказів необхідно отримати.

7. Отримання більшої кількості аудиторських доказів їх низьку якість.

8. На надійність доказів впливає:

а) джерело отримання;

б) їх характер;

в) індивідуальні обставини їх отримання;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді а), б), в);

е) немає правильної відповіді.

9. Якщо аудиторські докази суперечать твердженням у фінансовій звітності:

а) аудитор не повинен їх урахувати при формулюванні думки;

б) аудитор повинен розглядати всі доречні аудиторські докази під час формулювання думки;

в) аудитор має узгодити можливість їх врахування під час формулювання думки з тими, хто наділений найвищими повноваженнями.

10. Перевірка – це:

а) пошук фінансової та нефінансової інформації від обізнаних осіб як у самого суб'єкта господарювання, так і за його межами;

б) нагляд за процесом або процедурою, які виконують інші особи;

в) вивчення записів або документів, внутрішніх чи зовнішніх, у паперовій, електронній або іншій формі, або фізичний огляд активу.

11. Аудиторські докази, отримані аудитором у вигляді прямої письмової відповіді від третьої сторони, – це:

а) запит;

б) зовнішнє спостереження;

в) повторне виконання;

г) перевірка.

12. Достовірність аудиторських доказів, отриманих усередині суб'єкта господарювання, підвищується, якщо запроваджені ним відповідні заходи внутрішнього контролю є

13. Запис виконаних аудиторських процедур, отриманих доречних аудиторських доказів і висновків, яких дійшов аудитор, – це

14. Одна чи кілька тек або інші носії інформації у фізичній чи електронній формі, що містять записи, які становлять аудиторську документацію для конкретного завдання, – це

15. Аудитор повинен складати аудиторську документацію

16. До складу аудиторської документації аудитору не потрібно включати:

- а) меморандуми з конкретних питань;
- б) листи-підтвердження;
- в) контрольні переліки;
- г) примітки, що відображають попередню думку;
- д) програми аудиту.

17. Чи потрібно аудитору документувати кожне розглянуте під час аудиту питання:

- а) так;
- б) ні.

18. Прийнятний період, у межах якого слід завершити формування остаточного аудиторського файлу, становить зазвичай не більше ... днів після дати аудиторського звіту.

19. Період зберігання документації із завдання з аудиту становить:

- а) не менше року від дати аудиторського звіту;
- б) не менше трьох років від дати аудиторського звіту;
- в) не менше п'яти років від дати аудиторського звіту.

20. Робоча документація:

- а) є власністю аудиторської фірми;
- б) після завершення виконання завдання з аудиту передається на зберігання до АПУ;
- в) є власністю клієнта.

Рекомендовані джерела для обґрунтування відповідей на тести

№ тесту	Джерело для обґрунтування	№ тесту	Джерело для обґрунтування
1	2	3	4
1	[11, с. 12; 400]	11	[11, с. 406]
2	[11, с. 400]	12	[11, с. 409]
1	2	3	4
3	[11, с. 400–401]	13	[11, с. 148]

4	[11, с. 401]	14	[11, с. 148]
5	[11, с. 403]	15	[11, с. 148]
6	[11, с. 403]	16	[11, с. 151]
7	[11, с. 403]	17	[11, с. 152]
8	[11, с. 403]	18	[11, с. 156]
9	[11, с. 344]	19	[11, с. 157]
10	[11, с. 405]	20	[34, ст. 17; 49, п. 104]

Завдання 1.

Згідно з наказом про облікову політику (додаток А) ПрАТ «Меблі» має формувати резерв сумнівних боргів. Аудиторською перевіркою, яка проводилась ПП «Аудит Т. В.», встановлено, що у 20XX р. такий резерв не створювався. При цьому виявлено, що за 2 контрагентами рахується безнадійна дебіторська заборгованість.

Необхідно визначити джерела аудиторських доказів стосовно складання резерву сумнівних боргів, виконати розрахунок коефіцієнта сумнівності та резерву сумнівних боргів. Скласти робочі документи щодо визначення резерву сумнівних боргів.

Вихідні дані.

ПрАТ «Меблі» має дебіторську заборгованість у сумі 28 377 048,88 грн, у тому числі дебіторська заборгованість великих дебіторів (більше 100 000 грн) становить 23 265 778,42 грн.

Для розрахунку коефіцієнта сумнівності на підставі класифікації дебіторської заборгованості за минулий рік отримані дані, наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Перелік дебіторів на підставі класифікації дебіторської заборгованості за минулий період

Дебітор	Терміни прострочення платежу, місяці				Усього
	до 12	від 12 до 18	від 18 до 36	більш 36	
1	2	3	4	5	6
1. ЗАТ СК ХФ «Брокбізнес»	1 654 247,00	–	–	–	1 654 247,00
2. ТОВ МД «Груп Запоріжжя»	6 962 400,00	–	–	–	6 962 400,00

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6
3. ВАТ «Елеватормельмаш»	4534174,80	–	–	–	4 534 174,80
4. ПП Княжинська Є. В.	–	197400,00	–	–	197 400,00
5. ТОВ «Контакт-5»	346220,00	–	–	–	346 220,00
6. ТОВ «Офіс Меблі дизайн»	320100,00	–	–	–	320 100,00

Виконання завдання

Джерелом аудиторських доказів стосовно складання резерву сумнівних боргів є оборотна відомість за рах. 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями та замовниками», рах. 377 «Розрахунки з іншими дебіторами», договори з контрагентами, відповідь управлінського персоналу щодо стану роботи з дебіторами, відповіді дебіторів на запити аудитора.

Нормативною базою для розрахунку резерву сумнівних боргів є П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Розрахунок коефіцієнта сумнівності виконаний за методикою, яка викладена в додатку до П(С)БО 10, наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Розрахунок коефіцієнта сумнівності на підставі класифікації дебіторської заборгованості за минулий період

Дебітор	Терміни прострочення платежу, місяці				Всього
	до 12	від 12 до 18	від 18 до 36	більш 36	
1. ЗАТ СК ХФ «Брокбізнес»	1 654 247,00		–	–	1 654 247,00
2. ТОВ МД Груп Запоріжжя	6 962 400,00		–	–	6 962 400,00
3. ВАТ Елеватормельмаш	4 534 174,80		–	–	4 534 174,80
4. ПП Княжинська Є.В.		197 400,00	–	–	197 400,00
5. ТОВ «Контакт-5»	346 220,00		–	–	346 220,00
6. ТОВ «Офіс Меблі дизайн»	320 100,00		–	–	320 100,00
Разом	13 817 141,80	197 400,00	–	–	14 014 541,80
Сума безнадійної заборгованості	346 220,00	197 400,00	–	–	543 620,00
Коефіцієнт сумнівності	0,025	1	x	x	x

Наступним кроком є розрахунок резерву сумнівних боргів (табл. 3).

Групування дебіторської заборгованості за термінами її погашення

Покупець	Терміни прострочення платежу, місяці				Всього
	до 12	від 12 до 18	від 18 до 36	більш 36	
1. АТ СК ХФ «Брокбізнес»	1 654 247,00		–	–	1 654 247,00
2. ТОВ МД «Груп	6 962 400,00		–	–	6 962 400,00
3. ВАТ «Елеватормель-маш»	4534174,80		–	–	4 534 174,80
4. ПП Княжинська Є. В.		197 400,00	–	–	197 400,00
5. ТОВ «Контакт-5»	346 220,00		–	–	346 220,00
6. ТОВ «Офіс Меблі дизайн»	320 100,00		–	–	320 100,00
Разом	13 817 141,80	197 400,00	–	–	14 014 541,80
Коефіцієнт сумнівності	0,025	1	–	–	–
Сума резерву сумнівних боргів	346 220,00	197 400,00	–	–	543 620,00

Висновок: на підставі групування дебіторської заборгованості за термінами її погашення та розрахованих коефіцієнтів сумнівності аудитором розрахований резерв сумнівних боргів, який складає 543 620,00 грн. Це означає, що чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги завищена в балансі на 544 тис. грн.

Завдання 2

Згідно з наказом про облікову політику ПАТ «ДРУК» має формувати резерв сумнівних боргів. Аудиторською перевіркою, яка проводилась ПП «Аудит Т. В.», встановлено, що у 20XX р. такий резерв не створювався. При цьому виявлено, що за 7 контрагентами рахується безнадійна дебіторська заборгованість.

Необхідно. Визначити джерела аудиторських доказів стосовно складання резерву сумнівних боргів, виконати розрахунок резерву сумнівних боргів. Скласти робочі документи щодо визначення резерву сумнівних боргів.

Вихідні дані.

ПАТ «ДРУК» має дебіторську заборгованість у сумі 5 338 812,94 грн.

Дані для розрахунку резерву сумнівних боргів наведені в табл. 4

Таблиця 4:

Групування дебіторської заборгованості за термінами її погашення

Покупець	Терміни прострочення платежу, місяці				Усього
	до 12	від 12 до 18	від 18 до 36	більш 36	
1. ДИМОН І К	128 249,00	–	–	–	
2. ТОВ «Альтона 2008»	358 036,46	–	–	–	
3. ТОВ СК «Віра»	100 000,00	–	–	–	
4. ТОВ «ДЕССА»	112 962,16	–	–	–	
5. АТЗТ «Діамант»	132 729,60	–	–	–	
6. ТОВ «Фаворит М'ясна фабрика»	–	220 789,32	–	–	
7. ВАТ «Галактіон»	–	–	104 418,49	–	
8. ТОВ «Арена»	401 056,86	–	–	–	
9. ТОВ «Мегаком»	–	–	–	55 080,73	
10. ФЛП Погребняк І. С.	–	–	106 663,45	–	
11. ТОВ «Діона плюс»	605 852,04	–	–	–	
12. ІК Петрус-Алко	1 258 652,86	–	–	–	
13. ВАТ СК ПЗУ «Україна»	–	126 494,80	–	–	
14. ТОВ «Дівайс»	183 392,95	–	–	–	
15. ТОВ «Добробут»	164 906,67	–	–	–	
16. ФЛП Дудка П. М.	45 938,80	–	–	–	
17. ТОВ «Аеро-експрес»	157 725,00	–	–	–	
18. ЗАТ «Лакталіс»	–	–	29 237,85	–	
19. ТОВ МФ «Рейнфорд»	417 800,50	–	–	–	
20. ТОВ «Тайфун-2000»	196 977,97	–	–	–	
21. ЗАТ ТК Барвінок	123 994,61	–	–	–	
22. ФЛП Авдєєв Г. Є.	27 700,60	–	–	–	
23. ТОВ «Крафт»	1 450,00	–	–	–	
24. ТОВ СП Лігун	114 344,00	–	–	–	
25. ФЛП Лисак І. В.	4 500,00	–	–	–	
26. ФЛП Любченко	59 858,22	–	–	–	
Разом					
Коефіцієнт сумнівності	0,0011	0,043	0,4611	1	
Сума резерву сумнівних боргів					

Розділ 2. Технологія аудиту

7. Аудит фінансової звітності

Метою даної теми є формування в студентів здатності застосовувати сучасні методики аудиту фінансової звітності.

7.1. Мета і завдання аудиту фінансової звітності.

7.2. Методика аудиту фінансової звітності.

7.3. Методика та організація аудиту активів.

7.4. Методика та організація аудиту пасивів підприємства.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність застосовувати сучасні методики аудиту фінансової звітності	Знання методики аудиту за окремими елементами фінансової звітності	Уміння застосовувати методики аудиту окремих елементів і компонентів фінансової звітності	Донесення до управлінського персоналу проблемних питань стосовно стану бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю	Відповідальність за обґрунтованість висновків щодо елементів і компонентів фінансової звітності

Ключові терміни: фінансова звітність, активи підприємства, пасиви підприємства, аудиторська думка.

Рекомендована література: [2; 3; 10–11; 13–15; 18; 27; 28; 31; 33; 36; 45–46; 48; 60; 66; 68]

Метою аудиту є підвищення ступеня довіри визначених користувачів до фінансової звітності. Її досягають через висловлення аудитором думки про те, чи складена фінансова звітність у всіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності. Основою для аудиторської думки є отримання аудитором достатньої впевненості в тому, що фінансова звітність загалом не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилок [11, с. 77–78].

Критеріями визнання прийнятної концептуальної основи фінансової звітності є: застосування управлінським персоналом для складання фінансової звітності прийнятої на підприємстві концептуальної основи фінансової звітності; фінансова звітність повинна відповідати вимогам конкретних користувачів фінансової звітності, фінансова звітність повинна задовольняти потреби загального широкого кола користувачів у фінансовій інформації; концептуальні основи фінансової звітності розроблені та затверджені уповноваженими на це та визнаними організаціями; концептуальні основи фінансової звітності повинні бути доповнені вимогами законодавчих і нормативних актів, що використовуються користувачем.

Для формування професійної думки відносно фінансової звітності аудитор повинен: перевірити відповідність звітності підприємства вимогам нормативних актів України, які пред'являються до її складання та подання; перевірити склад і зміст форм бухгалтерської звітності; проаналізувати ув'язку основних показників звітності між собою; перевірити правильність оцінки статей звітності; підтвердити достовірність показників звітності; підтвердити повноту розкриття у звітності всіх суттєвих показників звітності підприємства за період, що перевіряється; перевірити правильність формування зведеної звітності.

Дослідження звітності аудитор розпочинає із застосування формальної та нормативно-правової перевірки, тобто з визначення відповідності форм звітності затвердженим нормативним документам, що регулюють порядок її заповнення. При цьому приймається до уваги специфіка складання фінансової звітності підприємства, що перевіряється, фінансова звітність малого підприємства, громадської організації, консолідована тощо.

Аудитор проводить перевірку фінансової звітності у певній послідовності: ознайомлення з підприємством; укладання договору на проведення аудиту; складання загальної стратегії та плану аудиту; перевірка відповідності порядку складання фінансової звітності П(С)БО, законам України, МСАНВ; проведення інвентаризації активів і зобов'язань; перевірка закриття рахунків доходів і витрат; аудит визначення чистого фінансового результату; перевірка результату визначення відстрочених податкових активів і зобов'язань; реформація балансу (звірка субрахунків 441, 442, 443); перевірка взаємозв'язку показників звітності за всіма формами; узагальнення інформації; підготовка аудиторського звіту (висновку незалежного аудитора).

Запитання для самодіагностики

1. Підтвердження яких якісних характеристик фінансової звітності підприємства належать до компетенції аудитора?
2. Етапи аудиту фінансової звітності.
3. Що розуміють під межами аудиту фінансової звітності?
4. Напрямки перевірки аудитором форм фінансової звітності.
5. Завдання аудиторської перевірки основних засобів.
6. Джерела інформації для отримання аудиторських доказів щодо грошових коштів і касових операцій.
7. Послідовність аудиту наявності й руху грошових коштів.
8. Цілі та завдання аудиторської перевірки дебіторської та кредиторської заборгованості.
9. Особливості проведення аудиту розрахунків підприємства з бюджетом.
10. Назвіть основні способи, методи й прийоми аудиторської перевірки операцій з матеріальними цінностями.
11. Назвіть основні способи, методи й прийоми аудиторської перевірки розрахунків з оплати праці.

Тести

1. Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги включається до валюти балансу за:
 - а) первісною вартістю;
 - б) залишковою вартістю;
 - в) за чистою реалізаційною вартістю;
 - г) інша відповідь (за потреби вписати).Відповідь: п.6 П(С)БО 10 [16, с. 51].
2. У якому випадку підприємство переоцінює об'єкт основних засобів:
 - а) якщо його залишкова вартість відрізняється від справедливої вартості на дату балансу;
 - б) якщо його залишкова вартість значно відрізняється від справедливої вартості на дату балансу;
 - в) якщо його залишкова вартість не відрізняється від справедливої вартості на дату балансу;
 - г) інша відповідь (за потреби вписати).Відповідь: п.146.21 ПКУ [31].

3. В Україні кількість методів нарахування амортизації основних засобів:

- а) 4;
- б) 5;
- в) 6;
- г) 7.

Відповідь: п.145.1.5 ПКУ [31].

4. Чи допускається виправлення від руки в статутних документах ПАТ або ПрАТ:

- а). так;
- б) ні;
- в) на свій розсуд;
- г) інша відповідь (за потреби вписати).

Відповідь: [33, розділ 3, ст. 15–16].

5. Облікова політика може змінюватись у випадку:

- а) якщо зміняться статутні вимоги;
- б) якщо зміняться вимоги органу, який затверджує П(С)БО;
- в) якщо зміни забезпечать достовірне відображення подій чи операцій у фінансовій звітності;
- г) правильні відповіді а), б);
- д) правильні відповіді а), в);
- е) правильні відповіді б), в);
- є) усі відповіді правильні.

Відповідь: п. 9 П(С)БО 6 [16, с. 31].

6. Підприємство зобов'язане використовувати Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів бухгалтерського обліку:

- а) так;
- б) ні;
- в) на свій розсуд;
- г) інша відповідь.

Відповідь: [46, п. 1].

7. Джерелом інформації для аудиту основних засобів не є:

- а) звіт про фінансові результати;
- б) установчі документи підприємства;
- в) баланс підприємства;
- г) головна книга.

Відповідь: п.7, 18–20 П(С)БО 7 [16, с. 36, 37].

8. При перевірці правильності переоцінки основних засобів аудитор використовує такі методи:

- а) тестування на відповідальність, порівняння;
- б) суцільне дослідження, експертиза;
- в) участь або використання результатів останньої інвентаризації;
- г) вибіркове дослідження, документальні методи.

Відповідь: [14, с. 135; п.17 П(С)БО 7].

9. Для яких інших необоротних активів передбачено, крім прямолінійного та вибіркового, два додаткових методи амортизації:

- а) для тимчасових споруд і предметів прокату;
- б) тільки для природних ресурсів;
- в) тільки для інвентарної тари;
- г) для малоцінних необоротних активів і бібліотечних фондів.

Відповідь: п.148.4. ПКУ [31].

10. Під час виявлення нестачі основних засобів їх облік до моменту остаточного відшкодування вартості таких засобів здійснюється на забалансовому субрахунку:

- а) 071;
- б) 041;
- в) 072;
- г) 025.

Відповідь: [27, клас 0].

11. Протягом якого терміну повинен зберігатися інвентарний номер на об'єкті основних засобів:

- а) 3 роки;
- б) до наступної інвентаризації;
- в) усього терміну використання;
- г) 5 років.

Відповідь: [66].

12. У яких випадках первісна вартість основних засобів може змінюватися:

- а) переоцінки;
- б) ліквідації (частково);
- в) додаткових витрат на придбання;
- г) поліпшення (модернізація), добудова.

Відповідь: п.8–14 П(С)БО 7 [16, с. 36;37].

13. На початку аудиту матеріально-виробничих запасів необхідно перевірити:

а) стан складських приміщень; оснащення місць зберігання цінностей вагами; мірною тарою й іншими вимірювальними приладами; стан охорони підприємства й дотримання пропускового режиму;

б) договори про повну матеріальну відповідальність; порядок видачі й зберігання доручень; забезпечення строгого лімітування відпуску матеріалів у виробництво;

в) норми витрат матеріалів; правильність оцінки матеріалів; стан обліку й внутрішнього контролю за рухом матеріалів; матеріали попередньої інвентаризації матеріалів;

г) усі відповіді правильні.

Відповідь: [14, с. 153].

14. Не підлягають амортизації й здійснюються за рахунок відповідних джерел фінансування:

а) витрати бюджетів на будівництво та утримання житлових будинків і автомобільних доріг загального користування;

б) витрати на придбання, ремонт, реконструкцію й модернізацію невиробничих фондів;

в) придбання основних фондів або нематеріальних активів з метою їх подальшої реалізації;

г) усі відповіді правильні.

Відповідь: п.144.3 ПКУ [31].

15. В Україні «Звіт про рух грошових коштів» складається:

а) непрямим методом;

б) прямим методом;

в) згідно з П(С)БО 1 та МСФО;

г) згідно П(С)БО 4.

Відповідь: п.11. П(С)БО 4 [16, с. 23].

Завдання 1

Відповідно до виписки банку від 12.08.20XX р. з поточного рахунку було отримано 12 700 грн на виплату заробітної плати. За звітом касира ця су-ма була оприбуткована 14.08.20XX р., 7 850 грн виплачено 16.08.20XX р., 4 850 грн – 20.08.20XX р.

Необхідно. Визначити характер порушень при здійсненні касових операцій. Обґрунтувати висновок аудитора з цього питання.

Завдання 2

Працівнику підприємства під звіт видано 620 грн на господарські потреби. Авансовий звіт був представлений у бухгалтерію через 3 дні. На момент видачі коштів за підзвітною особою обліковувалася дебіторська заборгованість у розмірі 75 грн.

Необхідно. Визначити характер порушення при здійсненні розрахунків з підзвітною особою. Скласти думку аудитора.

Завдання 3

Аудитор при здійсненні перевірки матеріалів інвентаризації, проведеної персоналом підприємства, виявив факти нестачі товарно-матеріальних цінностей. У протоколі, складеному інвентаризаційною комісією, сума нестачі відображена. Разом з тим аудитором встановлено, що на підприємстві мали місце факти, коли разом з нестачею в процесі інвентаризації виявляли й надлишки цінностей. При цьому здійснювався взаємний залік надлишків і нестач між двома матеріально-відповідальними особами за товарами різного найменування, ціни та кількості. Нестача, яка перевищує норми природного убутку, була списана на собівартість реалізованої продукції.

Необхідно. Визначити, чи мали місце порушення вимог законодавства. Скласти думку аудитора.

Завдання 4

Аудитором при перевірці розрахунків з підзвітними особами за 1 квартал 20XX р. по ТОВ «Алекс» отримано таку інформацію:

авансовий звіт № 22 від 12.02.20XX р. З каси отримані кошти під звіт 09.02.20XX р. у сумі 2 730 грн. Витрати здійснені з метою: а) оплата транспортних послуг згідно з рахунком № 321 на суму 1 210 грн. (у квитанції до прибуткового касового ордера без номера вказана підстава для оплати – за канцелярські товари); б) передано під звіт Кравченко П. Т. 1 320 грн. Залишок 200 грн внесений до каси 02.03.20XX р.;

авансовий звіт Кравченко П. Т. № 14 від 25.02.20XX р. Витрати здійснені з метою: а) чек з магазину на придбання запасних частин на суму 1 320 грн; б) квитанція до прибуткового касового ордера без номера на суму 1 000 грн. (відсутні назва фірми, підстава, дата). За даними відмітки на авансовому звіті 25.02.20XX р. у погашення перевитрат із каси видано 1 000 грн.

Усі авансові звіти затверджені директором ТОВ «Алекс» у квітні 20XX р. За цими операціями бухгалтерією ТОВ «Алекс» здійснені бухгалтерські проведення, які наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Бухгалтерські проведення за рахунками з підзвітними особами

Місяць	Бухгалтерські проведення		Сума, грн	Зміст операції
	Дебет	Кредит		
лютий	23	372	1 210	оплата транспортних послуг
	372	372	1 320	передано з підзвіту в підзвіт
	301	372	200	повернуто до каси
	106	372	1 320	вартість запасних частин
	23	371	1 000	за квитанцією до касового ордера
	372	301	1 000	погашення перевитрат
березень	10	372	800	вартість дискет
	641/1	371	160	Сума ПДВ

Усі суми були включені до складу витрат, що враховуються з метою оподаткування.

Необхідно.

1. На основі інформації, отриманої аудитором, дати оцінку дотримання вимог діючого законодавства при здійсненні ТОВ «Алекс» операцій з підзвітними особами.
2. Систематизувати виявлені порушення та підготувати інформацію для подання керівництву ТОВ «Алекс».
3. Скласти правильні бухгалтерські проведення за наведеними вище господарськими операціями.

Завдання 5

Необхідно. На основі пакету документів, наданих аудиторам ПП «Аудит Т. В.» ПрАТ «Меблі» (див. додаток А), виконати:

1. Формальну та нормативно-правову перевірку фінансової звітності.
2. Перевірку взаємозв'язку показників, відображених у формах фінансової звітності, з урахуванням вимог Мінфіну України (додаток Є).
3. Перевірити правильність відображення в балансі показників на основі співставлення з даними оборотно-сальдової відомості.
4. Результати виконання оформити робочими документами аудитора.

8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи

Метою даної теми є формування в студентів здатності щодо складання аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора).

8.1. Сутність, зміст і структура аудиторського висновку.

8.2. Види аудиторських висновків та умови їх надання.

8.3. Інші підсумкові документи.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність складати аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора)	Знання вимог МСА до структури та форми аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора)	Уміння обґрунтувати конкретний вид аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора) і складати його	Інформування найвищого управлінського персоналу клієнта щодо виду аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора)	Відповідальність за прийняття рішення щодо складеного аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора)

Ключові терміни: аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора), модифікація аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора).

Рекомендована література: [2; 3; 11; 14; 18; 33–34; 41; 63; 78].

Відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність» результат проведеного аудиту оформлюється аудиторським висновком. При цьому під аудиторським висновком розуміється документ, що складений відповідно до стандартів аудиту та передбачає надання впевненості користувачам щодо відповідності фінансової звітності або іншої інформації концептуальним основам, які використовувалися при її складанні [34]. Разом з тим МСА 700 видання 2010 р. установлено, що за результатом аудиту фінансової звітності надається аудиторський звіт [11, с. 685].

Зважаючи на колізію норм регламентуючих документів АПУ рекомендувала аудиторським фірмам та аудиторам за результатами аудиту оформляти документ під назвою «аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора» [63] (додаток Ж).

Згідно з МСА 700 цілями аудитора є: сформулювати думку про фінансові звіти, виходячи з оцінки висновків на основі отриманих аудиторських доказів; чітко висловити таку думку в письмовому звіті, який також описує підставу для висловлення такої думки. Аудитор може висловити немодифіковану або модифіковану думку. Немодифікована думка – думка, висловлена аудитором, якщо він дійшов висновку про те, що фінансова звітність складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності [11, с. 686]. Якщо аудитор доходить висновку, що, з урахуванням отриманих аудиторських доказів, фінансова звітність загалом містить суттєві викривлення або не може отримати достатні й належні аудиторські докази для того, щоб зробити висновок, що фінансова звітність загалом не містить суттєвих викривлень, то він в аудиторському звіті висловлює модифіковану думку [11, с. 688].

Аудиторський звіт подається в письмовому вигляді. Структурно він включає такі розділи: заголовок, адресат, вступний параграф, відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність, відповідальність аудитора, аудиторська думка, інша відповідальність аудитора, підпис аудитора, дата аудиторського звіту, адреса аудитора. При висловленні модифікованої думки до аудиторського звіту додатково включається параграф, у якому йдеться про підставу для модифікації.

Запитання для самодіагностики

1. Які встановлено вимоги щодо оформлення аудиторського звіту та аудиторського висновку?
2. Що таке безумовно-позитивний аудиторський висновок?
3. За яких обставинах аудитори висловлюють модифіковану думку?
4. У яких випадках аудитори змушені відмовитися від висловлення думки?
5. Структура аудиторського висновку.
6. Назвіть види аудиторських висновків.

Тести

1. Вимоги до форми та змісту аудиторського висновку (звіту неза-

лежного аудитора) у контексті повного комплексу фінансової звітності загального призначення регламентує:

- а) МСА 200;
- б) МСА 450;
- в) МСА 500;
- г) МСА 700.

2. Вимоги до форми та змісту аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора) у разі висловлення аудитором модифікованої думки регламентує:

- а) МСА 200;
- б) МСА 450;
- в) МСА 700;
- г) МСА 705.

3. Вимоги до форми та змісту аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора) у разі включення пояснювального параграфу або параграфу з інших питань регламентує:

- а) МСА 200;
- б) МСА 700;
- в) МСА 705;
- г) МСА 706.

4. Думка, висловлена аудитором, якщо він дійшов висновку про те, що фінансова звітність складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності, – це ... думка.

5. Висновок аудитора стосовно отримання ним обґрунтованої впевненості щодо відсутності у фінансовій звітності загалом суттєвих викривлень унаслідок шахрайства чи помилки повинен урахувувати:

а) висновок щодо отримання достатніх і належних аудиторських доказів;

б) висновок щодо суттєвості не виправлених викривлень;

в) оцінки стосовно відповідності фінансової звітності застосовній концептуальній основі;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді а), в);

е) правильні відповіді б), в);

є) правильні відповіді а), б), в);

ж) немає правильної відповіді.

6. Аудитор висловлює модифіковану думку в аудиторському висновку (звіті незалежного аудитора), якщо:

а) доходить висновку, що, виходячи з отриманих аудиторських доказів, фінансова звітність загалом містить суттєві викривлення;

б) не може отримати достатні і належні аудиторські докази для того, щоб зробити висновок, що фінансова звітність загалом не містить суттєвих викривлень;

в) дійшов висновку, що фінансова звітність загалом не відповідає застосовній концептуальній основі;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді а), в);

е) правильні відповіді б), в);

є) правильні відповіді а), б), в);

ж) немає правильної відповіді.

7. АПУ рекомендувала аудиторським фірмам та аудиторам за результатами аудиту фінансової звітності оформляти документ під назвою «аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора)» у зв'язку з тим, що:

а) це відповідає вимогам МСА;

б) це відповідає вимогам Закону України «Про аудиторську діяльність»;

в) це викликано наявністю колізією норм МСА та Закону «Про аудиторську діяльність».

8. Аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора) у разі висловлення немодифікованої думки для аудитів, проведених відповідно до МСА, складається з:

а) 7 елементів;

б) 10 елементів;

в) 12 елементів.

9. Аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора), передбачений законом або нормативним актом, повинен містити посилання на МСА лише в разі, якщо:

а) він складений із використанням структури або формулювань, що вимагаються законом або нормативним актом;

б) він включає, як мінімум, 9 основних елементів, передбачених МСА стосовно аудиторських звітів;

в) він погоджений з АПУ.

10. МСА 705 визначає ... типи модифікованих думок.

11. Всеохоплюючим на фінансову звітність вважається вплив, який за судженням аудитора:

а) не обмежується конкретними елементами, рахунками або статтями фінансової звітності;

б) якщо й є обмеженим, охоплює або може охоплювати значну частину фінансової звітності;

в) має принципове значення для розуміння фінансової звітності користувачами, якщо йдеться про розкриття інформації;

г) правильні відповіді а), б);

д) правильні відповіді а), в);

е) правильні відповіді б), в);

є) правильні відповіді а), б), в);

ж) немає правильної відповіді.

12. Якщо аудитор, отримавши достатні й прийнятні аудиторські докази, доходить висновку, що викривлення, узяті окремо або в сукупності, є одночасно і суттєвими, і всеохоплюючими для фінансової звітності, то він висловлює:

а) безумовно-позитивну думку;

б) умовно-позитивну думку;

в) негативну думку;

г) відмову від висловлення думки.

13. Відмова від висловлення думки має місце тоді, коли:

а) аудитор на основі отриманих аудиторських доказів доходить висновку, що фінансова звітність загалом містить суттєві викривлення;

б) порядок оформлення або здійснення операції не відповідає чинному законодавству та встановленим нормам;

в) аудитор не має можливості отримати достатні й прийнятні аудиторські докази для обґрунтування думки і доходить висновку, що можливий вплив на фінансову звітність невиявлених викривлень може бути одночасно суттєвим і всеохоплюючим;

г) аудитор виявив суттєві викривлення у фінансовій звітності, а клієнт відмовився здійснити їх виправлення.

14. Параграф аудиторського звіту, у якому викладається питання, що призвело до висловлення негативної думки, має назву «... ..» та розміщується безпосередньо аудиторського звіту, у якому

15. У параграфі «Підстава для висловлення негативної думки» при формулюванні думки аудитор зазначає, що через значущість питання, описаного в цьому параграфі, фінансова звітність інформацію відповідно до застосовної фінансової звітності.

16. Обмеження обсягу аудиту може виникнути в результаті:

- а) обмежень, установлених договором;
- б) обмежень, установлених рішеннями АПУ;
- в) обмежень, установлених управлінським персоналом.

17. Обмеження обсягу аудиту може виникнути в результаті:

- а) обставин поза контролем суб'єкта господарювання;
- б) обмежень, установлених рішеннями АПУ;
- в) обставин, що стосуються графіка роботи аудитора;
- г) правильні відповіді а), б);
- д) правильні відповіді а), в);
- е) правильні відповіді б), в);
- є) усі відповіді правильні.

18. Якщо аудитор планує модифікувати думку в аудиторському звіті, він згідно з МСА 705:

а) повинен повідомити тим, кого наділено найвищими повноваженнями, обставини, які призвели до очікуваної модифікації, та пропонуванням текст модифікації;

б) має обговорити обставини, які призвели до очікуваної модифікації, та пропонуванням текст модифікації з керівником аудиторської фірми;

в) має дотримуватись принципу конфіденційності до моменту підписання аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора) клієнтом.

Рекомендовані джерела для обґрунтування відповідей на тести

№ тесту	Джерело для обґрунтування	№ тесту	Джерело для обґрунтування
1	2	3	4
1	[11, с. 685]	10	[11, с. 716]
2	[11, с. 685]	11	[11, с. 716–717]
3	[11, с. 685]	12	[11, с. 717]
4	[11, с. 686]	13	[11, с. 717–718]
1	2	3	4
5	[11, с. 687]	14	[11, с. 719]
6	[11, с. 688]	15	[11, с. 721]

7	[11]	16	[11, с. 724]
8	[11, с. 689–692]	17	[11, с. 724]
9	[11, с. 692–693]	18	[11, с. 722]

Завдання 1

Вказати назви розділів аудиторського звіту (висновку незалежного аудитора), у яких подається наступна інформація (табл. 1). Обґрунтувати відповідь з посиланням на відповідні МСА. Відповідь оформити в табл. 1.

Таблиця 1

Розділи аудиторського висновку

Зміст розділу	Назва розділу	№ МСА
1	2	3
1. За винятком впливу питання, про яке йдеться у параграфі «Підстава для висловлення думки», фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан компанії ABC станом на 31 грудня 2010 р., її фінансові результати і рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
2. Аудит включає також оцінку відповідності використаних облікових політик, прийнятність облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та загального подання фінансової звітності		
3. У зв'язку із значущістю питання, про яке йдеться у параграфі «Підстава для висловлення думки», консолідована фінансова звітність не подає достовірно інформацію про фінансовий стан компанії ABC станом на 31 грудня 2010 р., її фінансові результати і рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності		
4. Суб'єкт господарювання, фінансова звітність якого перевірена аудитором		
5. Вартість запасів компанії відображена у звіті про фінансовий стан у розмірі XXX. Управлінський персонал не визнав запаси за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації, а визнав її лише		

Закінчення табл. 1

1	2	3
за собівартістю, що є відхиленням від Міжнародних стандартів фінансової звітності. Облікові записи компанії свідчать про те, що, якби управлінський персонал визнав запаси за меншою з двох вартостей, потрібно було б провести уцінку запасів на ХХХ до їх чистої вартості реалізації. Відповідно собівартість реалізованої продукції збільшилася б на ХХХ, а податок на прибуток, чистий дохід та власний капітал акціонерів зменшилися б на ХХХ, ХХХ, ХХХ		
6. Висловлення думки щодо адекватності облікових книг та записів		
7. Ми звертаємо увагу на Примітку Х до фінансової звітності, у якій йдеться про невизначеність, пов'язану з результатами судового позову, поданого проти компанії АВС компанією ХУЗ. Висловлюючи нашу умовно-позитивну думку, ми не брали до уваги це питання		
8. Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриттів у фінансовій звітності		
9. Дата або період, які охоплюються кожним фінансовим звітом, що входить до складу фінансової звітності		
10. Ми провели аудит відповідно до МСА		

Завдання 2

ТОВ «Кондитер» займається роздрібною торгівлею продовольчими товарами відомих брендів. Разом з тим у загальній сумі товарообороту близько 25 % складає продаж товарів невеликими партіями іншим суб'єктам підприємницької діяльності, які розраховуються в безготівковій формі. З урахуванням цієї обставини керівництвом підприємства була за-тверджена облікова політика, якою не передбачено формування резерву сумнівних боргів щодо будь-якої дебіторської заборгованості.

Дебіторська заборгованість з покупцями та замовниками на звітну дату становила 112,0 тис. грн; що складає 0,6 % активів загалом та близько 9 % оборотних активів зокрема.

Необхідно.

1. Визначити та обґрунтувати, який вид аудиторського звіту (висновку незалежного аудитора) повинен надати аудитор згідно з МСА.

2. Сформулювати зміст пояснювального параграфа, який потрібно включити у текст висновку, та думку аудитора.

9. Підсумковий контроль

Метою даної теми є розгляд порядку оцінки результатів аудиту, загальна характеристика контролю якості аудиту, а також формування в студентів здатності критично оцінювати та вносити пропозиції стосовно оцінки результатів аудиту.

9.1. Оцінка результатів аудиту.

9.2. Контроль якості роботи аудиторів.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність критично оцінювати та вносити пропозиції стосовно оцінки результатів аудиту	Знання змісту заключного етапу аудиту	Уміння критично оцінювати та кваліфікувати результати аудиту й обґрунтовувати думку аудитора	Інформувати суспільство (фахівців та нефахівців) про думку за результатами аудиту	Відповідальність за обґрунтованість думки аудитора
	Знання сутності поняття безперервності діяльності підприємства та його подальші події	Уміння проводити тестування, скласти анкети по визначенню здатності подальшого функціонування підприємства та обґрунтовувати думку аудитора з урахуванням цього	Інформувати управлінський персонал щодо подальших подій	Відповідальність за обґрунтованість думки щодо подальших подій
	Знання видів контролю якості	Уміння застосовувати інструменти контролю якості	Взаємодія під час контролю якості	Відповідальність за якісне відображення процедур аудиту в робочих документах аудитора

Ключові терміни: безперервність, подальші події, контроль якості аудиту.

Рекомендована література: [11–14; 34; 37; 42–43; 49; 52; 56; 59; 61; 64; 70].

Заключний етап аудиту полягає у визначенні того, чи достатньо зібрано доказів для ухвалення обґрунтованого рішення, що стосується досліджуваної проблеми, а саме: для вироблення незалежної думки про достовірність фінансової звітності, яка перевіряється. Він містить насамперед процедури здійснення оцінки з боку аудитора й аудиторської фірми повноти та якості проведеного аудиту. При цьому проводиться оцінка повноти та якості виконання усіх пунктів програми, а також оцінка адекватності розкриття інформації у фінансовій звітності.

Згідно з МСА 570 відповідальність аудитора полягає в отриманні достатніх і прийнятних аудиторських доказів щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності під час складання фінансової звітності та за висновок щодо існування суттєвої невизначеності стосовно здатності суб'єкта господарювання безперервно продовжувати діяльність. Відповідно до цього аудитор має отримати відповідні аудиторські докази; ґрунтуючись на цих доказах, зробити висновок стосовно існування суттєвої невизначеності; визначити наслідки для аудиторського звіту [11, с. 574–575].

В останні роки в усьому світі посилилася увага суспільства до якості аудиторських послуг. В Україні це питання розглядається на рівні АПУ та ВПГО «САУ». При цьому якісною визнається аудиторська послуга, яка надається фірмами з дотриманням Професійних стандартів, законодавчих вимог, що регулюють аудиторську діяльність, та задовольняє потреби користувачів [44]. Згідно з МСА аудиторська фірма несе відповідальність за системи, політики та процедури контролю якості [11, с. 129]. Відповідно до Положення з національної політики контролю якості аудиторських послуг 1 «Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг» політика контролю якості – це формалізована сукупність принципів, методів і правил, застосовуваних фірмою при здійсненні контролю якості аудиторських послуг; процедури контролю якості – це заходи та дії, які здійснює фірма для впровадження політики контролю якості та моніторингу відповідності системи контролю якості вимогам [49]. МСКЯ1 встановлює, що система контролю якості аудиторських послуг має складатися з відповідальності керівництва за організацію контролю якості на фірмі, етичних вимог, прийняття завдання та продовження співпраці з клієнтом і виконання специфічних завдань, людських ресурсів, виконання завдання, моніторингу [11]. Політика та процедури контролю якості фірми мають бути оформлені у

вигляді документів із дотриманням вимог до аудиторської документації. Зовнішній контроль якості аудиторських послуг в Україні здійснює АПУ.

Запитання для самодіагностики

1. Чи здійснюється зовнішній контроль за якістю аудиторської діяльності?
2. Що таке якість аудиторських перевірок?
3. Які методи контролю якості ви можете назвати?
4. Як здійснюється контроль якості в процесі проведення аудиторських перевірок (поточний контроль)?
5. У чому сутність наступного контролю за якістю аудиторських перевірок?
6. Як здійснюється контроль за якістю аудиторських перевірок з боку АПУ?

Тести

1. Зміст заключного етапу аудиту полягає в:

- а) оцінці повноти виконання всіх пунктів програми аудиту;
- б) оцінці якості виконання всіх пунктів програми аудиту;
- в) підготовці аудитором листа-зобов'язання;
- г) оцінці адекватності розкриття інформації у звітності;
- д) повторному огляді робочих документів аудитора.

Відповідь: [14, с. 214–216].

2. Принцип безперервності передбачає:

- а) постійне застосування підприємством обраної облікової політики;
- б) підприємство буде продовжувати діяльність і після дати фінансової звітності;
- в) оцінка активів і зобов'язань підприємства здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі.

Відповідь: [36, ст. 4].

3. Відповідальність аудитора під час аудиту фінансової звітності, пов'язану з використанням управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності при складанні фінансової звітності, розглядає:

- а) Закон України «Про аудиторську діяльність»;
- б) Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- в) МСА 560;

- г) МСА 570;
- д) П(С)БО 1.

Відповідь: [11, с. 573].

4. До умов, які можуть поставити під сумнів припущення про безперервність діяльності, належать:

- а) забезпеченість підприємства власними обіговими коштами;
- б) поява успішного конкурента;
- в) негативні основні фінансові коефіцієнти;
- г) розширення ринку збуту продукції.

Відповідь: [11, с. 580–581].

5. Якщо управлінський персонал значно затримує затвердження фінансової звітності після дати фінансової звітності, аудитор:

- а) повинен зробити запит про причини такої затримки;
- б) повинен підготувати аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора) без урахування цієї обставини;
- в) повинен виконати необхідні додаткові аудиторські процедури;
- г) розглянути вплив на аудиторський висновок.

Відповідь: [11, с. 579].

6. Дата оприлюднення фінансової звітності – це:

- а) дата, коли особи, наділені визнаними повноваженнями, підтвердили, що вони несуть відповідальність за цю фінансову звітність;
- б) дата, коли аудиторський звіт і перевірена аудитором фінансова звітність стали доступними третім сторонам;
- в) дата, обрана аудитором для датування звіту щодо фінансової звітності.

Відповідь: [11, с. 561].

7. Подальші події – це:

- а) події, що відбуваються у період між датою фінансової звітності та датою аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора), і факти, які стають відомими аудитору після дати аудиторського звіту;
- б) події, які були виявлені в процесі проведення аудиту і свідчать про неефективність системи внутрішнього контролю на підприємстві;
- в) події, які відбулися виключно в період після початку аудиту й тривали до дати складання аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора).

Відповідь: [11, с. 318].

8. Зовнішній контроль якості аудиторських фірм в Україні здійснює:

- а) АПУ;
- б) Міністерство фінансів України;
- в) Рахункова палата України;
- г) Аудиторські комітети акціонерних товариств.

Відповідь: [34, ст. 12].

9. До числа документів, що можуть свідчити про дотримання етичних вимог суб'єктом аудиторської діяльності, належать:

- а) посадові інструкції;
- б) копії сертифікатів аудиторів;
- в) документи щодо дотримання вимог ст. 20 Закону України «Про аудиторську діяльність»;
- г) документ про призначення особи, відповідальної за здійснення моніторингу.

Відповідь: [52, п. 1.5].

10. Предметом зовнішньої перевірки системи контролю якості є:

- а) отримання інформації щодо впровадження суб'єктом аудиторської діяльності системи контролю якості;
- б) дотримання суб'єктом аудиторської діяльності стандартів аудиту, законодавчих і нормативних вимог при наданні аудиторських послуг;
- в) система контролю якості, упроваджена суб'єктом аудиторської діяльності.

Відповідь: [52, п. 3.1.].

Завдання 1

Вихідні дані.

За результатами виконання аудиторських процедур встановлено, що ПрАТ «Фітнес», яке не є монополістом у своїй галузі, у 20XX загалом працювало ритмічно, збитків за окремими операціями не мало. Разом з тим мали місце недостатність обігових коштів для повного забезпечення виробничого циклу та несвоєчасне погашення позики банку. Крім того, у числі недоліків встановлено допущення простоїв та інших проблем в організації праці (скорочення робочого часу). ПрАТ у досліджуваному періоді не допускало порушень статутних вимог до розмірів капіталу, заборгованості за дивідендами, втрат основних постачальників та замовників (покупців). Також підприємство не допустило втрати основних кадрів, управлінського персоналу, патентів і ліцензій.

Необхідно. На підставі даних балансу (додаток З) ПрАТ «Фітнес», Ф№ 2 «Звіт про фінансові результати» (додаток И) та вихідних даних:

1. Виконати розрахунок коефіцієнтів фінансового стану підприємства.
2. Провести тестування та скласти анкету по визначенню здатності подальшого функціонування підприємства.
3. Розрахувати коефіцієнт вірогідності банкрутства (індекс Альтмана).
4. Скласти лист-повідомлення на підставі незалежного судження про безперервність діяльності підприємства.
5. Рішення оформити робочими документами аудитора.

Рішення

Згідно МСА 570 «Безперервність» аудитор при оцінці результатів виконання аудиторських процедур повинен розглянути відповідність використання управлінським персоналом при підготовці фінансових звітів припущення про безперервність діяльності підприємства. З цією метою аудитор:

1. Оцінює фінансовий стан підприємства. Для цього виконано розрахунок фінансових коефіцієнтів. Результати розрахунку наведені в табл. 1.

Таблица 1

Робочий документ аудитора «Розрахунок показників фінансового стану підприємства»

ПП «Аудит Т. В.»	Клієнт: ПрАТ «Фітнес»	Період, що перевіряється: з 01.01.20XX по 31.12.20XX	Підготу- вав:	Дата: 24.02.XX	Індекс РД: РД 3102/1
	Об'єкт перевірки: фінансова інформація про діяльність підприємства		Переві- рив:	Дата: 24.02.XX	Аркушів: 2
	Процедура аудиту: аналіз фінансового стану підприємства				
Мета перевірки: виявлення наявності чи відсутності незвичайних змін у фінансовому стані підприємства.					
Виконання процедури: розрахунок показників фінансового стану підприємства на підставі зведеної фінансової звітності та їх порівняльний аналіз на початок та на кінець 20XX року.					

Продовження табл. 1

Розрахунок показників фінансового стану підприємства					
№	Показник	Формула розрахунку	Значення		Значення
			На початок року	На кінець року	
1	2	3	4	5	6
1. Аналіз майнового стану підприємства					
1.1	Коефіцієнт зносу основних засобів	$\phi 1р.032:\phi 1р.031$	0,72	0,74	Збільшення
1.2	Коефіцієнт оновлення основних засобів	$\phi.5 р.260 (гр.5): \phi.1 р.031 (гр.4)$	–	0,010	–
1.3	Коефіцієнт вибуття основних засобів	$\phi.5 р.260(гр.8): \phi.1 р.031гр.3)$	–	–	–
2. Аналіз ліквідності підприємства					
2.1	Коефіцієнт покриття	$\phi 1 р.260 : \phi 1р. 620$	3,88	3,76	>1 Зменшення
2.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\phi 1 (р.260-р.100-р.110-р.120-р.130-р.140): \phi 1р.620$	3,49	3,36	0,6 – 0,8 Зменшення
2.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\phi 1 (р.220+р.230+р.240): \phi 1 р.620$	2,44	2,11	>0 Зменшення
2.4	Чистий оборотний капітал, тис. грн	$\phi 1 (р.260 - р.620)$	7532	11319	>0 Збільшення
3. Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) підприємства					
3.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	$\phi 1 р.380 : \phi 1 р.640$	0,93	0,88	<0,5 Зменшення
3.2	Коефіцієнт фінансування	$\phi 1 (р.430 + р.480 + р.620 + р.630): \phi 1 р.380$	0,079	0,14	>1 Збільшення
3.3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	$\phi 1 (р.260-р.620) : \phi 1 р.260$	0,74	0,73	>0,1 Зменшення
3.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\phi 1 (р.260-р.620) : \phi 1 р.380$	0,22	0,34	>0 Збільшення
4. Аналіз ділової активності підприємства					
4.1	Коефіцієнт оборотності активів	$\phi 2 р.035 : \phi 1 (р.280 (гр.3) + р.280 (гр.4)):2$	0,16	0,15	–
4.2	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\phi 2 р.035 : \phi 1 (\sum (р.480 + р.620) гр.3 + (р.480+р.620)гр.4):2$	1,61	1,53	–
4.3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$\phi 2 р.035 : \phi 1 (\sum (р.160+р.210) гр.3 + \sum (р.160+210)гр.4)):2$	1,62	1,54	–
4.4	Термін погашення кредиторської заборгованості, днів	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	55,9	58,8	–

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6
4.5	Термін погашення дебіторської заборгованості, днів	Тривалість періоду / коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	55,6	58,5	–
4.6	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	$\frac{\phi 2 \text{ p.035} : \phi 1 (\sum (\text{p.100-p.140}) \text{ гр.3} + \sum (\text{p.100-p.140}) \text{ гр.4})}{2}$	16,7	15,9	–
4.7	Коефіцієнт оборотності основних засобів	$\frac{\phi 2 \text{ p.035} : \phi 1 (\text{p.031} (\text{гр.3}) + \text{p.031} (\text{гр.4}))}{2}$	0,9	0,85	–
4.8	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$\frac{\phi 2 \text{ p.035} : \phi 1 (\text{p.380} (\text{гр.3}) + \text{p.380} (\text{гр.4}))}{2}$	0,17	0,16	–
5. Аналіз рентабельності підприємства					
5.1	Коефіцієнт рентабельності активів	$\frac{\phi 2 \text{ p.220} \text{ або } \text{p.225} : \phi 1 (\text{p.280} (\text{гр.3}) + \text{p.280} (\text{гр.4}))}{2}$	0,0005	0,0009	>0
5.2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\frac{\phi 2 \text{ p.220} \text{ або } \text{p.225} : \phi 1 (\text{p.380} (\text{гр.3}) + \text{p.380} (\text{гр.4}))}{2}$	0,001	0,0005	>0
5.3	Коефіцієнт рентабельності діяльності	$\frac{\phi 2 \text{ p.220} \text{ або } \text{p.225} : \phi 2 \text{ p.035}}{2}$	0,006	0,003	>0
5.4	Коефіцієнт рентабельності продукції	$\frac{\phi 2 \text{ p.100} (\text{або } \text{p.105}) + 090-060 : \phi 2 (\text{p.040} + 070 + 080)}{2}$	-0,11	-0,08	>0
<p>Висновок: як показали результати розрахунків, зменшилися такі показники: коефіцієнт покриття (0,12), коефіцієнт швидкої ліквідності (на 0,13), коефіцієнт абсолютної ліквідності (на 0,33), коефіцієнт платоспроможності (автономії) (на 0,05), коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами (на 0,01), збільшилися такі показники: коефіцієнт зносу основних засобів (0,02), коефіцієнт маневреності власного капіталу (на 0,12), коефіцієнт фінансування (на 0,061), чистий оборотний капітал (на 3787).</p>					

2) складено анкету по визначенню здатності подальшого функціонування підприємства (табл. 2)

Таблиця 2

Робочий документ аудитора «Анкета по визначенню здатності подальшого функціонування підприємства»

ПП «Аудит Т. В.»	Клієнт: ПрАТ «Фітнес»	Період, що перевіряється: з 01.01.20X по 31.12.20X р.	Підготував:	Дата: 24.02.XX	Індекс РД: РД 3201
	Об'єкт перевірки: безперервність діяльності		Перевірив:	Дата: 24.02.XX	Аркушів: 2
	Процедура аудиту: анкетування здатності подальшого функціонування підприємства				

Закінчення табл. 2

Мета перевірки: встановити, чи є можливість у підприємства здійснювати постійну діяльність не менше одного року після закінчення звітної періоду.

Виконання процедури: анкетування та ознайомлення з особливостями здійснення на підприємстві певних операцій з погашення боргів, витрачання обігових коштів та ін.

Анкета по визначенню здатності подальшого функціонування підприємства

№	Зміст питання	Варіант відповіді			Примітки
		Так	Ні	Інф. відсутня	
Чи виявлено за результатами аудиту умови, які викликають сумніви у можливості подальшого функціонування підприємства					
1	Неодноразові збитки від операцій		+		Збитків не було
2	Невистачання обігових коштів	+			Обігових коштів не вистачає
3	Заборгованість по дивідендах		+		Заборгованості по дивідендах немає
4	Невиплата позики	+			Позики не прострочені
5	Порушення статутних вимог до розмірів капіталу		+		Порушень немає
6	Втрата основних кадрів		+		Втрат немає
7	Втрата управлінського персоналу		+		Втрат немає
8	Втрата ліцензії або патенту		+		Втрат немає
9	Втрата монопольних прав (якщо вони були раніше)		+		Монопольних прав не було
10	Втрата основних постачальників		+		Втрат немає
11	Втрата основних покупців (замовників)		+		Втрат немає
12	Простої або інші проблеми в організації праці	+			Скорочення робочого часу
13	Незадовільні фінансові коефіцієнти		+		Фінансові коефіцієнти доволі позитивні

Висновок: анкетування показало, що підприємство працює, але є ознаки впливу світової кризи, що почалася в III кварталі 20XX р. Підприємство здатне у подальшому продовжувати господарську діяльність без надзвичайних дій, але працює нестабільно, отримує доходи, які не дають можливості розвитку підприємства, що впливає на здатність погашення заборгованості за кредитами, вказаних втрат за звітний період не виникало, частина фінансових коефіцієнтів позитивна та відповідає нормативним та рекомендованим значенням.

3. Розраховано коефіцієнт вірогідності банкрутства (індекс Альтмана) (табл. 3).

Робочий документ аудитора «Розрахунок індекса Альтмана»

ПП «Аудит Т. В.»	Клієнт: ПрАТ «Фітнес»	Період, що перевіряється: 01.01.XXр по 31.12.XX р.	Підготував:	Дата: 25.02.XX	Індекс РД: РД 3202
	Об'єкт перевірки: безперервність діяльності		Перевірів:	Дата: 25.02.XX	Аркушів: 2
	Процедура аудиту: розрахунок індекса Альтмана				
Мета перевірки: на підставі фінансової інформації встановити, чи можливо банкрутство підприємства.					
Виконання процедури: виконання розрахунку показників для визначення можливості банкрутства.					
Розрахунок індекса Альтмана					
<p>Коефіцієнт вірогідності банкрутства (індекс Альтмана) становить функцію від деяких показників, які характеризують економічний потенціал підприємства та результати його роботи за минулий період (2 періоди). Застосування індексу Альтмана доцільне виключно для оцінки ймовірності банкрутства великих акціонерних товариств, які котують свої акції на біржах.</p> <p>Коефіцієнт вірогідності банкрутства (Z-рахунок Альтмана):</p> $\Sigma = 3,3K1 + 1,4K2 + 1,2K3 + K4 + 0,6K5.$					
	Алгоритм розрахунку показника		Техніка розрахунку за даними фінансової звітності		
K1	Балансовий прибуток : середньорічна вартість активів		Ф1 ряд.350 : Ф1 ряд.640		
K2	Нерозподілений прибуток : середньорічна вартість активів		Ф1 ряд. (370 + 350): Ф1 ряд. 640		
K3	Власні оборотні активи : середньорічна вартість активів		Ф1 ряд. (260 + 270): Ф1 ряд. 640		
K4	Виручка від реалізації: середньорічна вартість активів		Ф2ряд. (010-015):Ф1 ряд. 640		
K5	Ринкова вартість акцій : залучений капітал		Ф1 ряд. 300 : Ф1 ряд. (620 +480)		
<p>Розрахунок коефіцієнтів:</p> <p>1. $1.771/(35409+37263)/2=0,021$;</p> <p>2. $771/(35409+37263)/2=0,021$;</p>					

Закінчення табл. 3

$3.15415/(35409+37263)/2=0,42;$ $4.(5471-73)/(35409+37263)/2=0,15;$ $5.30000/(4096+350)= 6,75.$			
Коефіцієнт вірогідності банкрутства (Z-рахунок Альтмана): $\Sigma = 3,3K1 + 1,4K2 + 1,2K3 + K4 + 0,6K5;$ $\Sigma = 3,3*0,21 + 1,4*0,21+ 1,2*0,42 + 0,15 + 0,6*6,75 = 4,80.$			
Таблиця розрахунку Z-рахунку за 20XX рік			
Формула розрахунку	Фактичне значення		Ймовірність банкрутства
	На початок звітної періоду 20XX р	На кінець звітної періоду 20XX р	
$\Sigma = \Phi1(260 + 270) / \Phi1(640) \times$ $\times 1.2 + \Phi1(370+350)/\Phi1$ $(640)\times 1.4+ \Phi1 350 / \Phi1 (640)\times$ $\times 3.3 + \Phi1 300 / \Phi1 (620 + 460) \times$ $\times 0.6 + \Phi2 (10-15)/\Phi1640$	10,5	8,03	$\Sigma < 1.8$ дуже велика $\Sigma = 1,81 - 2,7$ велика $\Sigma = 2,8 - 2,9$ можливе банкрутство $\Sigma = 3$ дуже мала
Розрахунок фактичного значення: На початок звітної періоду 20XX р. $\Sigma = (10142 + 14)/35409 \times 1,2 + 753/35409 \times 1,4 + 753/35409 \times 3,5 + 30000/2610 \times$ $\times 0,6 + (5940 + 246)/35409 = 10,5.$ На кінець звітної періоду 20XX р. $\Sigma = 15415/37263 \times 1,2 + 771/37263 \times 1,4 + 771/37263 \times 3,3 + 30000/4096 \times 0,6 +$ $+ (5471 - 73)/37263 = 8,03.$			
Висновок: підприємству не погрожує банкрутство в даний період.			

4. Складено лист-повідомлення згідно з МСА 570 «Безперервність діяльності» та МСА 260 «Повідомлення інформації з питань аудиту тим, кого наділено найвищими повноваженнями» (рис. 1).

Згідно з МСА 260 п. 9 в) аудитор має надати тим, кого наділено най-вищими повноваженнями, своєчасні дані про спостереження, зроблені внаслідок аудиту, які є значущими та важливими для їх відповідальності за наглядом над процесом фінансової звітності. Згідно з МСА 570 до таких даних належить інформація щодо безперервності діяльності.

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АУДИТ Т. В."

Україна, 61202, м. Харків, пр. Перемоги, 51, оф. 7, тел. 331-41-41

РД 3301

Вих.№ 5 від «18» лютого 20XX р.

Приватне акціонерне товариство
«Фітнес»

Голові правління Билик Л.В.

Шановна Ларисо Володимирівно!

У зв'язку з проведенням у ПрАТ «Фітнес» аудиторської перевірки достовірності та повноти фінансових звітів та на підставі вимог п. 9 в) Міжнародного стандарту аудиту 260 «Повідомлення інформації з питань аудиту тим, кого наділено найвищими повноваженнями», доводимо до Вашого відома, що згідно з концептуальною основою фінансової звітності управлінський персонал здійснює оцінку здатності підприємства безперервно проводити діяльність та несе відповідальність за розкриття цієї інформації у фінансовій звітності. Відповідальність аудитора полягає в отриманні достатніх і прийнятних аудиторських доказів щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності під час складання фінансової звітності та за висновок щодо існування суттєвої невизначеності стосовно здатності підприємства безперервно продовжувати діяльність. У процесі аудиту ми отримали достатні та відповідні аудиторські докази, які дозволяють зробити висновок, що впродовж не менш ніж шести місяців підприємству не загрожує банкрутство й воно може продовжувати фінансово-господарську діяльність.

З повагою

керівник аудиторської перевірки

Підпис

Рис. 1. Робочий документ аудитора

Завдання 2

Вихідні дані.

За результатами виконання аудиторських процедур встановлено, що ПрАТ «Молоко», яке не є монополістом у своїй галузі, у 20XX р. загалом працювало неритмічно. Виявлені збитки за окремими операціями, мали місце недостатність обігових коштів для повного забезпе-

чення виробничого циклу та несвоєчасне погашення позик банкам. У періоді, що перевірявся, відбулася зміна управлінського персоналу, яка призвела до втрати основних кадрів. Крім того, підприємство зазнало втрат основних постачальників, були допущені простоти та інші проблеми в організації праці (скорочення робочого часу). У досліджуваному періоді підприємство не допускало порушень статутних вимог до розмірів капіталу, заборгованості за дивідендами, а також втрати патентів та ліцензій.

Необхідно. На підставі даних балансу ПрАТ «Молоко» та Ф№ 2 «Звіт про фінансові результати» (див. додаток Б):

1. Виконати розрахунок коефіцієнтів фінансового стану підприємства.
2. Провести тестування та скласти анкету по визначенню здатності подальшого функціонування підприємства.
3. Розрахувати коефіцієнт вірогідності банкрутства (індекс Альтмана).
4. Скласти лист-повідомлення на підставі незалежного судження про безперервність діяльності підприємства.
5. Рішення оформити робочими документами аудитора.

Завдання 3

Необхідно.

1. Узагальнити результати аудиторської перевірки ПрАТ «Меблі», проведеної ПП «Аудит Т. В.».
2. Систематизувати робочі документи аудитора та оформити остаточний файл аудиторських документів.
3. Скласти схему контрольного середовища ПП «Аудит «Т. В.».
4. Виконати процедури внутрішньофірмового контролю якості на підставі вивчення сформованого вами остаточного файла аудиторських документів.
5. Дати оцінку якості виконання аудиторських процедур.

10. Реалізація матеріалів аудиту

Метою даної теми є розгляд загальних правил складання меморандуму виправлення помилок і формування в студентів здатності здійснювати заходи щодо контролю виконання клієнтом рекомендацій аудитора.

10.1. Меморандум виправлених аудитором помилок за результатами перевірки.

10.2. Відстеження виконання клієнтом рекомендацій аудитора.

10.3. Модифікація аудиторського висновку в разі невиконання клієнтом рекомендацій аудитора.

Професійні компетентності. що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність здійснювати заходи щодо контролю виконання клієнтом рекомендацій аудитора	Розумітися на призначенні меморандуму з виправлення помилок	Уміння складати різні види аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора) залежно від суттєвості невиконаних рекомендацій аудитора	Складання меморандуму виправлення помилок як форми інформаційної взаємодії з клієнтом	Відповідальність за модифікацію аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора) у разі невиконання клієнтом рекомендацій аудитора

Ключові терміни: результат перевірки, рекомендація аудитора, модифікація аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора).

Рекомендована література: [11–14; 34].

Меморандум за результатами аудиту для керівництва клієнта – це аудиторський документ, який містить вказівки на ключові проблеми й зони ризику клієнта, носить інформаційний характер і складається винятково для того, щоб привертати увагу власників, керівництва клієнта до наявних недоліків, а також указати способи їх усунення. Меморандум є детальним викладенням фактичного або юридичного боку того чи іншого питання. Іноді меморандум доречно супроводжувати короткою поясню-

вальною запискою. Форма меморандуму має ту перевагу, що дає змогу в суб'єктивній формі викласти завдяки певній кількості фактів об'єктивну точку зору з того чи іншого важливого питання та опису помилок і можливостей їх виправлення. Якщо меморандум направляється клієнту факсом або поштою, то він друкується на окремому бланку фірми (аудитора), місце й дата не зазначаються, печатка не ставиться. Якщо меморандум передається особисто або відправляється кур'єром, то під текстом зазначається місце й дата відправлення, печатка не ставиться.

Значення меморандуму в аудиті – припинити різного роду конфлікти, які можуть виникнути з приводу суперечки між замовником аудиту та незалежним аудитором у зв'язку з незгодою клієнта з зауваженнями аудитора.

Права аудиторів стосовно виконання рекомендацій за результатами аудиту: отримувати від підприємства пояснення і додаткові дані, необхідні для перевірки; отримувати від третіх осіб інформацію, необхідну для аудиту; надавати послуги щодо оцінки майна, проведення експертизи комп'ютерних програм бухгалтерського фінансового обліку; вимагати від керівних та інших посадових осіб підприємства, діяльність якого перевіряється, усунення порушень законодавства, а також припинення дій, які перешкоджають роботі аудиторів; обстежувати будь-які виробничі, складські, торговельні та інші приміщення підприємства, що перевіряється; вимагати від керівників підприємства, що перевіряється, проведення інвентаризацій тощо.

Обов'язки аудиторів стосовно виконання рекомендацій за результатами аудиту: доброякісно перевіряти стан бухгалтерського обліку та звітності замовника, їх достовірність після виправлень, зроблених клієнтом; належним чином надавати аудиторські послуги; повідомляти власникам, уповноваженим ними особам, замовникам про виявлені під час аудиту недоліки в обліку звітності; зберігати в таємниці отриману під час аудиту інформацію; не розголошувати відомості, що становлять предмет комерційної таємниці.

Запитання для самодіагностики

1. Права аудиторів стосовно виконання рекомендацій за результатами перевірки.

2. Обов'язки аудиторів стосовно виконання рекомендацій за результатами перевірки.

3. Що включає в себе підсумкова документація аудитора?
4. Загальні правила складання меморандуму.
5. Форма і зміст меморандуму.
6. Значення меморандуму.
7. Додаткові підсумкові документи, що надаються клієнту та іншим зацікавленим особам.

Тести

1. Аудитор відповідно до МСА:

- а) повинен інформувати тих, кого наділено найвищими повноваженнями, про всі питання, які виникли під час аудиту;
- б) має право інформувати тих, кого наділено найвищими повноваженнями, тільки про загальні результати аудиту;
- в) повинен інформувати тих, кого наділено найвищими повноваженнями, про значні результати, отримані внаслідок аудиту.

Відповідь: [11, с. 230].

2. Значні труднощі, які виникають унаслідок аудиту, можуть включати:

- а) надто короткий час, за який слід завершити аудит;
- б) призначення зовнішнього контролю системи якості аудиторської фірми в період проведення аудиту;
- в) обмеження, які вводять для аудитора управлінський персонал.

Відповідь: [11, с. 237].

3. До числа інших значних питань, що виникають унаслідок аудиту та безпосередньо стосуються тих, кого наділено найвищими повноваженнями з нагляду за процесом фінансової звітності, можуть належати:

- а) суттєві розбіжності в інформації, що додається до перевіреної аудитором фінансової звітності, яка була перевірена;
- б) інформація про дії управлінського персоналу у відповідь на інформацію, яку аудитор повідомляв раніше;
- в) суттєві викривлення фактів.

Відповідь: [11, с. 237].

4. Меморандум виправлення помилок за результатами перевірки:

- а) описує всі виявлені в процесі аудиту помилки;
- б) описує можливі санкції за допущені викривлення;
- в) інша відповідь.

Відповідь: [11, с. 237–238].

5. Невизначеність – це:

а) ситуація, результат якої залежить від майбутніх подій, які суб'єкт господарювання безпосередньо не контролює, але які можуть вплинути на фінансову звітність;

б) чутливість облікової оцінки та розкриття пов'язаної з нею інформації до властивої неточності її вимірювання;

в) інформація, що суперечить інформації, яка міститься в перевірній аудитором фінансовій звітності.

Відповідь: [11, с. 25].

6. Інша інформація – це ... та ... інформація (крім та аудиторського ... щодо неї), що включена за законом, нормативним актом або традицією до складу документа, який містить перевірену аудитором фінансову звітність та аудиторський звіт щодо неї.

Відповідь: [11, с. 776].

7. Відповідно до МСА 720 аудитор:

а) не повинен розглядати іншу інформацію з метою ідентифікації невідповідностей з перевіреною аудитором фінансовою звітністю;

б) повинен розглядати іншу інформацію з метою ідентифікації суттєвих невідповідностей з перевіреною аудитором фінансовою звітністю;

в) аудитор розглядає іншу інформацію з метою ідентифікації невідповідностей з перевіреною аудитором фінансовою звітністю тільки в разі, якщо це передбачено договором.

Відповідь: [11, с. 777].

Завдання 1

27.03.2011 р ПП «Аудит Т. В.» видано ПрАТ «Юніком» аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора) за підсумками аудиту фінансової звітності за 2010 р., у якому висловлено безумовно-позитивну думку. При цьому зазначено, що аудитори отримали достатні та прийнятні аудиторські докази щодо фінансової інформації. Разом з тим на дату аудиторського звіту існувала суттєва невизначеність стосовно безперервності діяльності ПрАТ «Юніком». Проте в аудиторському висновку щодо цього не було надано пояснювальну інформацію.

У квітні 2011 р. ПрАТ «Юніком» на підставі наданого ПП «Аудит Т. В.» аудиторського висновку отримало кредит у сумі 2 500 000 грн. У листопаді 2011 р. стосовно ПрАТ «Юніком» порушено справу про банкрутство.

Аудит достовірності ліквідаційного балансу, проведений АФ «Альянс», показав, що ознаки кризового стану ПрАТ «Юніком» існували на дату отримання кредиту.

Необхідно. Визначити види і ступінь відповідальності ПП «Аудит Т. В.» перед клієнтом та банком. Обґрунтувати відповідь.

Завдання 2

У складі аудиторської групи ви проводите аудиторську перевірку фінансової звітності ПрАТ «Тандем» (надалі – «Товариство») станом на 31.12.20XX р. Від керівництва аудиторської групи, відповідального за проведення даної аудиторської перевірки, ви отримали завдання провести огляд діяльності Товариства після дати складання балансу для визначення подій, які можуть потребувати коригування певних статей або розкриття інформації в примітках до фінансової звітності, аудиторську перевірку якої ви проводите. У результаті вашого дослідження було встановлено, що:

у січні 20XX р. обсяг реалізації Товариства збільшився в 2 рази порівняно з обсягом реалізації за грудень попереднього року;

у лютому 20XX р. оголошено банкрутом основного замовника Товариства з суттєвим залишком непогашеної дебіторської заборгованості;

у березні 20XX р. Товариством підписано угоду на купівлю акцій ПрАТ «Тандем» на суму 1 750 000 грн, що становить 35 % статутного капіталу даного Товариства.

У листі до керівництва Товариства керівник аудиторської групи повідомив, що планова дата завершення аудиторської перевірки – 15 травня. Фінансовий директор повідомив, що Товариство передбачає направити фінансову звітність акціонерам до 25 травня.

Необхідно.

1. Вказати аудиторські процедури для визначення подальших подій.

2. Вказати, який висновок відповідно до МСА повинен надати аудитор у зв'язку з тим, що наведена вище інформація не була розкрита у фінансових звітах керівництвом Товариства.

11. Аудиторські послуги, їх об'єкти і види

Метою даної теми є формування в студентів здатності організувати надання аудиторських послуг.

11.1. Поняття аудиторської послуги.

11.2. Об'єкти і види аудиторських послуг.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність організувати надання аудиторських послуг	Знання положень нормативно-правових актів щодо видів аудиторських послуг	Уміння використовувати загальні та спеціальні вимоги при наданні аудиторських послуг залежно від їх виду	Організація взаємодії з клієнтом у процесі надання послуги та донесення до користувача інформації за результатами надання аудиторських послуг	Відповідальність за наслідки результатів наданих аудиторських послуг

Ключові терміни: аудиторська послуга, завдання з огляду, завдання з виконання погоджених процедур.

Рекомендована література: [11–14; 34; 69].

Аудиторські послуги в Україні відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність» [34] можуть надаватись у формі аудиторських перевірок (аудиту) та інших аудиторських послуг, узагальнений перелік яких наведено в ст. 3. Разом з тим повноваження щодо встановлення переліку послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми), надано АПУ. При цьому мають враховуватись стандарти аудиту. Останній з таких переліків затверджений у 2011 р. (додаток К).

Слід зазначити, що в структурі послуг, які надають аудитори (аудиторські фірми) в Україні, на відміну від зарубіжних фірм, в останні роки переважають саме інші послуги. Обов'язкові аудиторські перевірки мають переважно сезонний характер, оскільки проводяться за резуль-

татами річної фінансової звітності в чітко визначені законодавством терміни. Крім того, великі підприємства найчастіше надають перевагу послугам транснаціональних аудиторських компаній, що користуються довірою іноземних інвесторів. Ринок ініціативного аудиту розвинений в Україні недостатньо через обмеженість фінансових ресурсів суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим національні аудиторські фірми, щоб залишитися на ринку, розширюють спектр своїх послуг за рахунок різних видів супутніх послуг, що пов'язані з професійною діяльністю аудиторів та дозволені законодавством. Аудиторські послуги можуть бути надані будь-якому економічному суб'єкту. При цьому останні самостійно обирають аудитора (аудиторську фірму). При наданні аудиторських послуг аудитори (аудиторські фірми) мають дотримуватись вимог законодавства, вимог АПУ та МСА.

Об'єкти аудиторських послуг визначаються відповідно до мети такої послуги. Загалом об'єктами аудиторських послуг є предмети й засоби праці, а також сама праця, використовувана в процесі розширеного відтворення суспільно необхідного продукту. Залежно від ступеня складності розрізняють прості й складні об'єкти дослідження, які відрізняються кількістю елементів та видом зв'язку між ними.

Аудиторські послуги можуть надаватися на підставі договору, письмового або усного звернення замовника до аудитора (аудиторської фірми). Форма звітування аудитора (аудиторської фірми) перед клієнтом за результатами надання аудиторської послуги залежить від характеру такої послуги: за результатом аудиту надається аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора), за результатами виконання узгоджених процедур – звіт про фактичні результати узгоджених процедур, відновлення бухгалтерського обліку передбачає оформлення відповідних облікових реєстрів тощо.

Запитання для самодіагностики:

1. У чому полягає сутність аудиторської послуги?
2. Які види послуг мають право надавати аудиторські фірми й аудитори в Україні?
3. Об'єкти аудиторських послуг.

Тести

1. Детальний перелік послуг, які можуть надавати аудитори в Україні, визначений:

- а) Законом України «Про аудиторську діяльність»;
- б) Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг;
- в) спеціальним рішенням АПУ.

Відповідь: [69].

2. До числа супутніх послуг, згідно з Міжнародними стандартами супутніх послуг, належать:

- а) оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) системи внутрішнього контролю (аудиту);
- б) завдання з підготовки фінансової інформації;
- в) консолідація фінансової звітності;
- г) завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації.

Відповідь: [69].

3. До завдань із надання впевненості належать:

- а) аудит історичної фінансової інформації, зокрема фінансової звітності;
- б) оцінка (тестування) надійності системи бухгалтерського обліку;
- в) огляд історичної фінансової інформації, зокрема фінансової звітності;
- г) трансформація звітності за іншою, ніж застосовувана, концептуальною основою.

Відповідь: [69].

4. Метою завдання з огляду полягає в тому, щоб на основі процедур, які всіх ..., що їх вимагав аудит, надати аудитору змогу констатувати, чи привернув його увагу будь-який факт, який дає підстави стверджувати, що фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності.

Відповідь: [11, с. 17].

5. Завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації:

- а) передбачає висловлювання впевненості;
- б) не передбачає висловлювання впевненості;
- в) передбачає висловлювання впевненості в разі, якщо це передбачено договором.

Відповідь: [12, с. 391].

6. Звіт за результатами виконання погоджених процедур:

а) надається лише тим сторонам, які дали згоду на проведення процедур;

б) не надається;

в) надається клієнту та тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Відповідь: [12, с. 391].

7. Процедури огляду фінансової звітності охоплюють:

а) отримання розуміння бізнесу клієнта;

б) запити стосовно всіх суттєвих тверджень у фінансовій звітності;

в) аналітичні процедури.

Відповідь: [12, с. 250].

Завдання 1

Систематизувати наведений нижче перелік послуг (табл. 1) за групами згідно з рішенням АПУ від 22.12.2011 р. № 244/14 [64] (див. додаток К). Вказати, які з наведених послуг відповідають («+»), а які ні («-») вимогам АПУ щодо Переліку послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми). Рішення оформити у вигляді табл. 1

Таблиця 1

Перелік послуг

Вид послуг	Належність до Переліку послуг	Група
1. Оцінка ефективності систем інформаційної безпеки діяльності підприємств		
2. Завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації		
3. Ведення бухгалтерського обліку		
4. Здійснення заходів з контролю якості аудиторських послуг		
5. Розміщення в Інтернеті реклами про напрями своєї діяльності		
6. Представлення інтересів замовника з питань оподаткування в суді		
7. Складання податкових декларацій		
8. Організаційне забезпечення управління		
9. Консолідація фінансової звітності		
10. Обрання облікової політики		

Завдання 2

Необхідно. На основі врахування вимог чинного законодавства та МСА визначити чинник та навести обґрунтування залежності вартості аудиторської послуги від даного чинника.

Вихідні дані.

Величина вартості аудиторської послуги залежить від:

- а) платоспроможності клієнта;
- б) бажання клієнта витратити кошти на оплату аудиторських послуг;
- в) зовнішнього оздоблення офісу майбутнього клієнта;
- г) виду та обсягу робіт, які необхідно виконати;
- д) вартості гонорару, отриманого аудиторською фірмою за раніше надані послуги.

Завдання 3

У грудні 2011 р. був пошкоджений фрезерувальний станок. Комісія, призначена наказом директора ПрАТ «Сигма», склала відповідний акт про пошкодження. В акті зазначено причини пошкодження та винну особу (фрезерувальник 4 розряду Філіпов А.О.) Вартість придбання станка становила 73 200 грн, у тому числі ПДВ 12 200 грн. Балансова вартість станка з урахуванням переоцінки на момент пошкодження складала 84 000 грн, сума амортизації – 32 000 грн. Директор ПрАТ «Сигма» прийняв рішення стосовно стягнення шкоди з Філіпова А. О. При цьому встановлено, що договір про повну матеріальну відповідальність із працівником не укладався. Середньомісячний заробіток працівника складає 3 000 грн.

З метою з'ясування процедури стягнення директор ініціював звернення до ПП «Аудит Т. В.».

Необхідно. 1. Сформулювати рекомендації ПП «Аудит Т.В.» стосовно порядку відображення даної господарської операції у бухгалтерському та податковому обліку з посиланням на чинні нормативні акти.

2. Оформити рекомендації ПП «Аудит Т. В.» стосовно можливості звернення стягнення заподіяної шкоди на доходи Філіпова А. О. в межах наданої консультаційної послуги.

12. Внутрішній аудит: його сутність, об'єкти і суб'єкти

Метою даної теми є формування в студентів здатності визначати предмет, об'єкти та суб'єкти внутрішнього аудиту.

12.1. Необхідність і сутність внутрішнього аудиту.

12.2. Об'єкти внутрішнього аудиту.

12.3. Суб'єкти внутрішнього аудиту.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність визначати предмет, об'єкти та суб'єкти внутрішнього аудиту	1. Знання сутності, місця й ролі внутрішнього аудиту в системі внутрішнього контролю	1. Уміння визначати інформаційні потреби керівництва підприємства	1. Донесення об'єктивної інформації про стан бухгалтерського обліку та фінансової звітності до керівництва підприємством	1. Здатність самостійно приймати рішення щодо пошуку інформації відповідно до завдань внутрішнього аудиту
	2. Знання сутності, складу предмету, об'єктів внутрішнього аудиту та змісту стандартів етики	2. Уміння визначати предмет та класифікувати об'єкти внутрішнього аудиту	2. Дотримання етики внутрішнього аудитора при здійсненні аудиту	3. Відповідати за правильність прийнятого рішення про вибір об'єктів внутрішнього аудиту

Ключові терміни: внутрішній контроль, внутрішній аудит, об'єкт внутрішнього аудиту, предмет внутрішнього аудиту, суб'єкт внутрішнього аудиту.

Рекомендована література: [7–8; 13–14; 17; 20; 29; 33; 35; 47].

В останні роки у зв'язку із виникненням певних проблем на ринку незалежного аудиту все більшу увагу став привертати внутрішній аудит. Загалом необхідність внутрішнього аудиту пов'язують із ускладненням організаційної структури підприємств, суттєвою диверсифікацією госпо-

дарської діяльності потребами керівництва в об'єктивній інформації щодо якості роботи менеджерів. Інвестори та інші ділові партнери більшою мірою довіряють керівництву тих підприємств, на яких функціонує ефективна система внутрішнього контролю. Певною гарантією цього є створення та функціонування на підприємстві служби внутрішнього аудиту. Таким чином, внутрішній аудит є елементом системи внутрішнього контролю підприємства, за допомогою якого вирішується певне коло питань пов'язаних як безпосереднім функціонуванням цієї системи, так і функціонуванням системи управління підприємством.

Важливість внутрішнього аудиту призвела до того, що для деяких суб'єктів господарювання він стає обов'язковим згідно з законодавством (наприклад, в Україні – для публічних акціонерних товариств, банків тощо). Разом з тим до теперішнього часу в Україні не прийнятий закон про внутрішній аудит та відсутнє законодавче його визначення. У спеціальній літературі існує безліч різних визначень, які відрізняються ступенем деталізації завдань внутрішнього аудиту. Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту оперують поняттями «корисність» та «надання гарантій». Зокрема, під наданням гарантій розуміється об'єктивний аналіз аудиторських доказів з метою надання незалежної оцінки систем управління ризиками, контролю або корпоративного управління в організації. Відповідно до цього діяльність внутрішнього аудиту трактується як надання відділом, підрозділом, групою консультантів або іншим спеціалістом незалежних та об'єктивних гарантій та консультацій, спрямованих на вдосконалення діяльності організації. Внутрішній аудит допомагає організації досягти поставлених цілей на основі використання систематизованого й дослідницького підходу до оцінки й підвищення ефективності системи корпоративного управління, управління ризиками та процесами контролю [29]. Таким чином, коло завдань внутрішнього аудиту в сучасних умовах не обмежується лише питанням контролю бухгалтерського обліку, хоча й включає їх як одне з провідних.

Об'єктами внутрішнього аудиту можуть бути стан та ведення обліку; фінансова звітність; стан необоротних активів і запасів; забезпеченість власними обіговими коштами; система управління підприємством; правильність нарахування податків тощо.

Субєктом внутрішнього аудиту є служба внутрішнього аудиту, яка створюється для виконання контрольних функцій залежно від мети і завдань, які покладаються на внутрішніх аудиторів керівництвом або власниками.

Питання для самодіагностики

1. Які функції виконує внутрішній аудит?
2. Завдання внутрішнього аудиту.
3. Назвіть об'єкти внутрішнього аудиту.

Тести

1. Внутрішній аудит:

- а) є складовою системи внутрішнього контролю підприємства;
- б) включає в себе підсистему внутрішнього контролю підприємства;
- в) є складовою системи державного фінансового моніторингу.

Відповідь: [14, с.263–265; 324–325].

2. Основними завданнями внутрішнього аудиту є:

- а) оцінка надійності та ефективності системи внутрішнього контролю;
- б) надання обґрунтованої впевненості щодо достовірності фінансової звітності;
- в) проведення інвентаризації матеріальних цінностей.

Відповідь: [14, с. 265].

3. Суб'єкти внутрішнього аудиту визначаються:

- а) аудиторською фірмою;
- б) державними фіскальними органами;
- в) професійною організацією аудиторів;
- г) власником або управлінським персоналом суб'єкта господарювання.

Відповідь: [14, с. 274].

4. Мета, повноваження та відповідальність внутрішнього аудиту визначаються:

- а) Міжнародними професійними стандартами внутрішнього аудиту;
- б) Положенням про внутрішній аудит підприємства;
- в) Законом України «Про внутрішній аудит».

Відповідь: [29, стандарт 1000].

5. Негативний вплив на організаційну незалежність та індивідуальну об'єктивність внутрішнього аудиту може бути пов'язаний з:

- а) обмеженням обсягу аудиту;
- б) обмеженням доступу до документації;
- в) обмеженням ресурсів;
- г) інші причини.

Відповідь: [29, стандарт 1130].

6. Необхідність постійного вдосконалення знань, навичок та інших компетентностей внутрішніх аудиторів шляхом безперервного професійного розвитку передбачена:

- а) Положенням про внутрішній аудит підприємства;
- б) Міжнародними професійними стандартами внутрішнього аудиту;
- в) Кодексом етики Професійних бухгалтерів.

Відповідь: [29, стандарт 1230].

7. До числа об'єктів внутрішнього аудиту належить:

- а) стан та ведення бухгалтерського обліку;
- б) платоспроможність та фінансова стійкість;
- в) дотримання технології виробництва;
- г) організаційна структура управління підприємством.

Відповідь: [13, с. 272].

8. Внутрішній аудитор:

- а) має оцінювати можливість шахрайства;
- б) має оцінювати стан управління ризиком шахрайства;
- в) не розглядає питання про можливість шахрайства.

Відповідь: [29, стандарт 2120].

Завдання 1

У відділі внутрішнього аудиту ПрАТ «Імпульс» працюють 3 співробітники. Згідно з планом, розробленим відділом внутрішнього аудиту та затвердженим головою правління ПрАТ «Імпульс», 20.03.20XX р. розпочато перевірку дебіторської заборгованості підприємства. Керівником аудиторської групи призначений внутрішній аудитор Петров В. В.

За результатами, проведеного аудиту складений звіт, який затверджений начальником відділу внутрішнього аудиту Свиридовим М. О. Відповідно до звіту суттєвих помилок в обліку та звітності стосовно дебіторської заборгованості не виявлено.

При підготовці річних загальних зборів акціонерів ревізійною комісією ПрАТ «Імпульс» були перевірені найбільш суттєві елементи фінансової звітності, у тому числі дебіторська заборгованість. Перевіркою встановлено:

1. Резерв сумнівних боргів не створювався. Наказом про облікову політику №1 від 05.01.20XX р. у ПрАТ «Імпульс» передбачено створення резерву сумнівних боргів.

2. На підставі даних 20XX р. ревізори здійснили розрахунок коефі-

цієнтів сумнівності за групами дебіторів виходячи з їх платоспроможності. На підставі групування дебіторської заборгованості за термінами її погашення та розрахованих коефіцієнтів сумнівності ревізорами розрахований резерв сумнівних боргів, який складає 56 144,89 грн. Це означає, що чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги завищена в балансі на 56 тис. грн. Ревізори вважають, що нерозрахунок резерву сумнівних боргів викривлює величину оборотних активів підприємства, тим самим збільшує невикористовуваний оборотний капітал, що впливає на фінансову стійкість та ліквідність підприємства. Виходячи з рівню суттєвості за цією статтею (19 тис. грн), ревізори вважають таку помилку суттєвою.

3. 7 контрагентів мають прострочену дебіторську заборгованість, з них 3 контрагенти, за якими визнана безнадійна дебіторська заборгованість.

4. За 20XX р. відбулося списання дебіторської заборгованості на інші операційні витрати підприємства (рахунок 944 «Сумнівні та безнадійні борги») у сумі 1 200,00 грн. Підприємство не врахувало оголошення про визнання дебітора банкрутом, його не було включено до реєстру дебіторів.

5. На рахунку 361 враховуються аванси отримані, які в балансі відображені в складі кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Суми кредиторської заборгованості повинні враховуватися на рахунках класу 6 Плану рахунків.

Ревізійною комісією був перевірений звіт відділу внутрішнього аудиту з дебіторської заборгованості. При цьому було встановлено, що дружина керівника групи внутрішнього аудиту з перевірки дебіторської заборгованості працює бухгалтером групи, яка здійснює бухгалтерський облік дебіторської заборгованості та готує частину аналітичної інформації про дебіторську заборгованість.

Необхідно. Обґрунтувати, чи існує етичний конфлікт, якщо так, то запропонувати шляхи його розв'язання.

Рішення

Відповідно до Міжнародного професійного стандарту внутрішнього аудиту 1100 – «Незалежність і об'єктивність» внутрішній аудит має бути незалежним, а внутрішні аудитори мають бути об'єктивними при виконанні своїх обов'язків. При цьому під незалежністю розуміють свободу від умов, які створюють загрозу здатності підрозділу внутрішнього

аудиту неупереджено виконувати свої обов'язки. Проблеми незалежності необхідно вирішувати на рівнях індивідуального аудитора, аудиторського завдання, функціональному та організаційному рівнях. Об'єктивність – це уявна установка, яка дозволяє внутрішнім аудиторам виконувати завдання неупереджено, так, щоб вони самі випробовували довіру до результатів своєї роботи і не допускали компромісів відносно її якості. Об'єктивність вимагає, щоб внутрішній аудитор не підпорядковував свою думку по питаннях аудиту думці інших осіб. Загрози об'єктивності повинні розглядатися на рівнях індивідуального аудитора, аудиторського завдання, функціональному і організаційному рівнях.

Крім того, згідно зі стандартом 1120 – «Індивідуальна об'єктивність» внутрішні аудитори мають бути неупереджені у своїй роботі та уникати конфлікту інтересів будь-якого роду. Конфлікт інтересів – це ситуація, коли внутрішній аудитор, що є особою, яка наділена довірою, має конкуруючий професійний або особистий інтерес. Наявність таких конкуруючих інтересів може перешкодити внутрішньому аудиторіві виконувати свої обов'язки неупереджено. Конфлікт інтересів може існувати навіть у тих випадках, коли він не приводить до неетичних або неправильних дій. Конфлікт інтересів може призвести до виникнення видимості неналежної поведінки, що може підірвати довіру до внутрішнього аудитора, підрозділу внутрішнього аудиту і до професії загалом. Конфлікт інтересів може зашкодити здатності аудитора об'єктивно виконувати свої функції та обов'язки [29].

Таким чином, можна зробити висновок, що в даній ситуації мав місце конфлікт інтересів у зв'язку з тим, що керівництво групою з виконання аудиту дебіторської заборгованості було покладено на особу (внутрішній аудитор Петров В. В.), яка мала родинні стосунки з особою (його дружина), діяльність якої перевірялася. Для усунення конфлікту, начальник відділу внутрішнього аудиту Свиридов М. О. мав при призначенні керівника групи врахувати цю обставину. Неврахування її призвело до нанесення підприємству шкоди через необ'єктивність звіту, про що свідчать результати роботи рівізійної комісії, й зниження довіри до відділу внутрішнього аудиту. У зв'язку з цим голові правління ПрАТ «Імпульс» необхідно заслухати пояснення начальника відділу внутрішнього аудиту та вжити відповідних заходів для запобігання подібних етичних конфліктів.

Завдання 2

Засновниками ПрАТ «Хімпром» є:

фізична особа Олексієнко Микола Данилович, частка якого в статутному капіталі складає 20 %;

юридичні особи – ТОВ «Сервіс», ПрАТ «Хіммаш», ПАТ «Кальційпром», ТОВ «Аквізит», частки яких в статутному капіталі складають відповідно по 20 %.

Директором ПрАТ «Хімпром» є Олексієнко Микола Данилович, за ініціативою якого загальні збори засновників прийняли рішення стосовно здійснення закритого розміщення цінних паперів з метою збільшення статутного капіталу. Внесення часток до статутного капіталу передбачається здійснити об'єктами основних засобів.

Під час підготовки загальних зборів директор доручив відділу внутрішнього аудиту провести інвентаризацію основних засобів. Для з'ясування реального стану обліку основних засобів внутрішнім аудитором Грищенко Анною Леонідівною була проведена інвентаризація основних засобів ПрАТ «Хімпром». За результатами інвентаризації встановлено, що частка об'єктів основних засобів, вартість кожного з яких не перевищує 1 000 грн, досягає 25 % загальної вартості об'єктів основних засобів (у порушення наказу про облікову політику № 1 від 04.01.20XX р., у п.6.1 якого зазначено: «До основних засобів належать матеріальні активи, очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік), первісна вартість яких більше 1 000 грн»).

Внутрішній аудитор Грищенко А. Л. під час бесіди із своєю сестрою Міроною Г. Л., яка є фінансовим директором ПАТ «Кальційпром», розповіла про попередні результати інвентаризації. Міронова Г.Л., у свою чергу, повідомила цю інформацію іншим засновникам.

На загальних зборах акціонерів ПрАТ «Хімпром» пропозиція директора Олексієнко М. Д. була відхилена.

Необхідно. Обґрунтувати, чи існує етичний конфлікт, якщо так, то запропонувати шляхи його розв'язання.

13. Методичні прийоми внутрішнього аудиту

Метою даної теми є розгляд методичних прийомів аудиту та формування в студентів здатності застосовувати методи, прийоми та процедури внутрішнього аудиту.

13.1. Методичні прийоми організації внутрішнього аудиту.

13.2. Спеціальні методичні прийоми внутрішнього аудиту.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність застосовувати методи, прийоми та процедури внутрішнього аудиту	Знання методів та прийомів внутрішнього аудиту, їх класифікації та специфіки застосування у внутрішньому аудиті	Уміти вибирати найбільш ефективні методи та прийоми внутрішнього аудиту	Уміння взаємодіяти з керівництвом підприємства при застосуванні різних методичних прийомів отримання аудиторських доказів через складання актів перевірки	Самостійність при виборі спеціальних методів та методичних прийомів внутрішнього аудиту

Ключові терміни: метод внутрішнього аудиту, методичний прийом внутрішнього аудиту.

Рекомендована література: [7–8; 13–14; 20; 29; 36; 47].

Під методом внутрішнього аудиту розуміють сукупність фінансових, економічних, організаційних, оперативно-технічних і фактичних способів та прийомів перевірки виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємства з метою вивчення стану їх економіки й фінансів, ефективності використання матеріальних і фінансових ресурсів, збереження активів та своєчасності повернення зобов'язань, забезпечення законності, достовірності та доцільності господарських операцій, а також їх оформлення первинними документами, що є підставою для відображення в бухгалтерському обліку [7].

Слід зазначити, що за своїм складом методи внутрішнього аудиту не відрізняються від методів аудиту зовнішнього. До їх числа належать: загальнонаукові методичні прийоми (аналіз, синтез, індукція, дедукція тощо); спеціальні методи та методичні прийоми господарського контролю (інвентаризація, контрольні заміри, дослідження документів, економічний аналіз тощо); спеціальні методи, запозичені з інших наук (економіко-математичні, соціологічні, статистичні тощо).

Певна відмінність має місце в застосуванні цих методів та методичних прийомів у часі. Вітчизняний зовнішній аудит здійснюється переважно за вже підготовленою або за такою, що перебуває у стадії завершення підготовки, фінансовою звітністю. Внутрішній аудит може носити як попередній, так поточний та наступний характер відповідно до характеру завдань, які ставить уповноважений орган перед службою внутрішнього аудиту.

Питання для самодіагностики

1. Які методичні прийоми застосовуються у внутрішньому аудиті?
2. Дайте характеристику спеціальних методичних прийомів внутрішнього аудиту.

Тести

1. При розрахунку часу та обсягу внутрішнього аудиту враховується:

- а) судження зовнішнього аудитора про ризик та суттєвість відповідної сфери аудиту;
- б) попередня формалізована оцінка ризиків;
- в) думка виконавчого керівництва;
- г) усі відповіді правильні;
- д) немає правильної відповіді.

Відповідь: [29, стандарт 2010].

2. Внутрішній аудитор:

- а) самостійно обирає методичні прийоми, виходячи із специфіки завдання;
- б) має погоджувати обрані методичні прийоми із керівником відділу внутрішнього аудиту;
- в) використовує лише методичні прийоми, дозволені керівником підприємства.

Відповідь: [13, с. 282].

3. При проведенні внутрішнього аудиту використовуються:

- а) виключно аналітичні процедури;
- б) тільки співставлення;
- в) як загальнонаукові, так і спеціальні методичні прийоми;
- г) інспектування, нагляд та аналітичні процедури.

Відповідь: [13, с. 283].

4. Інспектування – це:

- а) перевірка записів, документів або матеріальних активів;
- б) оцінка фінансових показників за допомогою вивчення вірогідної залежності між ними;
- в) перевірка точності арифметичних розрахунків у первинних документах.

Відповідь: [13, с. 283].

5. Фактичний контроль здійснюється за допомогою:

- а) інвентаризації;
- б) зустрічної перевірки;
- в) контрольного обміру.

Відповідь: [13, с. 285].

Завдання 1

Відділом внутрішнього аудиту ПрАТ «Стандарт» при перевірці попередньої інвентаризації встановлено, що в бухгалтерському обліку виявлення інвентаризацією факту пошкодження з вини матеріально відповідальної особи вимірювального приладу вартістю 15 тис. грн відображено проведеннями (табл. 1).

Таблиця 1

Відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
	дебет	кредит	
1. Списана амортизація вимірювального приладу	131	104	12 000
2. Списана залишкова вартість вимірювального приладу	976	104	3 000
3. Віднесена нестача на винну особу	375	976	3 000
4. Внесено до каси винною особою	301	375	3 000

Необхідно. Визначити порушення в обліку. Скласти правильні бухгалтерські записи.

Рішення

Нестачі і втрати від псування цінностей відшкодовуються за справедливою вартістю на дату проведення інвентаризації. Необхідно відновити податок на додану вартість від суми втраченого майна (що не використався в господарській діяльності). У бухгалтерському обліку мають бути складені такі бухгалтерські записи:

1. Д-т рах.131. К-т рах. 104 – 12 000 грн.
2. Д-т рах.976. К-т рах. 104 – 3 000 грн.
3. Д-т рах.976. К-т рах. 641 (ПДВ) – 600 грн.
4. Д-т рах.375. К-т рах. 976 – 3 600 грн.
5. Д-т рах.301. К-т рах. 375 – 3 600 грн.

Завдання 2

При перевірці ремонтних робіт було виявлено перевищення витрат на ремонт складу за рахунок збільшення витрат на матеріали. При перевірці вимог з'ясувалося, що на ремонт було списано облицювальної плитки на 10 кв. м більше, ніж по кошторису. З пояснювальної записки майстра виходить, що оскільки 10 кв. м було залито фарбою, її довелося замінити. Облікова вартість 1 кв. м – 150 грн, за рішенням керівництва організації, прийнятим за пропозицією внутрішнього аудитора, вартість втрачених цінностей утримана із заробітної плати майстра.

Необхідно. Обґрунтувати правомірність пропозиції внутрішнього аудитора. Скласти бухгалтерські записи за підсумками перевірки.

14. Реалізація матеріалів внутрішнього аудиту

Метою даної теми є формування в студентів здатності здійснювати заходи щодо контролю виконання рекомендацій внутрішніх аудиторів.

14.1. Підсумкові документи внутрішнього аудиту.

14.2. Відстеження виконання структурними підрозділами рекомендацій внутрішніх аудиторів.

Професійні компетентності, що формуються за темою

Компетентність, що формується	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
Здатність здійснювати заходи щодо контролю виконання рекомендацій внутрішніх аудиторів	Розумітися на вимогах щодо форми та змісту підсумкових документів внутрішнього аудиту	Уміння складати різні види підсумкових документів внутрішнього аудиту та відстежувати виконання рекомендацій внутрішніх аудиторів	Складання листа-повідомлення про виправлення помилок як форми інформаційної взаємодії з керівництвом	Відповідальність за висновки за підсумками внутрішнього аудиту

Ключові терміни: моніторинг заходів контролю, підсумкова документація.

Рекомендована література: [7–8; 13–14; 17; 20; 47].

Відповідно до Міжнародних професійних стандартів внутрішнього аудиту [15] керівник внутрішнього аудиту має ефективно керувати внутрішнім аудитом з тим, щоб забезпечити корисність внутрішнього аудиту для підприємства. На нього також покладається обов'язок звітувати перед вищим керівництвом про результати роботи. Звіт має містити інформацію про суттєві ризики, у тому числі шахрайство, проблеми контролю та корпоративного управління тощо. Періодичність та зміст звітів визначається за результатами обговорення з вищим керівництвом і залежить від важливості інформації та потреби вжиття термінових заходів з його боку. При цьому звіт обов'язково має містити висновки аудитора.

Важливою складовою внутрішнього аудиту є контроль виконання структурними підрозділами рекомендацій аудиторів. У разі виявлення незначних недоліків мають бути вжиті заходи щодо їх усунення в ході перевірки, про що робиться відмітка у звіті аудитора. При виявленні суттєвих недоліків чи правопорушень інформація передається для реалізації юридичному відділу. У будь-якому разі на службу внутрішнього аудиту покладається проведення профілактичних заходів з метою попередження виникнення порушень у майбутньому та підвищення ефективності роботи підрозділів.

Питання для самодіагностики

1. Назвіть підсумкові документи внутрішнього аудиту.
2. Вимоги до професійної компетентності внутрішніх аудиторів.
3. Відповідальність внутрішніх аудиторів за якість перевірки.

Тести

1. Для обґрунтування результатів аудиторського завдання внутрішні аудитори:

- а) зобов'язані усно погодити їх з керівництвом;
- б) зобов'язані документувати відповідну інформацію;
- в) зобов'язані узгодити результати з зовнішнім аудитором.

Відповідь: [29, стандарт 2330].

2. Перед тим як передати документи зовнішній стороні, керівник внутрішнього аудиту повинен:

- а) одержати згоду вищого виконавчого керівництва;
- б) одержати згоду юридичного відділу підприємства;
- в) одержати підтвердження зовнішнього аудитора.

Відповідь: [29, стандарт 2330.A1].

3. Правила зберігання документів, що стосуються завдання з внутрішнього аудиту, розробляє:

- а) керівництво підприємства;
- б) керівник внутрішнього аудиту;
- в) юридичний відділ.

Відповідь: [29, стандарт 2330.A2].

4. У повідомлення про результати завдання внутрішнім аудиторам рекомендовано включати:

- а) лише інформацію про виявлені викривлення;

- б) зауваження та пропозиції;
- в) позитивні оцінки діяльності об'єкта аудиту.

Відповідь: [29, стандарт 2410.A2].

5. Об'єктивні повідомлення – це:

а) повідомлення, які не містять помилок та викривлень та правдиво описують відповідні факти;

б) достовірні та неупереджені повідомлення в результаті справедливої та збалансованої оцінки всіх фактів та обставин, що стосуються справи;

в) повідомлення, які легко сприймаються, логічні, не використовують непотрібні терміни та забезпечують користувачів усією суттєвою інформацією, що стосується справи.

Відповідь: [29, стандарт 2420].

6. Згідно з Міжнародними стандартами внутрішнього аудиту:

а) керівник внутрішнього аудиту має розробити систему моніторингу дій виконавчого керівництва щодо результатів завдання;

б) керівник підприємства має запровадити систему контролю за впровадженням результатів виконання завдання внутрішнього аудиту;

в) власник підприємства має запровадити систему моніторингу дій виконавчого керівництва щодо результатів завдання.

Відповідь: [29, стандарт 2500].

Завдання 1

Необхідно. Підібрати до кожного виду підсумкового документа відповідне визначення його змісту. Результати оформити в табл. 1.

Таблиця 1

**Визначення змісту підсумкових документів
внутрішнього аудиту**

Вид підсумкового документа	Зміст підсумкового документа	Відповідь
1	2	3
А. Рішення за матеріалами внутрішнього аудиту	1. Складається посадовими особами внаслідок незгоди з прийнятим рішенням за результатами внутрішнього аудиту	
Б. Допоміжний документ	2. Складається внутрішнім аудитором для обґрунтування перевірених ним фактів, подій, явищ	

1	2	3
В. Пояснення	3. Складаються в хронологічному порядку, реєструються виявлені в ході перевірки факти господарських порушень	
Г. Акт інвентаризації	4. Складається матеріально-відповідальними особами і додається до матеріалів внутрішнього аудиту, щоб уникнути спірних питань	
Д. Письмове повідомлення	5. Складається відповідальними особами на вимогу ревізора у виправдання або підтвердження фактів, що перевіряються	
Е. Скарга на рішення за матеріалами внутрішнього аудиту	6. Відображає виявлену фактичну наявність господарських засобів і стан розрахунків, є самостійним джерелом доказів виявлених нестач та надлишків майна	
Є. Розрахунок	7. Документ, відповідно до якого на підприємстві проводяться невідкладні заходи щодо усунення виявлених порушень	
Ж. Підписка	8. Складається внутрішнім аудитором для залучення окремих осіб до виконання аудиторських процедур	
З. Описи, списки, довідки, накопичувальні і порівняльні відомості	9. Складаються залежно від конкретних обставин, виявлених фактів порушень і зібраних матеріалів у ході перевірки	

Завдання 2

За результатами внутрішнього аудиту ПрАТ «Джерело» виявлені такі порушення:

нестача готівки в касі;

видача коштів під звіт на відрядження особі, за наявності в неї заборгованості за попередній період;

включення до складу готової продукції частини незавершеного виробництва;

неправильний розподіл витрат на управління та обслуговування виробництва між видами продукції;

неправильне або неправомірне відображення на рахунках обліку сум ПДВ, вказаних у рахунках постачальників;

неправильне оформлення та пред'явлення претензій за договорами.

Необхідно. Визначити, які первинні документи та облікові реєстри містять інформацію про виявлені порушення. Вказати, у яких підсумкових документах внутрішнього аудитора можуть бути відображені результати внутрішнього аудиту з цих питань.

Глосарій

Поняття	Зміст
1	2
Аналітичні процедури	аналіз та оцінка отриманої аудитором інформації
Атрибутивна перевірка	перевірка з метою встановлення, як часто у звітному періоді, що перевіряється, порушувались норми внутрішнього контролю
Аудит	перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, П(С)БО або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно з вимогами користувачів
Аудит ефективності	це форма контролю, яка спрямована на визначення ефективності використання бюджетних коштів для реалізації запланованих цілей та встановлення факторів, які цьому перешкоджають. Аудит ефективності здійснюється з метою розроблення обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів у процесі виконання бюджетних програм
Аудит на відповідність	аудит, який дозволяє визначити, чи дотримуються в господарській системі ті специфічні процедури або правила, що запропоновані персоналові вищим керівництвом
Аудиторський висновок	офіційний документ, що складається за результатами аудиторської перевірки та має правове значення
Аудиторська діяльність	підприємницька діяльність, яка включає організаційне та методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок та надання інших аудиторських послуг
Аудиторські докази	уся інформація, яка використовується аудитором під час формування висновків, на яких базується аудиторська думка
Аудиторська перевірка ініціативна	перевірка, що проводиться за рішенням економічного суб'єкта, у тому числі й по ініціативі одного з власників
Аудиторська перевірка обов'язкова	перевірка, яка проводиться аудиторською фірмою (аудитором) за документами фінансової звітності у випадках, прямо передбачених законодавством
Аудиторська процедура	певний порядок та послідовність дій аудитора щодо отримання необхідних аудиторських доказів на повному відрізку аудита
Аудиторський ризик	ризик, який бере на себе аудитор при наданні висновку про повну достовірність даних зовнішньої звітності, у той же час як там можливі помилки та пропуски, що не потрапили в поле зору аудитора

1	2
Вибірка в аудиті	процес вибірки та аналізу частини даних з метою отримання інформації чи оцінки стану всієї сукупності
Викривлення фінансових звітів	викривлення, яке виникає внаслідок шахрайства або помилок
Внутрішній аудит	здійснюється аудиторськими відділами економічних суб'єктів чи вищих органів управління; слугує основою для прийняття управлінських рішень по вдосконаленню власної фінансової та господарської діяльності
ГААП – (англ. Generally Accepted Accounting Principles)	дослівно – загальноприйняті бухгалтерські принципи. Міжнародні стандарти, що описують бухгалтерські процедури
Діяльність (підрозділ) внутрішнього аудиту (Internal Audit Activity)	відділ, підрозділ, група консультантів або інших фахівців, що надає незалежні та об'єктивні гарантії і консультації, спрямовані на вдосконалення діяльності організації. Внутрішній аудит допомагає організації досягти поставлених цілей, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки і підвищення ефективності процесів корпоративного управління, управління ризиками і контролю
Допустима похибка	максимальна похибка в генеральній сукупності, яку аудитор погодився прийняти
Економічний аналіз	наукове дослідження результатів господарської діяльності підприємства на основі показників планів, обліку, звітності та інших джерел інформації
Експертиза	дослідження досвідченим спеціалістом (експертом) будь-якого питання, що вимагає спеціальних знань
Екстраполяція	розповсюдження вибірових даних на другу частину сукупності, не віднесена до огляду
Етичні принципи	загальноприйняті етичні норми поведінки в області аудиту, яких має дотримуватися аудитор у своїй діяльності
Загальна стратегія аудиту	встановлює обсяг, час і напрямок аудиту та допомагає в розробці більш детального плану аудиту
Інвентаризація	виявлення фактичної наявності майна та співставлення його з даними бухгалтерського обліку
Контроль	обов'язковий елемент управління, метою якого є виявлення відхилень від прийнятих стандартів, а також порушень принципів законності, ефективності й економії ресурсів
Мета аудиторської діяльності	підвищення ступеня довіри визначених користувачів до фінансової звітності

1	2
Метод аудиту	сукупність прийомів, за допомогою яких оцінюється стан досліджуваних об'єктів
Незалежний експерт	спеціаліст, що не входить до складу аудиторської організації, має достатні знання та досвід в конкретній області, що відрізняється від бухгалтерського обліку та аудиту та надає висновок з питань даної галузі
Незалежність (Independence)	свобода від умов, які загрожують службі внутрішнього аудиту неупереджено виконувати свої обов'язки
Несистематичні записи	записи, якими оформлюються одиничні, неповторювані постійно операції
Нетипові операції	записи, що не відповідають сфері діяльності підприємства чи нетипові для нього
Обсяг аудиторської перевірки	аудиторські процедур, які за даних обставин вважають необхідними для досягнення мети аудиторської перевірки
Обстеження	ознайомлення на місці з діяльністю окремих ділянок суб'єкта господарювання
Огляд	оцінка якості виконаної роботи та висновків, що їх досягли інші аудитори
Операційний аудит	перевірка будь-якої частини процедур і методів функціонування господарської системи з метою оцінки її продуктивності й ефективності
Опитування	метод контролю, при якому опитуються працівники в середині економічного суб'єкта чи за його межами
Періодична звітність	звітність, що складається на внутрішньорічну дату (місячну, квартальну, піврічну)
План аудиту	перекладає стратегію аудиту в більш деталізований план, що включає природу, час та обсяг аудиторських процедур, які будуть виконуватись членами групи з виконання завдання з метою отримання достатніх та відповідних аудиторських доказів для зменшення аудиторського ризику до прийнятого низького рівня
Планування	процес, що включає розробку загальної стратегії та детального плану аудиту для зменшення аудиторського ризику до прийнятно низького рівня
Попередній контроль	контроль, що здійснюється до початку здійснення господарської операції з метою попередження незаконного, нецільового неекономного використання коштів
Поточний контроль	контроль, що здійснюється в ході господарської діяльності та проводиться на основі даних оперативного обліку
Програма	документ, що містить завдання аудиту для конкретного об'єкта

аудиту	процедури, необхідних для виконання поставлених завдань, обсяг і термін їх виконання
Ревізія	документальний спосіб перевірки діяльності суб'єкта господарювання з точки зору дотримання законності та доцільності здійснення господарських операцій, ефективності та якості роботи на основі використання даних обліку, звітності та інших джерел
Репрезентативність вибірки	властивість деякої аудиторської вибірки дати можливість аудитору зробити на її основі правильні висновки про властивості всієї сукупності, що перевіряється
Ризик контролю	ризик невиявлення помилок внутрішньою системою контролю підприємства
Ризик обліку	ризик, що допускає аудитор, як часто у звітності, що перевіряється у звітному періоді, порушувались норми внутрішнього контролю
Спостереження	метод контролю за виконанням іншими особами процедур при безпосередній присутності аудитора для цілеспрямованого та об'єктивного сприйняття інформації
Суттєвість в аудиті	можливість інформації вплинути на рішення її користувачів
Тести контролю	тести, які виконуються для одержання аудиторських доказів щодо операційної ефективності заходів контролю стосовно попередження або виявлення та виправлення суттєвих викривлень на рівні тверджень
Шахрайство	навмисні дії однієї або декількох осіб серед управлінського персоналу та найманих працівників або третьої сторони, при якій застосовується омана для отримання нечесної або незаконної переваги

Рекомендована література

1. Аренс А. Аудит / А. Аренс, Дж. Лоббек ; Пер. с англ. ; гл. редактор сериї проф. Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 1995. – 560 с.
2. Аудит : підручник / Г. М. Давидов, І. Г. Давидов, Ю. Г. Давидов та ін. ; за ред. Г. М. Давидова, М. В. Кужельного. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2009. – 495 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Аудит : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф. Ф.Бутинець. – 3-тє вид., доп. і переробл. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 512 с.
4. Директива ЄС про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності // Аудитор України. – 2010. – № 6 (178). – С.6–20.
5. Додж Р. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита / Додж р., пер. с англ. – М. : Финансы и статистика ; ЮНИТИ, 1992. – 240 с.
6. Дорош Н. І. Аудит : теорія і практика / Н. І. Дорош. – К. : Знання, 2006. – 495 с.
7. Жминько С. И. Внутренний аудит / С. И. Жминько, О. И. Швырева, М. Ф. Сафонова. – Ростов н/Д : Феникс, 2008. – 316 с.
8. Касаткин С. Обзор стандартов внутреннего аудита / С. Касаткин // Главбух. – 2008. – № 58 (609). – 41–44.
9. Кодекс Етики Професійних бухгалтерів /Перекл. з англ. за ред. С. Я. Зубілевич. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2010. – 124 с.
10. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту : підручник / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. – К. : Каравела, 2009. – 544 с.
11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2010 року. Частина 1 / пер. з англ. : О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов, О. О. Зєніна, О. В. Гик, С. Г. Біндер – К. : Мжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – 846 с.
12. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року. Частина 2 / Пер. з англ. : О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов, О. О. Зєніна, О. В. Гик, С. Г. Біндер – К. : Мжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – 410 с.
13. Мултанівська Т. В. Аудит в схемах та таблицях : навчальний

посібник / Т. В. Мултанівська. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2011. – 400 с.

14. Мултановська Т. В. Аудит : навчальний посібник / Т. В. Мултановська, Т. С. Воїнова, О. О. Вороніна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 336 с.

15. Национальные стандарты бухгалтерского учета. Часть I // Баланс. – 2012. – № 7. – С. 1–96.

16. Национальные стандарты бухгалтерского учета. Часть II // Баланс. – 2012. – № 11. – С. 1–96.

17. Немченко В. В. Практичний курс внутрішнього аудиту : підручник / В. В. Немченко, В. П. Хомутенко, А. В. Хомутенко ; за редакцією Немченко В. В. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.

18. Огійчук М. Ф. Аудит : організація і методика : навчальний посібник / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. – К. : Алерта, 2010. – 584 с.

19. Практикум з навчальної дисципліни «Аудит» для студентів напряму підготовки «Облік і аудит» усіх форм навчання / укл. Т. С. Воїнова, О. О. Бондаренко, О. О. Вороніна та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 84 с.

20. Пугачёв В. В. Внутренний аудит и контроль. Организация внутреннего аудита в условиях экономического кризиса : учебник / В. В. Пугачёв. – М. : Дело и сервис, 2010. – 224 с.

21. Редько О. Концепція моделі регулювання аудиту в Україні / О. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 1. – С. 42–48.

22. Статут Співки аудиторів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uazakon.com/document/tpart13/isx13448.htm>.

23. Цивільний кодекс України. – Х. : Одиссей, 2009. – 424 с.

24. Четыркин Е. М. Выборочные методы в аудите : учебно-практическое пособие / Е. М. Четыркин, Н. Е. Васильева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : КНОРУС, 2010. – 136 с.

25. Генеральна Угода про співробітництво та взаємодію між Аудиторською палатою України та Державною податковою службою України від 31.08.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

26. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV (із змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

27. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. N 291 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим до-

ступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

28. Кодекс законів про працю від 10.12.1971 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

29. Международные основы профессиональной практики внутреннего аудита. Международные профессиональные стандарты внутреннего аудита (Стандарты). Версия от 02.02.2011 г. Перевод осуществлен Некоммерческим партнерством «Институт внутренних аудитором» (НП «ИВА») и публикуется с разрешения The Institute of Internal Auditors Inc., 247 Maitland Avenue, Altamonte Springs, Florida 32701-4201, USA [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://iia-ru.ru/files/documents/Стандарты_в_редакции_с_01.01.2011%20г.pdf

30. Методичні рекомендації аудиторам на випадок залучення їх до процесуальних дій як свідків, експертів або спеціалістів . Рішення АПУ від 30.10.2003 р. N 128 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

31. Податковий кодекс України (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

32. Положення про Секретаріат Аудиторської палати України : Рішення АПУ від 26.09.1996 р. протокол № 48 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

33. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-V (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

34. Про аудиторську діяльність : Закон України від 14.09.2006 № 140-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

35. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

36. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1997 р. № 996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.rada.kiev.ua>.

37. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 30.06.1999 р. № 784-XIV (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

38. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30.10.1996 р. №148/96 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

39. Про забезпечення аудиторськими фірмами системи зберігання аудиторської документації та іншої конфіденційної інформації : Рішення АПУ від 03.11.2011 р. N 240/10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

40. Про застосування стандартів аудиту : Рішення АПУ від 31.03.2011 р. N 229/7 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

41. Про затвердження Вимог до аудиторського висновку при розкритті інформації емітентами цінних паперів (крім емітентів облігацій місцевої позики) : Рішення ДКЦПФР України від 29.09.2011 р. № 1360 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1358-11>

42. Про затвердження Інструкції про порядок розгляду звернень, що надходять до Аудиторської палати України : Рішення АПУ від 15.11.2007 р. N 184/2 // <http://www.liga.kiev.ua>. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

43. Про затвердження Концептуальної основи контролю аудиторської діяльності в Україні : Рішення АПУ від 27.09.2007 р. № 182/3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

44. Про затвердження критеріїв, яким повинні відповідати аудиторські фірми, що мають право здійснювати аудит податкової звітності та надавати висновки (звіти) : Рішення АПУ від 29.09.2011 р. № 239/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

45. Про затвердження Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 22.12.2008 р. № 1524 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

46. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 (зі змінами) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0356201-00>.

47. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення внутрішнього аудиту фінансових установ. Розпорядження Державної комісії з регулювання фінансових послуг від 27.09.2005 р. № 4660 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

48. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Міністерства фінансів України

від 30.11.1999 р. N 291 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.

49. Про затвердження Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 «Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг». Рішення Аудиторської палати України від 27.09.2007 р. № 182/4 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

50. Про затвердження Положення про Дисциплінарну комісію. Рішення АПУ від 26.04.2007 р. N 176/9.2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

51. Про затвердження Положення про забезпечення незалежності аудитора : Рішення АПУ від 24.12.2009 р. № 209/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

52. Про затвердження Положення про зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг : Рішення АПУ від 26.05.2011 р. № 231/12 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

53. Про затвердження Положення про Комісію Аудиторської палати України зі стандартів та практики аудиту : Рішення АПУ від 14.02.2008 р. N 187/5.2 [Електронний ресурс.] – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

54. Про затвердження Положення про Комісію Аудиторської палати України з моніторингу та законодавчого регулювання аудиту : Рішення АПУ від 26.06.2008 р. № 191/8 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

55. Про затвердження Положення про Комісію Аудиторської палати України з зовнішніх зв'язків та інформаційного забезпечення аудиту : Рішення АПУ від 14.02.2008 р. № 187/5.4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

56. Про затвердження Положення про Комісію Аудиторської палати України з контролю якості та професійної етики : Рішення АПУ від 14.02.2008 р. № 187/5.3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

57. Про затвердження Положення про Комісію з сертифікації освіти аудиторів Аудиторської палати України : Рішення АПУ від 26.04.2007 р. N176/9.1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

58. Про затвердження Положення про сертифікацію аудиторів : Рішення АПУ від 31.05.2007 р. № 178/6 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

59. Про затвердження Порядку застосування до аудиторів (аудиторських фірм) стягнень за неналежне виконання професійних обов'язків : Рішення АПУ від 15.11.2007 р. № 184/4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

60. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

61. Про затвердження Порядку проведення перевірок матеріалів скарг, які надходять до Аудиторської палати України : Рішення АПУ від 27.11.2008 р. № 196/7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

62. Про затвердження Порядку сертифікації аудиторів банків : Рішення АПУ від 11.10.2007 р. № 183/3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

63. Про затвердження роз'яснення щодо оформлення офіційного документа, складеного за результатами аудиту фінансової звітності : Рішення АПУ від 26 січня 2012 року N 245/13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

64. Про затвердження форми звітності №1-аудит (річна) «Звіт аудиторської фірми (аудитора) про надані аудиторські послуги» та Інструкції щодо її складання : Рішення АПУ від 28.01.2010 р. N 210/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

65. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

66. Про Інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків : Наказ Міністерства фінансів України від 16.08.1994 № 69 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0202-94>.

67. Про Методичні рекомендації з рейтингування аудиторських фірм України : Затверджені рішенням Аудиторської палати України від 26.10.2006 р. № 167/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

68. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/995-ВР (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

69. Про Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) : Рішення АПУ від 22.12.2011 р. N 244/14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

70. Про Положення про постійне удосконалення професійних знань аудиторів України : Рішення АПУ від 28.01.2010 р. № 210/9 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

71. Про Порядок ведення Реєстру аудиторських фірм та аудиторів : Рішення АПУ від 26.05.2011 р. № 231/9 (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

72. Про регіональні відділення Аудиторської палати України : Рішення АПУ від 26.06.2008 р. N 191/4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

73. Про Статут Аудиторської палати України : Рішення АПУ від 21.06.2007 р. N 180 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

74. Про страхування : Закон України від 04.10.2001 р. №2745-III (із змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

75. Про структурний підрозділ Аудиторської палати України з питань контролю : Рішення АПУ від 20.05.2010 р. № 215/9 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

76. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

77. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.

78. Щодо підтвердження аудитором (аудиторською фірмою) України висновку аудитора іноземної держави : Лист АПУ від 11.10.2006 р. № 2-563 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liga.kiev.ua>.

ДОДАТКИ

Статут Приватного акціонерного товариства «Меблі»

«Затверджено»
Загальними зборами акціонерів
ПрАТ «Меблі»
Протокол № 12/20XX від 29.12.20XX р.

Акціонери товариства
Товариство з обмеженою відповідальністю «Дизайн».
в особі представника
Іванова Сергія Степановича

_____ Іванов С.С.

Кравченко Сергій Юрійович

_____ Кравченко С. Ю.

**СТАТУТ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«Меблі»**

(нова редакція)

**м. Харків
20XX р.**

1. Загальні положення

1.1. Приватне акціонерне товариство «Меблі» (надалі – Товариство) засноване згідно з рішенням засновників (протокол установчих зборів N 2 від 14 травня 2003р.) та зареєстроване у Виконавчому комітеті Харківської міської ради 15.05.2003 р.

Товариство є правонаступником усього майна, усіх прав та обов'язків Товариства з обмеженою відповідальністю «ДРЕВ» (ідентифікаційний код 32637804). Обсяги правонаступництва визначаються відповідно до Передавального акту (балансу).

1.2. Найменування Товариства:

повне:

українською мовою –Приватне акціонерне товариство «Меблі»;

російською мовою – Частное акционерное общество «Мебель»;

скорочене:

українською мовою – ПрАТ «Меблі»;

російською мовою – ЧАО «Мебель».

1.3. Місцезнаходження Товариства:

Україна, м. Харків, Салтівське шосе, 77.

2. Мета та предмет діяльності Товариства

2.1. Метою діяльності Товариства є:

отримання прибутку (доходу) шляхом задоволення потреб юридичних осіб та громадян в продукції, товарах та послугах, що виробляються та надаються Товариством.

2.2. Предметом діяльності Товариства є:

виробництво меблів:

виробництво меблів для офісів і магазинів;

виробництво меблів на замовлення населення;

оброблення та покриття металу;

кування, штампування, карбування, порошкова металургія;

інші операції з обробки металу;

торгівельна діяльність у сфері оптової, роздрібної торгівлі та громадського харчування щодо реалізації продовольчих і непродовольчих товарів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів;

оптова торгівля продовольчими і непродовольчими товарами шляхом здійснення транзитних операцій; комісійна торгівля, торгово-закупочна і посередницька діяльність;

створення власної торгової мережі магазинів, кіосків, лотків, оренда в державних і комерційних магазинах відділів, секцій для реалізації продукції виробничо-технічного призначення, товарів народного вжитку і продовольчих товарів;

організація громадського харчування – відкриття їдалень, ресторанів, кафе, піцерій, інших пунктів харчування; виробництво і реалізація напоїв і продовольчих товарів;

виробництво, переробка і реалізація сільгосппродукції, відкриття цехів по переробці сільгосппродукції, бджільництво, розведення риби, птахів, хутрових звірів, створення теплиць, заготовка, переробка, виробництво і реалізація м'ясних напівфабрикатів, зрощування і реалізація квітів, ягід, грибів, переробка та виготовлення овочевих консервів тощо

фасування продуктів харчування; закупка сільськогосподарської продукції у громадян за готівку;

Продовження додатка А

розробка наукових систем селекції та насінництва сільськогосподарських культур, створення нових сортів і грибів; отримання насінневого матеріалу, доробка на насінневих підприємствах, інструкція насіння та його реалізація;

рекламна діяльність: інформаційні та консультативні послуги; видавницька і поліграфічна діяльність; здійснення рекламно-інформаційної діяльності; надання послуг по розмноженню технічної, довідкової та іншої документації;

операції з металобрухтом, збирання, заготівля, переробка, транспортування, реалізація брухту чорних металів, а також збирання, заготівля, переробка, транспортування, реалізація брухту кольорових металів і його металургійна переробка; утилізація металобрухту – використання металобрухту як сировини в металургійній або інших галузях виробництва;

металургійна переробка металобрухту кольорових металів – переплавка металобрухту в металургійних агрегатах під час виготовлення кольорових металів і їх сплавів або з іншою метою;

здійснення операцій з металобрухтом кольорових та чорних металів; здійснення операцій з металобрухтом дорогоцінних металів і дорогоцінним камінням (крім їх видобутку), виготовлення і реалізація виробів з їх використанням; видобування дорогоцінних металів і дорогоцінних каменів;

перероблювання вторинної сировини та ділових відходів виробництва; збирання, сортування, транспортування, переробка та утилізація використаної тари (упаковки) і твердих побутових відходів;

надання консультаційних, маркетингових, експортних, посередницьких, брокерських, агентських, консигнаційних, управлінських, облікових послуг; проведення науково-дослідницьких, експериментально-конструкторських, проектно-розвідувальних робіт та надання послуг по впровадженню їх результатів у виробництво; наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з суб'єктами господарської діяльності; організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі;

виробництво та сервісні обслуговування систем і засобів, виконання робіт, надання послуг, що забезпечують технічний захист інформації; створення, придбання та використання комутаційних систем, функціонування яких здійснюється в межах єдиної національної системи зв'язку, з обов'язковими укомплектуванням зазначених систем спеціальним обладнанням для зняття інформації з каналів зв'язку; будівництво і технічне обслуговування мереж передачі даних та документального зв'язку;

виробництво засобів автоматизації, зв'язку, засобів з електронними компонентами; розроблення, адаптація, експлуатація програмних і апаратних засобів обчислювальної техніки засобів автоматизації та зв'язку; програмне забезпечення;

розроблення, виробництво, реалізація та експлуатація комерційних мереж, приладів і пристроїв виробничого і побутового призначення, у тому числі засобів обчислювальної техніки і електронної техніки, їх сервісне обслуговування, надання до них доступу на комерційній основі;

розроблення і реалізація телевізійних програм, монтаж, експлуатація систем кабельного телебачення;

митне супроводження обладнання, запчастин, ТНС, програмних науково-технічних продуктів;

надання послуг по користуванню комп'ютерною мережею "Інтернет";

створення, виробництво, реалізація і ремонт теле-, аудіо-, відеоапаратури; виробництво та ремонт засобів вимірювання і контролю; розробка, виробництво

і реалізація виробів промислової електроніки і вимірювальних приладів та систем; ремонт, проведення метрологічних іспитів вимірювальних приладів та систем;

виробництво, реалізація і торгівля продуктами хімічної, нафтохімічної і переробної промисловості;

упаковка готової продукції інших підприємств і приватних осіб; монтаж і налагодження промислового обладнання;

відкриття і утримання дискотек, танцювальних клубів, клубів за інтересами, клубів знайомств, проведення розважальних заходів; організація продажу квітів на спортивно-масові, концертно-видовищні та розважальні заходи, вистави та ін.; організація і проведення спортивно-масових, концертно-видовищних та розважальних заходів;

надання платних послуг по прокату, ремонту спортивного інвентарю і обладнання;

надання платних послуг по оздоровчому і спортивному масажу, психологічній адаптації і реабілітації з використанням методів нетрадиційної медицини;

створення спортивних клубів, секцій і груп;

фізкультурно-оздоровча та спортивна діяльність (організація та проведення спортивних занять професіоналів та любителів спорту; діяльність з підготовки спортсменів до змагань з різних видів спорту);

створення та утримання гральних закладів, організація азартних ігор;

надання послуг по зберіганню майна (камера зберігання);

діяльність, пов'язана з наданням туристичних послуг; організація прийому та обслуговування іноземних туристів в Україні (іноземний туризм); організація прийому та обслуговування вітчизняних туристів в Україні (внутрішній туризм); організація туристичних поїздок за межі України (зарубіжний туризм); екскурсійна діяльність; організація масового та оздоровчо-спортивного туризму; надання туристичних послуг щодо розміщення, харчування, транспортного, інформаційно-рекламного обслуговування; проведення туристичних лотерей;

організація та експлуатація автостоянок, кемпінгів, готелів;

створення та утримання штемпельно-граверних майстерень;

виготовлення печаток і штампів;

орендні, у тому числі лізингові операції;

інші види діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами України;

зовнішньоекономічна діяльність відповідно до чинного законодавства України. До видів зовнішньоекономічної діяльності належать:

організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

2.3. У випадках, передбачених чинним законодавством, Товариство одержує ліцензії на здійснення окремих видів діяльності.

3. Юридичний статус Товариства

3. 1. Товариство є створеним та набуває прав юридичної особи з дня його державної реєстрації.

3.2. Товариство здійснює свою діяльність згідно з чинним законодавством України та цим Статутом.

Установчим документом Товариства є даний Статут.

3.3. Товариство є власником:

майна, переданого йому засновниками (акціонерами);
продукції, виробленої Товариством унаслідок його господарської діяльності;
одержаних доходів;
іншого майна, набутого на підставах, не заборонених чинним законодавством.

Товариство здійснює володіння, користування і розпорядження своїм майном згідно з цілями своєї діяльності.

3.4. Товариство може самостійно продавати, передавати безкоштовно, обмінювати, передавати в оренду юридичним особам і громадянам належні йому будинки, споруди, приміщення, транспортні засоби, засоби виробництва та інші матеріальні цінності, відчужувати їх іншими способами.

3.5. Товариство має самостійний баланс, рахунки у фінансових установах.

3.6. Товариство має право укладати угоди (договори, контракти), у тому числі договори купівлі-продажу, підряду, страхування майна і особистих немайнових прав, нести обов'язки, виступати позивачем і відповідачем у суді, господарському суді та третейському суді.

3.7. Товариство має право в установленому чинним законодавством України порядку:

випускати акції, облігації та інші цінні папери;

створювати на території України й за її межами свої філії та представництва, а також залежні (дочірні) підприємства.

Умови випуску та порядок розміщення акцій та облігацій визначаються у рішенні про їх випуск.

3.8. Створені Товариством філії, представництва, інші відокремлені підрозділи можуть наділятися основними фондами та оборотними коштами, які є власністю Товариства. Керівництво їх діяльністю здійснюється особами, що призначаються правлінням Товариства у порядку, встановленому даним Статутом.

4. Засновники та акціонери Товариства

4.1. Засновниками Товариства є:

Товариство з обмеженою відповідальністю «Дизайн».

Місцезнаходження: Україна, 610241, м. Харків, Салтівське шосе, 77.

На дату заснування Товариства загальна частка акцій у статутному капіталі, що купувалася засновниками, складала 100 %.

4.2. Акціонерами Товариства є особи, які у встановленому законодавством порядку набули права власності на акції Товариства. Особи визнаються акціонерами Товариства з моменту переходу до них права власності на такі акції.

4.3. Акціонерами можуть бути юридичні та (або) фізичні особи, які набули права власності на акції Товариства при його створенні, при додатковому випуску акцій та на вторинному ринку цінних паперів.

4.4. Облік власників акцій (акціонерів) здійснюється у Національній депозитарній системі України відповідно до діючого законодавства.

5. Права та обов'язки акціонерів Товариства

5.1. Акціонери Товариства мають наступні права:

брати участь в управлінні справами Товариства в порядку, визначеному в установчих документах та законодавством України;

брати участь у розподілі прибутку Товариства та одержувати його частину (дивіденди);

вийти у встановленому порядку з Товариства;

здійснити відчуження належних їм акцій у статутному капіталі Товариства у порядку, встановленому законом;

переважне право купівлі акцій, що додатково випускаються Товариством; отримувати інформацію про діяльність Товариства. На вимогу учасника Товариство зобов'язане надавати йому для ознайомлення копії річних балансів, звітів Товариства, протоколів зборів. Копії повинні надаватись без затримки;

у разі ліквідації Товариства отримати частину вартості його майна, пропорційну розміру своєї частки (кількості акцій, що належать акціонеру) у статутному капіталі Товариства;

переважне право на придбання акцій, що продаються іншими акціонерами Товариства.

5.1.1. Акціонер, який має намір продати належні йому акції, повинен повідомити про це інших акціонерів Товариства шляхом:

i) особистого повідомлення кожного акціонера про всі умови продажу;

ii) направлення до Правління Товариства Повідомлення про намір продати акції з обов'язковим зазначенням ціни, кількості та інших умов продажу.

У випадку, коли повідомлення про намір продати акції здійснене до Правління Товариства, Правління зобов'язане у термін, що не перевищує 10 робочих днів з моменту отримання повідомлення від акціонера, повідомити інших акціонерів про усі умови щодо продажу акцій. Витрати, пов'язані з таким повідомленням, здійснюються за рахунок акціонера, який відчужує акції.

Повідомлення здійснюється у письмовій формі шляхом поштового відправлення у вигляді листа з повідомленням про вручення.

Акціонери, які бажають скористатися переважним правом купівлі акцій, що відчужуються іншим акціонером Товариства, повинні надати i) акціонеру, який здійснив повідомлення, або ii) Правлінню Заяву про намір придбати акції Товариства. Така Заява повинна бути надана протягом п'яти робочих днів з моменту отримання від акціонера (Правління) Повідомлення про продаж акцій.

Заява про намір придбати акції Товариства повинна відповідати всім умовам Повідомлення акціонера про намір продати акції.

У випадку, коли від акціонера у встановлений строк не поступило Заяви про намір придбати акції Товариства, вважається, що такий акціонер відмовився від придбання акцій, що відчужуються іншим акціонером.

Якщо кількість акцій, на придбання яких надійшли заяви, є більшою, ніж кількість акцій, що пропонуються для продажу, акціонер самостійно вирішує, з ким укласти угоди щодо продажу акцій.

Акціонер має право продати акції третім особам, які не є акціонерами Товариства, у випадку i) якщо протягом установленого терміну від акціонерів не надійшли Заяви про намір придбати акції Товариства: та (або) ii) умови Заяви про намір придбати акції Товариства не відповідають усім умовам Повідомлення акціонера про намір продати акції.

Акціонер не має права продавати акції третім особам за ціною, нижчою, ніж була запропонована акціонерам.

5.2. Акціонери Товариства зобов'язані:

додержуватися Статуту Товариства і виконувати рішення загальних зборів;

виконувати свої зобов'язання перед Товариством, у тому числі ті, що пов'язані з майновою участю, а також вносити вклади (оплачувати акції) у розмірі, порядку та засобами, передбаченими Статутом та рішеннями загальних зборів акціонерів;

не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про

діяльність Товариства;

виконувати інші зобов'язання, якщо це передбачено чинним законодавством України та Статутом.

5.3. Акціонери не відповідають за зобов'язаннями Товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю Товариства, у межах вартості акцій, що їм належать.

5.4. Акціонери, які не повністю оплатили акції, несуть відповідальність за зобов'язаннями Товариства в межах неоплаченої частини вартості належних їм акцій.

6. Статутний капітал та акції Товариства

6.1. Статутний капітал Товариства становить 17 312 965,00 (Сімнадцять мільйонів триста дванадцять тисяч дев'ятсот шістдесят п'ять) гривень.

Статутний капітал Товариства утворюється з вартості вкладів акціонерів, внесених відповідно до умов придбання ними акцій.

6.2. Товариство випускає прості іменні акції для розповсюдження їх серед акціонерів та серед заздальгідь визначеного кола осіб.

6.3. Статутний капітал поділено на 3 462 593 простих іменних акцій номінальною вартістю 5.00 грн кожна.

6.4. Акціонером Товариства є:

Товариство з обмеженою відповідальністю «Дизайн» володіє 3 430 733 штук акцій на загальну суму 17 153 665,00 гривень, що складає частку розміром 99,08 % у статутному капіталі Товариства. Місцезнаходження: Україна, 610241, м. Харків, Салтівське шосе, 77.

Кравченко Сергій Юрійович володіє 31 860 штук акцій на загальну суму 159 300,00 гривень, що складає частку розміром 0,92 % у статутному капіталі Товариства.

6.5. Оплата вартості акцій може здійснюватися грошовими коштами (у тому числі в іноземній валюті), цінними паперами, майном, майновими чи іншими відчужуваними правами, що мають грошову оцінку, відповідно до рішення загальних зборів акціонерів та умов договору щодо продажу (розміщення) акцій.

Грошова оцінка цінних паперів, інших речей або майнових чи інших відчужуваних прав, що вносяться в оплату за акції Товариства, здійснюється за згодою акціонерів Товариства.

Оцінка майна, майнових чи інших відчужуваних прав, цінних паперів, що вносяться в оплату за акції Товариства, може здійснюватися у національній валюті та у валюті першої групи класифікатора валют відповідно до законодавства України.

Для визначення ринкової вартості цінних паперів, інших речей або майнових чи інших відчужуваних прав, що вносяться в оплату за акції Товариства, може залучатись незалежний оцінювач. У випадках, встановлених законом, грошова оцінка підлягає незалежній експертній перевірці.

6.6. Товариство має право змінювати (збільшувати або зменшувати) розмір статутного капіталу.

6.7. Розмір статутного капіталу після повної оплати всіх раніше випущених акцій може бути збільшено шляхом:

збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості;

збільшення номінальної вартості випущених акцій;

обміну облігацій на акції;

Джерела збільшення статутного капіталу Товариства:

додаткові внески (вклади), якими можуть бути будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, цінні папери, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права (у тому числі на інтелектуальну власність), грошові кошти, у тому числі в іноземній валюті;

реінвестиція дивідендів.

Збільшення статутного капіталу можливе за умови оплати всіх раніше випущених акцій за ціною, не нижчу за номінальну, та реєстрації всіх попередніх випусків акцій.

Збільшення статутного капіталу товариства не допускається для покриття збитків Товариства. Рішення про збільшення статутного капіталу приймається загальними зборами акціонерів.

6.8. Акціонери мають переважне право на придбання акцій, що додатково випускаються Товариством.

6.9. Статутний капітал Товариства може бути зменшено шляхом зменшення номінальної вартості акцій або шляхом купівлі Товариством частини випущених акцій з метою зменшення їх загальної кількості.

Рішення про зменшення статутного капіталу Товариства приймається у порядку, встановленому діючим законодавством.

Зменшення Товариством статутного капіталу нижче від встановленого законом розміру не допускається.

Зменшення статутного капіталу Товариства є обов'язковим у тому разі, якщо після закінчення другого та кожного наступного фінансового року вартість виявиться меншою від статутного капіталу Товариства.

6.11. Товариство має право викупити власні акції. У такому разі Товариство має право викупити в акціонера оплачені ним акції тільки за рахунок сум, що перевищують статутний капітал.

Вказані акції повинні бути реалізовані або анульовані у строк не більше одного року.

Розподіл прибутку, а також голосування та визначення кворуму на загальних зборах акціонерів провадиться без урахування придбаних Товариством власних акцій.

6.12. Товариство має право випускати облігації на суму, що не перевищує розміру статутного капіталу або розміру забезпечення, що надається товариству з цією метою третіми особами.

7. Порядок розподілу прибутків та покриття витрат

7.1. Чистий прибуток Товариства, утворений з надходжень від господарської діяльності, залишається у повному його розпорядженні після:

покриття матеріальних та прирівняних до них витрат;

витрат на оплату праці;

сплати відсотків по кредитах банків та по облігаціях;

внесення до бюджету передбачених законодавством України податків та інших платежів.

7.2. Порядок розподілу чистого прибутку та покриття збитків визначається загальними зборами Товариства.

7.3. Товариство створює цільові фонди, призначені для покриття витрат, пов'язаних з його діяльністю:

резервний (страховий) фонд;

фонд сплати дивідендів;

інші фонди.

7.3.1. Резервний фонд Товариства створюється в розмірі не менше 25 відсотків статутного капіталу Товариства. Резервний фонд Товариства використовується для покриття витрат, пов'язаних з відшкодуванням збитків, позапланових витрат.

Резервний фонд створюється шляхом щорічних відрахувань у розмірі не

менше 5 відсотків чистого прибутку Товариства до отримання необхідної суми. Рішення про використання коштів фонду приймається загальними зборами.

7.3.2. Фонд сплати дивідендів створюється за рахунок чистого прибутку товариства за рішенням загальних зборів акціонерів. Дивіденди сплачуються один раз на рік за підсумками календарного року за рішенням загальних зборів акціонерів після закінчення року шляхом перерахування грошових коштів на рахунки акціонерів або в інший спосіб за бажанням акціонера.

Акціонер зобов'язаний у письмовій формі (заяві) повідомити правління Товариства щодо бажаної форми отримання дивідендів. Товариство зобов'язане сплатити дивіденди не пізніше 10 робочих днів від дня отримання відповідної заяви акціонера.

Товариство не має права оголошувати та виплачувати дивіденди:

до повної сплати всього статутного капіталу;
при зменшенні вартості чистих активів товариства до розміру, меншого ніж розмір статутного капіталу і резервного фонду.

7.3.3. За рішенням вищого органу Товариства можуть бути створені інші фонди Товариства.

8. Органи управління Товариством та порядок прийняття ними рішень

8.1. Управління Товариством здійснюють:

загальні збори акціонерів;
наглядова рада;
правління Товариства;
ревізійна комісія.

8.2. Загальні збори акціонерів.

8.2.1. Вищим органом Товариства є загальні збори акціонерів. У загальних зборах мають право брати участь усі його акціонери незалежно від кількості і виду акцій, що їм належать.

8.2.2. До компетенції загальних зборів акціонерів належать:

а) визначення основних напрямів діяльності Товариства, затвердження його планів і звітів про їх виконання;

б) визначення організаційної структури Товариства;

в) внесення змін до Статуту товариства, у тому числі про збільшення (зменшення) статутного капіталу товариства;

г) обрання та відкликання членів наглядової ради, ревізійної комісії, голови та членів правління;

д) затвердження річних результатів діяльності Товариства, розподіл прибутку і збитків Товариства;

е) затвердження звітів і висновків ревізійної комісії, а також порядок розподілу прибутку, визначення порядку покриття збитків товариства;

є) винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності посадових осіб Товариства;

ж) затвердження правил процедури та інших внутрішніх документів Товариства;

з) вирішення питання про придбання Товариством власних акцій;

и) визначення умов оплати праці посадових осіб Товариства, його дочірніх підприємств, філій та представництв;

і) прийняття рішення про припинення діяльності Товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу;

й) прийняття рішення про створення філій, представництв, інших структурних

підрозділів товариства, його залежних (дочірніх) підприємств та затвердження їх Положень (статутів).

Повноваження, передбачені пунктами «а», «в», «г» «д», «ї», «й», належать до виключної компетенції загальних зборів акціонерів і не можуть бути передані іншим органам Товариства.

Рішення з питань зміни статуту Товариства, про припинення діяльності Товариства, про створення та припинення діяльності залежних (дочірніх) підприємств, філій та представництв Товариства приймаються більшістю у 3/4 голосів акціонерів, які беруть участь у зборах. З решти питань рішення приймаються простою більшістю голосів акціонерів, які беруть участь у зборах.

8.2.3. Загальні збори визнаються правомочними, якщо в них беруть участь акціонери, що мають відповідно до статуту товариства більш як 60 відсотків голосів.

8.2.4. Правомірність рішень загальних зборів, порядок і періодичність їх скликання, порядок голосування на загальних зборах визначаються згідно з чинним законодавством України. Про проведення загальних зборів акціонери повідомляються шляхом направлення кожному з них факсимільного повідомлення та (або) шляхом письмового повідомлення у формі звичайного поштового листа.

8.2.5. Рішення, прийняті загальними зборами акціонерів, обов'язкові для всіх акціонерів.

8.3. Наглядова рада.

8.3.1. У Товаристві може бути створена Наглядова рада товариства (далі – Рада), яка здійснює контроль за діяльністю правління товариства та захист прав акціонерів у період між проведенням загальних зборів і в межах компетенції, визначеної цим Статутом.

8.3.2. До функцій Ради Товариства належать:

здійснення контролю за діяльністю правління щодо виконання рішень загальних зборів акціонерів;

розгляд звітів за квартал, півріччя, які подає правління і приймає відповідні рішення;

аналіз дій правління щодо зміни, у тому числі розширення сфер діяльності Товариства, його філій та представництв, складання відповідних висновків;

надання пропозицій щодо умов оплати праці посадових осіб Товариства, його філій та представництв;

у разі необхідності виступає ініціатором проведення позачергових ревізій фінансово-господарської діяльності Товариства, його залежних (дочірніх) підприємств, представництв і приймає рішення на підставі звітів ревізійної комісії.

Загальні збори можуть прийняти рішення про передачу частини належних їм повноважень до компетенції Ради.

8.3.3. Засідання Ради проводяться не рідше ніж один раз на місяць. Засідання вважається правомочним, якщо в ньому бере участь, не менш ніж 60% з числа членів Ради. Рішення Радою приймаються простою більшістю голосів.

8.3.4. Членами Ради не можуть бути члени правління та ревізійної комісії. Повноваження членів Ради припиняються:

за рішенням загальних зборів;

за власним бажанням;

у випадку, коли член Ради не має можливості продовжувати виконувати свої обов'язки.

8.3.5. Наглядова рада визначає форми контролю за діяльністю правління.

8.4. Правління Товариства.

8.4.1. Виконавчим органом Товариства, який здійснює керівництво його

поточною діяльністю, є правління.

Роботою правління керує Голова правління, який призначається або обирається відповідно до Статуту Товариства. Голова правління вправі без доручення здійснювати від імені Товариства будь-які дії, що відповідають меті діяльності Товариства, цьому статуту та законодавству України.

8.4.2. До компетенції правління відносяться всі питання діяльності Товариства, крім тих, які чинним законодавством, цим Статутом або рішенням загальних зборів акціонерів віднесені до компетенції зборів акціонерів і наглядової ради Товариства. Загальні збори можуть прийняти рішення про передачу частини належних їм прав до компетенції правління.

8.4.3. Правління підзвітне у своїй діяльності загальним зборам акціонерів і наглядовій раді Товариства та організовує виконання їх рішень.

8.5. Ревізійна комісія.

8.5.1. Перевірка фінансово-господарської діяльності Товариства, його залежних (дочірніх) підприємств, філій та представництв проводиться ревізійною комісією, яка обирається з числа акціонерів Товариства. Перевірки здійснюються за дорученням загальних зборів акціонерів, спостережної ради Товариства, за власною ініціативою ревізійної комісії або на вимогу акціонерів.

8.5.2. Ревізійна комісія звітує лише перед загальними зборами акціонерів. Матеріали про результати перевірок комісія направляє загальним зборам і наглядовій раді товариства.

Комісія складається з осіб, які не є членами правління, не займають інших посад у товаристві.

Ревізійна комісія має право залучати до своєї роботи експертів, аудиторські організації.

8.5.3. Члени ревізійної комісії мають право брати участь у засіданнях наглядової ради та правління з правом дорадчого голосу.

8.5.4. Ревізійна комісія робить висновки на підставі річних звітів та балансів. Без висновків ревізійної комісії загальні збори акціонерів не мають право затверджувати баланс.

8.5.5. Ревізійна комісія зобов'язана вимагати скликання позачергових загальних зборів акціонерів або проведення засідання наглядової ради товариства, якщо виникла загроза інтересам Товариства чи виявлено зловживання, допущені посадовими особами.

9. Наслідки невиконання зобов'язань по викупу акцій

9.1. Акції Товариства повинні бути оплачені у повному обсязі:

при створенні Товариства – у терміни, встановлені установчими зборами, але не пізніше року з дати його реєстрації;

при додатковому випуску акцій – у терміни, встановлені у рішенні про випуск акцій, але не пізніше року після реєстрації змін до статуту, пов'язаних із зміною розміру статутного капіталу Товариства.

9.2. При несплаті протягом 3 місяців після встановленого терміну платежу повної вартості акцій Товариство має право реалізувати ці акції.

10. Облік та звітність

10.1. Товариство здійснює оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї роботи, а також веде статистичну звітність і подає її в установленому порядку та обсязі органам державної статистики.

10.2. Перший фінансовий рік починається з дати реєстрації Товариства й завершується 31 грудня цього ж року; наступні фінансові роки визначаються згідно

Продовження додатка А

з календарними роками.

10.3 Фінансово-господарська діяльність Товариства здійснюється відповідно до планів, які затверджуються загальними зборами акціонерів Товариства.

11. Порядок внесення змін до Статуту Товариства

11.1. Внесення змін до Статуту Товариства є виключною компетенцією загальних зборів акціонерів.

11.2. Рішення загальних зборів акціонерів з питань внесення змін до Статуту Товариства приймається більшістю у 3/4 голосів акціонерів, які беруть участь у зборах.

12. Припинення діяльності Товариства

12.1. Припинення діяльності Товариства здійснюється в результаті передання всього свого майна, прав та обов'язків іншим юридичним особам – правонаступникам (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або в результаті ліквідації Товариства.

Виділенням є перехід за розподільчим балансом частини майна, прав та обов'язків Товариства до однієї або декількох створюваних нових юридичних осіб.

12.2. Рішення про припинення Товариства приймається Загальними зборами акціонерів у порядку, визначеному даним Статутом.

12.3. Товариство може бути ліквідовано:
за рішенням загальних зборів акціонерів;
на підставі рішення суду.

12.4. Ліквідація Товариства провадиться призначеною загальними зборами акціонерів ліквідаційною комісією, а в разі ліквідації Товариства за рішенням суду – ліквідаційною комісією, що призначається цими органами. З дня призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження правління Товариства щодо управління його справами. Ліквідаційна комісія несе відповідальність за збитки, заподіяні нею Товариству, його акціонерам, а також третім особам.

Про початок ліквідації Товариства і терміни подання заяв про претензії до нього ліквідаційна комісія повідомляє в офіційній пресі відповідно до законодавства України.

12.5. Ліквідаційна комісія оцінює наявне майно Товариства, виявляє його кредиторів та дебіторів і розраховується з ними, вживає заходи до оплати боргів Товариства третім особам і акціонерам, складає ліквідаційний баланс і подає його загальним зборам акціонерів або органу, що призначив ліквідаційну комісію.

Наявні в Товаристві грошові кошти, включаючи виручку від розпродажу його майна після розрахунків з бюджетом, банками та іншими кредиторами, розподіляються ліквідаційною комісією між акціонерами пропорційно загальній номінальній вартості належних їм акцій.

12.6. Ліквідація Товариства вважається завершеною, а Товариство таким, що припинило свою діяльність з моменту внесення запису про це до державного реєстру.

Завірено приватним нотаріусом
Харківського міського нотаріального округу
Підпис, печатка

Прошито, пронумеровано,
прошнуровано та скріплено
печаткою приватного нотаріуса

Свідоцтво про державну реєстрацію ПрАТ «Меблі»

Серія АОО

№172634

Свідоцтво
про державну реєстрацію
юридичної особи

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО « МЕБЛІ»

Ідентифікаційний код
юридичної особи

3534287

Місцезнаходження
юридичної особи

610241, ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ,
м. ХАРКІВ, САЛТІВСЬКЕ ШОСЕ, Б.77

Місце проведення державної
реєстрації

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Дата проведення державної
Реєстрації

Номер запису про включення відомостей про
юридичну особу до ЄДР

15.05.2003р.

1 480 120 0000 002213

Державний реєстратор (печатка, підпис)

С. П. ВАСИЛЬЄВА

Довідка Державного комітету статистики

Державний комітет статистики України
ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ
 61002, м. Харків, вул. Маршала Бажанова, 28,
 E-mail: uprstat@kharkivoda.gov.ua, тел. 43-13-85

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕБЛІ»

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ	3534287
Код країни	804
Керівник	Кравченко Сергій Юрійович
Місцезнаходження за КОАТУУ	6310136200, 610241, Харківська область, м. Харків, Салтівське шосе, б.77
Організаційно-правова форма за КОПФГ	232 Закрите акціонерне товариство
Види за КВЕД	36.11.1—виробництво стільців та сидінь з плетениці; 36.12.1—виробництво меблів для офісів та магазинів; 28.40.0—кування, пресування, штампування, профілювання, порошкова металургія; 74.87.0—надання інших комерційних послуг
Інституційний сектор економіки за КІСІ	S.11002 Приватні нефінансові корпорації
Дата первинної реєстрації	03.01.1997
Дата та номер останньої реєстрації	15.05.2003р № 1 480 120 0000 002213
Свідоцтво про державну реєстрацію	Серія АОО № 172634
Місце проведення реєстраційної дії	Виконавчий комітет Харківської міської ради
Дата внесення даних щодо суб'єкта до ЄДРПОУ	15.05.2003

ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА (підпис, печать)

О. С. НИКИФОРОВ

Наказ «Про організацію бухгалтерського обліку та облікової політики на ПрАТ «Меблі» у 20XX р»

ПрАТ «Меблі

Наказ № 1

03 січня 20XXр.

Про організацію бухгалтерського обліку та облікової політики на підприємстві у 20XX р.

Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 996-XIV та затвердженими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, для забезпечення належного ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, з урахуванням особливостей діяльності та технології обробки облікових даних,

наказую:

1. Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві покласти на бухгалтерську службу підприємства на чолі з головним бухгалтером.

Відповідальність робітників бухгалтерської служби за ведення бухгалтерського обліку врегулювати посадовими інструкціями.

2. Головному бухгалтеру:

Здійснювати ведення бухгалтерського обліку відповідно до принципів та методів, передбачених положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

3. Встановити рівень суттєвості у розмірі 1 тис. грн.

4. ТЗВ списувати на рахунок 23.3 «ТЗВ у виробництві» за методом середнього відсотка. ТЗВ та інші витрати розподіляти на виготовлену продукцію. Для цього до рахунку 26 завести субрахунок 26.3 «ТЗВ на готову продукцію» витрати розподіляти також за методом середнього відсотка

5. Первісну вартість запасів, що виготовляються власними силами підприємства, визначати згідно з П(С)БУ 16.

Оцінку запасів (матеріалів, сировини (палива), комплектуючих виробів та напівфабрикатів при відпуску у виробництво та іншому вибутті здійснювати за методом собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).

6. Основними засобами визнавати матеріальні активи, які утримуються підприємством для цілей використання їх у процесі виробництва та постачання товарів. Надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для адміністративних цілей та будуть використовуватися, як очікується, протягом більш одного року.

Застосовувати прямолінійний метод нарахування амортизації основних засобів.

7. Відносити до малоцінних необоротних активів згідно з пунктом 5.1 П(С)БУ 7 активи зі строком корисного використання **більше одного року** та вартістю до **1000 грн**. Амортизацію по таких активах нараховувати у першому місяці використання об'єктів 100 відсотків його вартості.

8. Строк використання нематеріальних активів визначати за кожним об'єктом окремо в момент зарахування його на баланс, виходячи з:

строку корисного використання подібних активів;

передбачуваного морального зносу

правових або інших подібних обмежень по строкам його використання та інших факторів.

Продовження додатка А

Амортизацію нематеріальних активів здійснювати прямолінійним методом.

Ліквідаційну вартість нематеріальних активів прийняти рівною нулю.

9. У бухгалтерському обліку доходи за наданими послугами відображати у звітному періоді підписання акту здачі-приймання виконаних послуг.

10. Встановити коефіцієнт сумнівності за простроченою дебіторською заборгованістю 0 %.

11. Резервування коштів на забезпечення оплати відпусток, додаткове пенсійне забезпечення, забезпечення гарантійних зобов'язань, інших витрат та платежів не здійснювати.

12. Класифікацію витрат на виробництво здійснювати згідно з П(С)БУ 16.

Загальновиробничі витрати поділяти на постійні та змінні.

До змінних загальновиробничих витрат відносити витрати на обслуговування та управління виробництвом, що змінюються прямо(або майже прямо) пропорційно зміні обсягу діяльності.

До постійних загальновиробничих витрат відносити витрати на обслуговування та управління виробництвом, які залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності.

Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати включати до складу собівартості продукції в періоді їх виникнення.

13. Бухгалтерський облік витрат на виробництво вести згідно з П(С)БУ № 16 «Витрати» на рахунку 23 «Виробництво», де відображати:

на субрахунку 23.1:

прямі матеріальні витрати

на субрахунку 23.2:

витрати на допоміжні матеріали

інші прямі витрати

фонд оплати праці основних виробничих працівників

відрахування з фонду оплати праці основних виробничих працівників

амортизація

оренда

електроенергія, газ

на субрахунку 23.2 відображати витрати на ТЗВ, що відносяться на готову продукцію за методом середнього відсотка.

14. Рахунок 91 «Загальновиробничі витрати»:

витрати на допоміжні матеріали

фонд оплати праці допоміжних працівників

фонд оплати праці апарата управління виробничими підрозділами

відрахування з фонду оплати праці допоміжних працівників

відрахування з фонду оплати праці апарата управління виробничими

підрозділами

амортизація

транспортні витрати

техобслуговування

ремонти

електроенергія

газ, вугілля

інструмент

охорона праці

технічне обслуговування автотранспорту
поточний ремонт автотранспорту
оренда
послуги зв'язку
канцтовари
витрати на відрядження
інші.

Рахунок 92 «Адміністративні витрати»:

фонд оплати праці адміністрації підприємства (апарата управління) та іншого загальнопромислового персоналу

відрахування з фонду оплати праці адміністрації підприємства (апарата управління) та іншого загальнопромислового персоналу

амортизація
транспортні витрати
техобслуговування
ремонти
електроенергія
газ, вугілля
охорона праці
технічне обслуговування автотранспорту
поточний ремонт автотранспорту
оренда
послуги зв'язку
податки
послуги сторонніх організацій
послуги банку
канцтовари
витрати на відрядження
представницькі витрати
інші.

Рахунок 93 «Витрати на збут»:

фонд оплати праці робітників, пов'язаних зі збутом

відрахування з фонду оплати праці робітників, пов'язаних зі збутом

амортизація

транспортні витрати на доставку готової продукції на території України

транспортні витрати на доставку готової продукції на експорт

техобслуговування

ремонти

електроенергія

газ, вугілля

охорона праці

технічне обслуговування автотранспорту.

15. Вести податковий облік згідно з законодавством України

16. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Голова правління

ПрАт «Меблі»

З наказом ознайомлені

Підпис

Підписи

Оборотно-сальдова відомість за 9 місяців 20XX р. ПрАТ «Меблі»

Рахунок		Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
Код	Назва	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
1	2	3	4	5	6	7	8
00	Допоміжний рахунок			383,301.52	383,301.52		
01	Орендовані необоротні активи			74,738,334.14		74,738,334.14	
10	Основні засоби	15,690,239.94		8,644,596.15	3,490,677.92	20,844,158.17	
103	Будинки та споруди	476,050.22		50,522.00	50,522.00	476,050.22	
104	Машини та обладнання	13,857,275.04		7,812,570.39	2,851,897.01	18,817,948.42	
105	Транспортні засоби	724,184.92		205,440.98	237,090.98	692,534.92	
106	Інструменти, прилади та інвентар	439,478.71		483,054.56	226,938.88	695,594.39	
109	Інші основні засоби	193,251.05		93,008.22	24,229.05	162,030.22	
11	Інші необоротні матеріальні активи	1,590,212.48		1,117,049.57	869,067.43	1,838,194.62	
111	Бібліотечні фонди			7,253.30		7,253.30	
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	1,590,212.48		1,109,796.27	869,067.43	1,830,941.32	
12	Нематеріальні активи	962,488.07		53,102.31	3,160.58	1,012,429.80	
127	Інші нематеріальні активи	962,488.07		53,102.31	3,160.58	1,012,429.80	
13	Знос (амортизація) необоротних активів		9,593,163.00	62,388.56	2,867,042.58		12,397,817.02
131	Знос основних засобів		7,672,943.49	53,554.81	2,463,828.15		10,083,216.83
132	Знос інших необоротних матеріальних активів		1,590,212.48	8,833.75	256,815.89		1,838,194.62
15	Капітальні інвестиції	277,557.77		5,856,232.29	5,619,017.47	514,772.59	
152	Придбання (виготовлення) основних засобів	258,674.57		5,502,694.91	5,303,954.65	457,414.83	

Продовження додатка А

1	2	3	4	5	6	7	8
153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	18,883.20		271,455.75	257,179.19	33,159.76	
154	Придбання (створення) нематеріальних активів			82,081.63	57,883.63	24,198.00	
17	Відстрочені податкові активи	1,290,679.92				1,290,679.92	
20	Виробничі запаси	45,991,958.77		617,541,567.37	620,335,797.25	43,197,728.89	
201	Сировина й матеріали	42,650,963.45		566,990,330.10	571,053,828.39	38,587,465.16	
202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби			18,466,506.22	18,465,118.70	1,387.52	
203	Паливо	139,013.12		4,453,727.58	4,289,589.64	303,151.06	
204	Тара й тарні матеріали	234,910.29		1,980,886.28	1,910,401.06	305,395.51	
206	Матеріали, передані в переробку	106,811.77		3,334,813.94	3,132,735.90	308,889.81	
207	Запасні частини	1,801,160.57		14,606,659.73	13,902,501.27	2,505,319.03	
209	Інші матеріали	1,059,099.57		7,708,643.52	7,581,622.29	1,186,120.80	
2091	Інші матеріали	1,012,184.40		7,470,255.58	7,302,312.72	1,180,127.26	
2093	Виробничі відходи	60.00		154.54	60.00	154.54	
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	571,552.85		2,288,438.91	2,086,209.80	773,781.96	
23	Виробництво	6,119,027.37		898,289,410.37	887,880,639.33	16,527,798.41	
2347	Виробничі накладні витрати			3,658,128.79	3,658,128.79		
2348	Виробничі накладні витрати			7,132,679.58	7,132,679.58		
237	Інструментальна ділянка (виготовлення)	37,892.81		126,364.78	126,706.23	37,551.36	
238	Виробничі витрати			403,250.17	403,250.17		
25	Напівфабрикати	3,903,991.64		277,766,860.54	265,763,100.09	15,907,752.09	
26	Готова продукція	11,661,601.37		605,068,174.35	597,968,263.35	18,761,512.37	

Продовження додатка А

1	2	3	4	5	6	7	8
263	Готова продукція ТЗВ	42,260.85		1,716,814.25	1,486,224.85	272,850.25	
28	Товари	1,400,271.14		19,385,947.35	19,069,181.89	1,717,036.60	
286	ТЗВ	2,133.84		116,387.05	116,760.09	1,760.80	
30	Каса	24,592.08		34,873,789.05	34,892,299.06	6,082.07	
301	Каса в національній валюті	24,592.08		32,045,518.71	32,064,028.72	6,082.07	
302	Каса в іноземній валюті			200,017.14	200,017.14		
31	Рахунки в банках	39,678,150.12		,999,999,999.99	,999,999,999.99	16,927,615.11	
33	Інші кошти			198,444,243.26	198,434,521.26	9,722.00	
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	9,097,728.67		447,232,981.95	433,950,501.23	22,380,209.39	
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	11,050,700.87		180,518,251.76	176,285,414.08	15,283,538.55	
362	Розрахунки з іноземними покупцями		1,952,972.20	266,714,730.19	257,665,087.15	7,096,670.84	
37	Розрахунки з різними дебіторами	287,051.11		18,481,603.94	18,762,278.58	6,376.47	
372	Розрахунки з підзвітними особами	279,636.11		18,438,902.10	18,713,254.65	5,283.56	
377	Розрахунки з іншими дебіторами	7,415.00		42,701.84	49,023.93	1,092.91	
39	Витрати майбутніх періодів	70,626.59		1,124,148.94	990,257.14	204,518.39	
40	Статутний капітал		17,312,				17,312,965,00
42	Додатковий капітал		4,629.15	4,629.15			
44	Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)		27,571,725.18				27,571,725.18
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів		4,277,177.13	84,500.00			4,192,677.13
471	Забезпечення виплат відпусток		4,192,677.13				4,192,677.13

Продовження додатка А

1	2	3	4	5	6	7	8
474	Забезпечення інших витрат і платежів		84,500.00	84,500.00			
48	Цільове фінансування і цільові надходження			766.48	766.48		
60	Короткострокові позики		10,100,000.00	7,593,232.37	7,215,232.37		9,722,000.00
62	Короткострокові векселі видані		5,779,633.85	179,633.85			5,600,000.00
63	Розрахунки з поставальниками та підрядниками		43,004,818.05	383,905,909.23	393,296,317.08		52,395,225.90
631	Розрахунки з вітчизняними поставальниками	1,957,034.58		307,496,709.05	314,531,481.26		5,077,737.63
632	Розрахунки з іноземними поставальниками		44,961,852.63	76,409,200.18	78,764,835.82		47,317,488.27
64	Розрахунки за податками й платежами	14,980,892.47		182,472,765.32	173,801,489.88	23,652,167.91	
641	Розрахунки за податками	13,167,529.19		76,398,115.97	65,968,849.30	23,596,795.86	
6411	Прибутковий податок		739,551.35	7,437,245.15	7,653,592.16		955,898.36
6412	Державне мито			3,428.72	3,428.72		
6414	Податок на прибуток		581,345.00	4,755,237.00	4,447,561.00		273,669.00
6415	ПДВ	14,503,613.33		64,094,922.36	53,755,171.63	24,843,364.06	
6416	Забруднення навколишнього середовища		2,985.19	10,197.24	10,706.19		3,494.14
6417	Штрафи, пені			49,625.00	49,625.00		
6418	Торгівельний патент			9,280.00	9,280.00		
6419	Інші податки		12,202.60	38,180.50	39,484.60		13,506.70
64191	Комунальний податок		12,202.60	36,337.50	35,798.60		11,663.70
64194	Податок з власників транспортних засобів			1,843.00	3,686.00		1,843.00
642	Розрахунки за обов'язковими платежами			3,343,595.51	3,343,595.51		

Продовження додатка А

1	2	3	4	5	6	7	8
6426	Розрахунки за іншими обов'язковими платежами			3,343,595.51	3,343,595.51		
643	Податкові зобов'язання	3,205,159.64		29,551,229.29	32,220,168.83	536,220.10	
644	Податковий кредит		1,391,796.36	73,179,824.55	72,268,876.24		480,848.05
65	Розрахунки за страхування		1,950,897.61	21,233,764.14	21,747,041.32		2,464,174.79
651	За пенсійним забезпеченням		1,744,862.25	17,236,788.05	17,690,285.00		2,198,359.20
652	За соціальним страхуванням		26,896.77	2,221,541.87	2,237,656.97		43,011.87
653	За страхуванням на випадок безробіття		84,808.34	840,790.65	860,282.39		104,300.08
656	За страхуванням від нещасного випадку		94,330.25	934,643.57	958,816.96		118,503.64
66	Розрахунки за виплатами працівникам		4,575,758.58	52,551,050.17	53,852,537.36		5,877,245.77
661	Розрахунки за заробітною платою		4,350,625.04	52,029,530.93	53,186,724.17		5,507,818.28
662	Розрахунки з депонентами		165,501.22	391,269.54	466,873.92		241,105.60
663	Розрахунки за іншими виплатами		59,632.32	130,249.70	198,939.27		128,321.89
68	Розрахунки за іншими операціями		29,427,854.81	185,576,732.62	187,791,989.64		31,643,111.83
684	Розрахунки за нарахованими відсотками			661,185.73	719,993.72		58,807.99
685	Розрахунки з іншими кредиторами		11,135,335.98	123,613,407.45	115,848,225.31		3,370,153.84
687	Розрахунки за договорами ком		18,292,518.83	61,302,139.44	71,223,770.61		28,214,150.00
70	Доходи від реалізації			419,844,929.39	419,844,929.39		
702	Дохід від реалізації товарів			8,782,596.08	8,782,596.08		

Продовження додатка А

1	2	3	4	5	6	7	8
71	Інший операційний дохід			128,995,975.53	128,995,975.53		
73	Інші фінансові доходи			3,257,656.13	3,257,656.13		
79	Фінансові результати			506,442,549.78	522,838,143.92		16,395,594.14
90	Собівартість реалізації			322,756,829.18	322,756,829.18		
901	Собівартість реалізованої готової продукції			315,924,760.21	315,924,760.21		
902	Собівартість реалізованих товарів			6,832,068.97	6,832,068.97		
91	Загальновиробничі витрати			33,294,707.01	33,294,707.01		
915	Загальновиробничі витрати			6,461,547.80	6,461,547.80		
916	Транзит-Транспорт об щеп			2,626,717.84	2,626,717.84		
917	Загальновиробничі витрати			2,753,364.60	2,753,364.60		
918	Загальновиробничі витрати			2,137,502.87	2,137,502.87		
919	Загальновиробничі витрати			6,748,351.11	6,748,351.11		
92	Адміністративні витрати			16,809,286.06	16,809,286.06		
93	Витрати на збут			49,332,040.97	49,332,040.97		
94	Інші витрати операційної діяльності			128,986,390.64	128,986,390.64		
95	Фінансові витрати			719,923.72	719,923.72		
97	Інші витрати			47,887.53	47,887.53		
98	Податок на прибуток			4,447,561.00	4,447,561.00		
		153,598,622.36	153,598,622.36	,999,999,999.99	,999,999,999.99	185,572,536.76	185,572,536.76

Баланс ПрАТ «Меблі» за станом на 30.09.20XX р.

		КОДИ		
		20XX	09	30
Дата (рік, місяць, число)				
Підприємство <u>Пр АТ «Меблі»</u>	за ЄДРПОУ	3534287		
Територія <u>Україна</u>	за КОАТУУ	6310136200		
Форма власності <u>Приватна</u>	за КФВ	10		
Орган державного управління <u>Не визначено</u>	за СПОДУ	0		
Галузь <u>деревообробна і целюлозно-паперова</u>	за ЗКГНГ	71100		
Вид економічної діяльності <u>Виробництво меблів</u>	за КВЕД	36.11.1		
Одиниця виміру: тис. грн	Контрольна сума			
Адреса <u>610241, м.Харків, Салтівське шосе, б.77</u>				

БАЛАНС на 30 вересня 20XX р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код ряд-ка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
1. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:		633	536
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011	963	1012
накопичена амортизація	012	(330)	(476)
Незавершене будівництво	020	277	515
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	8 017	10 761
первісна вартість	031	17 280	22 682
знос	032	(9 263)	(11 921)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	056		
Знос інвестиційної нерухомості	057		
Відстрочені податкові активи	060	1 291	1 291

Продовження додатка А

1	2	3	4
Гудвіл	065		
Інші необоротні активи	070		
Гудвіл при консолідації	075		
Усього за розділом I	080	10 218	13 103
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	46 563	43 972
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
незавершене виробництво	120	10 023	32 436
готова продукція	130	11 662	18 762
товари	140	1 400	1 717
Векселі одержані	150	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:		17 780	28 377
чисто реалізаційна вартість	160		
первісна вартість	161	17 780	28 377
резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		14 504	24 843
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180	11 538	20 639
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	4 629	2 771
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:		38 269	13 404
в національній валюті	230		
у т.ч. в касі	231	25	6
в іноземній валюті	240	1 434	3 539
Інші оборотні активи	250	3 411	2 229
Усього за розділом II	260	16 1213	192 689
III. Витрати майбутніх періодів	270	71	205
IV. Необоротні активи та групи їх вибуття	275		
Баланс	280	171 502	205 997
Пасив	Код ряд-ка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	17 313	17 313
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330	5	
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	27 572	43 967
Неоплачений капітал	360		

Продовження додатка А

1	2	3	4
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380	44 890	61 280
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	4 193	4 193
Інші забезпечення	410	84	
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430	4 277	4 193
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	10 100	9 722
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480	10 100	9 722
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520	5 780	5 600
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	54 543	73 035
Поточні зобов'язання за розрахунками: з одержаних авансів	540	8 682	5 997
з бюджетом	550	1 336	1 247
з позабюджетних платежів	560		
зі страхування	570	1 951	2 464
з оплати праці	580	4 576	5 877
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610	35 367	36 582
Усього за розділом IV	620	112 235	130 802
V. Доходи майбутніх періодів	630		
Баланс	640	171 502	205 997

Керівник _____ С Ю. Кравченко

Головний бухгалтер _____ Т. Г. Гончарова

Звіт про фінансові результати ПрАТ «Меблі»

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		20X	09	30
		X		
Підприємство <u>ПрАТ «Меблі»</u>	за ЄДРПОУ	3256288		
Територія <u>Харківська</u>	за КОАТУУ	6310136200		
Орган державного управління	за СПОДУ	0		
Не визначено	за ЗКГНГ	71100		
Вид економічної діяльності <u>Виробництво меблів я</u>	за КВЕД	36.11.1		
Одиниця виміру: тис. грн.	Контрольна сума			

Звіт про фінансові результати
за 9 місяців 20XX р.

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	419 845	311 083
Податок на додану вартість	015	(29 007)	(21 552)
Акцизний збір	020	(-)	(-)
	025	(-)	(-)
Інші вирахування з доходу	030	(-)	(-)
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	390 838	289 531
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(322 757)	(257 724)
Валовий: прибуток	050	68 081	31 807
збиток	055	(-)	(-)
Інші операційні доходи	060	128 742	25 705
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	061	-	-
Адміністративні витрати	070	(16 810)	(11 617)
Витрати на збут	080	(32 674)	(20 472)
Інші операційні витрати	090	(128 986)	(24 916)

Закінчення додатка А

1	2	3	4
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	18 353	507
збиток	105		
Дохід від участі в капіталі	110	-	-
Інші фінансові доходи	120	3 258	629
Інші доходи	130	-	-
Фінансові витрати	140	(720)	(20)
Витрати від участі в капіталі	150	(-)	(-)
Інші витрати	160	(48)	(29)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	165	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	20 843	1 098
збиток	175	(-)	(-)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	4 448	202
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	16 395	896
збиток	195	(-)	(-)
Надзвичайні:			
доходи	200	-	-
витрати	205	(-)	(-)
Податки з надзвичайного прибутку	210	-	-
Чистий:			
прибуток	220	16 395	896
збиток	225	(-)	(-)

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні витрати	230	279 831	213 035
Витрати на оплату праці	240	51 679	36 596
Відрахування на соціальні заходи	250	18 845	13 645
Амортизація	260	2 865	2 770
Інші операційні витрати	270	47 802	24 847
Разом	280	401 022	290 893

Керівник _____ С. Ю. Кравченко

Головний бухгалтер _____ Т. Г. Гончарова

Додаток Б

Підприємство ПрАТ «Молоко»"Територія ХарківськаОрган державного управління Українські межгалузеві об'єднання, консорціуми, АСГалузь Виробництво молочних продуктівВид економічної діяльності Перероблення молока та виробництво сиру

Одиниця виміру: тис.грн.

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ
за СПОДУ
за ЗКГНГ
за КВЕД
Контрольна сума

Коди
20XX 12 31
00447304
6323155100
7794
111
15.51.0

БАЛАНС

на 31 грудня 20XX року

Форма №1

Актив	Код ряк а	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010		
первісна вартість	011		
накопичена амортизація	012		
Незавершене будівництво	020		
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	1 516	1 301
первісна вартість	031	3 299	3 299
знос	032	(1 783)	(1 998)
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
Інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060		
Гудвіл	065		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом 1	080	1 516	1 301
II. ОБОРОТНІ АКТИВИ			
Виробничі запаси:	100	162	214
Поточні біологічні активи	110		
Незавершене виробництво	120		
Готова продукція	130	40	18
Товари	140	4	

Продовження додатка Б

Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	282	401
первісна вартість	161	282	401
резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	7	7
за виданими авансами	180		
з нарахованих доходів	190		
Із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210		
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
у національній валюті	230	10	21
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250		
Усього за розділом II	260	505	661
III. ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	270		
IV. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ ТА ГРУПИ ВИБУТТЯ	275		
БАЛАНС	280	2 021	1 962
	Код	На початок	На кінець
Пасив	ряд-ка	звітного періоду	звітного періоду
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	300	69	69
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	(682)	(1 207)
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380	(613)	(1 138)
II. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНИХ ВИТРАТ І ПЛАТЕЖІВ			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430	0	0
III. ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові кредити банків	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	1 796	1 096
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480	1 796	1 096
IV. ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Короткострокові кредити банків	500	91	1 253
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520		

Продовження додатка Б

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	692	692
Поточні зобов'язання за розрахунками: з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550		
з позабюджетних платежів	560	9	4
зі страхування	570		
з оплати праці	580	14	22
з учасниками	590	32	33
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610		
Усього за розділом IV	620	838	2 004
V. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	630		
БАЛАНС	640	2 021	1 962

Підприємство ПрАТ «Молоко»Територія ХарківськаОрган державного управління Українські межгалузеві об'єднання,
консорціуми, АСГалузь Виробництво молочних продуктівВид економічної діяльності Перероблення молока та виробництво сиру

Одиниця виміру: тис.грн

Дата (рік, місяць,
число)
за ЄДРПОУ
за КОАТУУ

за СПОДУ
за ЗКГНГ
за КВЕД
Контрольна сума

Коди
20XX 12 31
00447304
6323155100
7794
111
15.51.0

**ЗВІТ
ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

За 20XX рік

форма № 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код ряд- ка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	7 489	6 941
Податок на додану вартість	015	(1 248)	(1 157)
Акцизний збір	020		
	025		
Інші вирахування з доходу	030	0	0
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	6 241	5 784
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(5 917)	(5 421)
Валовий:			
Прибуток	050	324	363
Збиток	055		
Інші операційні доходи	060		

Закінчення додатка Б

Адміністративні витрати	070	(397)	(439)
Витрати на збут	080	(282)	(195)
Інші операційні витрати	090	(54)	(11)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
Прибуток	100		448
Збиток	105	(409)	(282)
Дохід від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130	2	63
Фінансові витрати	140	(100)	(11)
Втрати від участі в капіталі	150	0	0
Інші витрати	160	(3)	(63)
1	2	3	4
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування			
Прибуток	170		
Збиток	175	(510)	(293)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180		
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
Прибуток	190		
Збиток	195	(15)	(3)
Надзвичайні:			
доходи	200	(525)	(296)
витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий:			
прибуток	220		
збиток	225	(525)	(296)

II. Елементи операційних витрат

1	2	3	4
Матеріальні витрати	230	5474	4711
Витрати на оплату праці	240	546	713
Відрахування на соціальні заходи	250	202	276
Амортизація	260	216	241
Інші операційні витрати	270	191	162
Разом	280	6627	6093

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320		
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	330		
Дивіденди на одну просту акцію	340		

Таблиця випадкових чисел

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	0,4877	0,1343	0,4371	0,7054	0,9838	0,9414	0,5240	0,5206
2	0,0441	0,5300	0,0616	0,5101	0,7045	0,5329	0,9847	0,6880
3	0,2017	0,7063	0,5185	0,8028	0,3095	0,2646	0,9192	0,9669
4	0,1797	0,9902	0,4013	0,0843	0,4809	0,6569	0,1663	0,7891
5	0,7575	0,8386	0,0928	0,5362	0,2282	0,2808	0,7819	0,9710
6	0,9374	0,01661	0,2596	0,1927	0,5625	0,1687	0,6624	0,2007
7	0,9374	0,2190	0,4692	0,2469	0,5399	0,8099	0,2146	0,2075
8	0,3228	0,3267	0,1536	0,1853	0,0502	0,2797	0,6955	0,1638
9	0,0366	0,1714	0,1922	0,5179	0,0373	0,0714	0,5678	0,0052
10	0,8230	0,4319	0,6753	0,0345	0,6138	0,8522	0,2600	0,6095
11	0,9885	0,7436	0,1385	0,6963	0,5669	0,2011	0,6285	0,0037
12	0,6219	0,1691	0,2724	0,0050	0,4582	0,2495	0,0133	0,3456
13	0,0004	0,4473	0,2152	0,7963	0,3145	0,4782	0,9156	0,5706
14	0,5444	0,8859	0,7615	0,1984	0,9924	0,3529	0,8392	0,6127
15	0,4690	0,0391	0,5874	0,2385	0,2388	0,2496	0,6800	0,7167
16	0,4713	0,8592	0,2235	0,1688	0,5420	0,1803	0,2006	0,5942
17	0,8530	0,8352	0,9563	0,9527	0,2312	0,1317	0,1991	0,1893
18	0,3806	0,0289	0,4396	0,4252	0,4561	0,0315	0,3713	0,4906
19	0,0027	0,0235	0,6814	0,7514	0,6725	0,7627	0,9014	0,9629
20	0,6410	0,31148	0,2589	0,8075	0,7562	0,4135	0,3738	0,2077
21	0,9197	0,6614	0,5526	0,0560	0,6783	0,0922	0,7899	0,9723
22	0,6346	0,6543	0,5222	0,3912	0,6986	0,3023	0,2318	0,9818
23	0,3507	0,4098	0,8195	0,7675	0,0265	0,0409	0,6738	0,3913
24	0,0141	0,0961	0,0081	0,8552	0,2244	0,1688	0,9353	0,7218
25	0,4433	0,8934	0,1578	0,9140	0,7593	0,2567	0,6187	0,5021
26	0,9350	0,8790	0,0055	0,0246	0,5779	0,5565	0,6779	0,6264
27	0,6321	0,9521	0,4527	0,4941	0,4754	0,6876	0,4803	0,2931
28	0,4179	0,9811	0,4675	0,0302	0,0245	0,6654	0,5637	0,1326
29	0,4649	0,0563	0,3256	0,4287	0,6397	0,2856	0,9862	0,2378
30	0,4236	0,2303	0,8125	0,8543	0,17270,	0,6458	0,1536	0,0185

Робочий документ аудитора «Анкета вивчення облікової політики»

ПП «Аудит Т. В.»	Клієнт: ПрАТ «Меблі»	Період, що перевіряється: з 01.01.20XX р по 30.09.20XX р	Підготував:	Дата:	Індекс РД: РД 0710
	Об'єкт перевірки: облікова політика		Перевірів:	Дата:	Аркушів: 2
	Процедура аудиту: Анкета вивчення облікової політики				

АНКЕТА ВИВЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

№	Елемент, що перевіряється	Пункт наказу про облікову політику	Застосу- вання	Примітки
1	2	3	4	5
1	Наявність наказу про облікову політику			
2	Застосований метод оцінки вибуття запасів:			
	- ідентифікованої собівартості			
	- середньозваженої собівартості			
	- собівартості перших за часом надходження (ФФО)			
	- нормативних витрат			
	- ціни продажу			
3	Визначення одиниці запасів			
	- найменування			
	- однорідна група			
	- інше (навести)			
4	Метод визначення суми резерву сумнівних боргів			
	- за класифікацією дебіторської заборгованості			
	- за платоспроможністю окремих дебіторів			
5	Метод амортизації основних засобів			
	- прямолінійний			
	- зменшення залишкової вартості			
	- прискореного зменшення залишкової вартості			
	- кумулятивний			
	- виробничий			
	- згідно з податковим законодавством			
6	Вартісна межа між ОЗ та МНМА			
7	Метод нарахування амортизації МНМА			
	- прямолінійного списання			
	- виробничий			
	- згідно з податковим законодавством			

Закінчення додаткаД

1	2	3	4	5
	- 50 %- 50 %			
	- 100 %			
8	Метод амортизації та строк корисного використання НМА			
	- прямолінійний			
	- зменшення залишкової вартості			
	- прискореного зменшення залишкової вартості			
	- кумулятивний			
	- виробничий			
	- згідно з податковим законодавством			
9	Метод оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг			
	- вивчення виконаних робіт			
	- питомої ваги обсягу виконаних послуг у загальному обсягу послуг			
	- питомої ваги обсягу здійснених витрат у загальному обсягу витрат			
	- рівномірного нарахування			
10	Наявність та порядок формування резервів для забезпечення майбутніх витрат і платежів (навести)			
11	Метод відображення фінансових інвестицій			
	- за методом участі в капіталі			
	- за справедливою вартістю			
	- за собівартістю			
12	Наявність змін облікової політики у періоді, що перевіряється та правильність їх відображення у звітності			

Витяг з Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності

(Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 22.12.2008 р. № 1524
(зі змінами))

N	Показники, що порівнюються	Порівнювальні показники
1	2	3
Форма N 1 і N 1-м «Баланс»		
1	Рядок 010, графи 3 і 4	Форма N 1, рядок 011 мінус рядок 012, графи 3 і 4
2	Рядок 030, графи 3 і 4	Форма N 1, рядок 031 мінус рядок 032, графи 3 і 4
3	Рядок 080, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 010, 020, 030, 035, 040, 045, 050, 055, 060, 065, 070, 075, графи 3 і 4
4	Рядок 160, графи 3 і 4	Форма N 1, рядок 161 мінус рядок 162, графи 3 і 4
5	Рядок 260, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 100 – 160, 170 – 250, графи 3 і 4
6	Рядок 280, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 080, 260, 270, 275, графи 3 і 4
7	Рядок 380, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 300 – 340 плюс або мінус рядок 350 мінус рядки 360, 370, плюс або мінус рядок 375, графи 3 і 4
8	Рядок 430, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 400, 410, 415, 417, 418, 420 мінус рядок 416, графи 3 і 4
9	Рядок 480, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 440 - 470, графи 3 і 4
10	Рядок 620, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 500 – 600, 605, 610, графи 3 і 4
11	Рядок 640, графи 3 і 4	Форма N 1, сума рядків 380, 385, 430, 480, 620, 630, графи 3 і 4
Форма N 2 «Звіт про фінансові результати»		
12	Рядок 035, графа 3	Форма N 2, рядок 010 мінус рядки 015, 020, 025, 030
13	Рядок 050, графа 3	Форма N 2, рядок 035 мінус рядки 040, 045
14	Рядок 055, графа 3	Форма N 2, сума рядків 040, 045 мінус рядок 035, графа 3
15	Рядок 100, графа 3	Форма N 2, сума рядків 050, 060 мінус рядки 070, 080, 090 або рядок 060 мінус рядки 055, 070, 080, 090
16	Рядок 105, графа 3	Форма N 2, сума рядків 055, 070, 080, 090 мінус рядок 060 або сума рядків 070, 080, 090 мінус рядки 050 і 060
17	Рядок 170, графа 3	Форма N 2, сума рядків 100, 110, 120, 130 мінус рядки 140, 150, 160 або сума рядків 110, 120, 130 мінус рядки 105, 140, 150, 160
18	Рядок 175, графа 3	Форма N 2, сума рядків 105, 140, 150, 160 мінус рядки 110, 120, 130 або сума рядків 140, 150, 160 мінус рядки 100, 110, 120, 130
19	Рядок 190, графа 3	Форма N 2, рядок 170 мінус рядок 180
20	Рядок 195, графа 3	Форма N 2, рядок 175 плюс рядок 180 або рядок 175 мінус вписуваний рядок 185 «Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності»
21	Рядок 220, графа 3	Форма N 2, сума рядків 190 і 200 мінус рядки 205 і 210 або рядок 200 мінус рядки 195, 205, 210
22	Рядок 225, графа 3	Форма N 2, рядок 205 мінус рядки 190 і 200 або рядок 195 плюс рядки 205 і 210 мінус рядок 200
23	Рядок 280, графа 3	Форма N 2, сума рядків 230 – 270

Закінчення додатка Е

1	2	3
24	Рядки 010 – 280, графа 4	Форма N 2 за попередній рік, рядки 010 – 280, графа 3 (якщо у звітному році не встановлено помилок за минулі роки)
Форма N 2-м «Звіт про фінансові результати»		
25	Рядок 030, графа 3	Форма N 2-м, рядок 010 мінус рядок 020, графа 3
26	Рядок 070, графа 3	Форма N 2-м, сума рядків 030, 040, 050, графа 3
27	Рядок 120, графа 3	Форма N 2-м, сума рядків 080, 090, 100, графа 3
28	Рядок 130, графа 3	Форма N 2-м, рядок 070 мінус рядок 120 графа 3
29	Рядок 140, графа 3	Декларація з податку на прибуток підприємства
30	Рядок 150, графа 3	Форма N 2-м, рядок 130 мінус рядок 140 графа 3
30.1	Рядки 010 – 160, графа 4	Форма N 2-м за попередній рік, рядки 010 - 160, графа 3

Примітка. Показники форм фінансової звітності N 1 – 6 наводяться в тисячах гривень без десяткових знаків, а показники форм N 1-м і N 2-м – у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

РОЗ'ЯСНЕННЯ
щодо оформлення офіційного документа, складеного за результатами
аудиту фінансової звітності
(Затверджене рішенням АПУ від 26.01.2012 р. № 245/13)

Відповідно до статті 6 Закону України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 р. N 3125-XII при здійсненні аудиторської діяльності аудитори та аудиторські фірми застосовують відповідні стандарти аудиту. Стандарти аудиту приймаються на основі стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів. Затвердження стандартів аудиту є виключним правом Аудиторської палати України.

Керуючись статтями 6 та 12 Закону «Про аудиторську діяльність», Аудиторська палата України рішенням від 31.03.2011 р. N 229/7 затвердила для застосування при виконанні завдань з 1 травня 2011 р. в якості національних стандартів аудиту Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг видання 2010 року (далі – Міжнародні стандарти видання 2010 року).

Міжнародним стандартом аудиту 700 «Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності» передбачено, що **за результатом аудиту фінансової звітності надається аудиторський звіт**, а також визначені вимоги до форми аудиторського звіту.

Проте, відповідно до статті 7 Закону «Про аудиторську діяльність», **результат проведеного аудиту оформлюється аудиторським висновком**. Зокрема, частиною 1 статті 7 Закону «Про аудиторську діяльність» визначено, що аудиторський висновок – документ, що складений відповідно до стандартів аудиту та передбачає надання впевненості користувачам щодо відповідності фінансової звітності або іншої інформації концептуальним основам, які використовувалися при її складанні.

Зважаючи на колізію норм Міжнародних стандартів аудиту та Закону «Про аудиторську діяльність», а також на те, що відповідно до статті 6 Закону «Про аудиторську діяльність» стандарти аудиту є обов'язковими для дотримання аудиторами, аудиторськими фірмами та суб'єктами господарювання, з метою однакового застосування окремих положень Закону «Про аудиторську діяльність» та Міжнародних стандартів видання 2010 року, Аудиторська палата України рекомендує аудиторським фірмам та аудиторам за результатами аудиту фінансової звітності оформляти документ під назвою «аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора)».

Баланс ПрАТ «Фітнес» за станом на 01.01.20XXр.

Підприємство <u>ПрАТ «Фітнес»</u>	за ЄДРПОУ	32108862
Територія	за КОАТУУ	6310137500
Форма власності <u>приватна</u>	за КФВ	10
Орган державного управління	за СПОДУ	
Галузь (вид діяльності) <u>промисловість</u>	за ЗКГНГ	
Вид економічної діяльності	за КВЕД	15.87.0
Одиниця виміру: тис. грн	Контрольна сума	
Адреса Харків, пр.50-річчя ВЛКСМ, 21		

БАЛАНС

на 1 січня 20XX р.

Форма №1 Код за ДКУД

1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	683	1 193
первісна вартість	011	877	1 477
знос	012	(194)	(284)
Незавершене будівництво	020	217	37
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	1 718	1 651
первісна вартість	031	6 325	6 392
знос	032	(4 607)_	(4 741)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі			
інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045	22 572	18 822
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Відстрочені податкові активи	060	63	145
Інші необоротні активи	070		
Гудвіл при консолідації	075		
Усього за розділом I	080	25 253	21 848
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	254	285
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110		
незавершене виробництво	120	360	277
готова продукція	130	379	977
товари	140	21	120
Векселі одержані	150	620	-

Продовження додатка 3

1	2	3	4
Дебіторська заборгованість за товари, роботи послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	65	220
первісна вартість	161	65	220
резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	-	27
за виданими авансами	180	28	5
з нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	1 971	4 836
Поточні фінансові інвестиції	220	6 350	8 395
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
У національній валюті	230	2	240
У касі в т.ч.	231	-	
в іноземній валюті	240	21	-
Інші оборотні активи	250	71	33
Усього за розділом II	260	10 142	15 415
III. Витрати майбутніх періодів	270	14	-
Баланс	280	35 409	37 263
	Код	На	На кінець
ПАСИВ	рядка	початок	звітнього
1	2	року	періоду
		3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	30 000	30 000
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330	2 010	2 010
Резервний капітал	340	36	36
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	753	771
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Накопичена курсова різниця	375		
Усього за розділом I	380	32 799	32817
Частка меншості	385		
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420	0	
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	-	350
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480	-	350

Закінчення додатка3

1	2	3	4
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	883	1 491
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520	168	
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	171	70
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	358	670
з бюджетом	550	77	82
зі страхування	570	129	170
з оплати праці	580	215	274
Інші поточні зобов'язання	610	609	1 339
Усього за розділом IV	620	2 610	4 096
Баланс	640	35 409	37 263

Звіт про фінансові результати ПрАТ «Фітнес»

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ПрАТ «Фітнес» за ЄДРПОУ
 Територія Харківська за КОАТУУ
 Орган державного управління Українське за СПОДУ
 об'єднання
 Вид економічної діяльності за КВЕД
промисловість
 Одиниця виміру: тис. грн Контрольна сума

КОДИ		
20XX	12	31
32108862		
6310137500		
10		
15.87.0		

Звіт про фінансові результати

за 20XX рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	5 471	5 940
Податок на додану вартість	015	(73)	(246)
Акцизний збір	020	(-)	(-)
Інші вирахування з доходу	030	(-)	(-)
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	5 398	5 694
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	(3 771)	(3 863)
Валовий:			
прибуток	050	1 627	1 831
збиток	055	(-)	(-)
Інші операційні доходи	060	3 354	2 915
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	061	-	-
Адміністративні витрати	070	(1 308)	(1 267)
Витрати на збут	080	(217)	(254)
Інші операційні витрати	090	(3 194)	(2 777)
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	091	-	-
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	262	448
збиток	105	(-)	(-)

Закінчення додатка Ж

1	2	3	4
Дохід від участі в капіталі	110	-	-
Інші фінансові доходи	120		
Інші доходи	130	5 984	7 980
Фінансові витрати	140	(218)	(225)
Витрати від участі в капіталі	150	(-)	(-)
Інші витрати	160	(5 994)	(8 087)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	165	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	34	116
збиток	175	(-)	(-)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	(16)	(82)
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	-	-
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	18	34
збиток	195	(-)	(-)
Надзвичайні:			
доходи	200	-	-
витрати	205	(-)	(-)
Податки з надзвичайного прибутку	210	-	-
Чистий:			
прибуток	220	18	34
збиток	225	(-)	(-)

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні витрати	230	1 462	1 037
Витрати на оплату праці	240	2 535	2 058
Відрахування на соціальні заходи	250	972	765
Амортизація	260	224	227
Інші операційні витрати	270	810	718
Разом	280	6 003	4 805

Керівник

Билик Л. В.

Головний бухгалтер

Іванова С. І

Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми)
(Затверджений рішенням АПУ від 22.12.2011 р. № 244/14)

1. Послуги у сфері аудиту.

1.1. Завдання з надання впевненості.

1.1.1. Аудит історичної фінансової інформації, зокрема фінансової звітності.

1.1.2. Огляд історичної фінансової інформації, зокрема фінансової звітності.

1.1.3. Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації:

а). оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) системи внутрішнього контролю (аудиту);

б). оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) використання виробничих потужностей;

в). оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) функціонування системи управління;

г). оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) системи матеріального стимулювання та оплати праці персоналу;

д). оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) систем управління персоналом;

е). оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) інформаційних систем (технологій);

ж). оцінка (перевірка) ефективності систем інформаційної безпеки діяльності підприємств;

з). оцінка (перевірка) ефективності (відповідності) систем корпоративного управління;

и). оцінка відповідності діяльності підприємства вимогам законодавства (податкового, митного, господарського та ін.);

к). оцінка (перевірка) відповідності управлінських рішень або окремих господарських операцій вимогам законодавства;

л). економічні експертизи (у тому числі судова за наявності відповідної атестації судового експерта);

м). оцінка вартості активів (у тому числі незалежна за наявності кваліфікаційного свідоцтва оцінювача);

н). оцінка (тестування) надійності системи бухгалтерського обліку;

о). оцінка (тестування) відповідності рівня професійних знань персоналу, задіяного у фінансово-господарській діяльності;

п). здійснення на замовлення розрахунків (економічний, фінансовий, стратегічний та інші види аналізу) для оцінки стану та результатів господарської діяльності;

р). перевірка прогнозованої фінансової інформації;

с). інші завдання, які виконуються як завдання з надання впевненості.

1.2. Супутні послуги, визначені Міжнародними стандартами супутніх послуг.

1.2.1. Завдання з виконання погоджених процедур стосовно фінансової інформації.

1.2.2. Завдання з підготовки фінансової інформації.

2. Інші послуги, пов'язані з професійною діяльністю, визначені Законом України "Про аудиторську діяльність"

2.1. Ведення бухгалтерського обліку.

2.2. Складання фінансових звітів.

2.3. Відновлення бухгалтерського обліку.

2.4. Консультації з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності:

а). обрання облікової політики;

б). встановлення та дотримання методології бухгалтерського обліку;

в). організація бухгалтерського обліку;

г). консолідація фінансової звітності;

д). трансформація звітності за іншою, ніж застосовувана, концептуальною основою;

е. інші види консультацій з питань обліку та звітності.

2.5. Консультації з питань системи внутрішнього контролю.

2.6. Консультації з питань оподаткування, у тому числі з організації податкового обліку та податкової звітності.

2.7. Складання податкових декларацій та звітів.

2.8. Консультації з питань застосування інформаційних технологій.

2.9. Консультації з інших питань управління та ведення бізнесу:

а). правове забезпечення прийняття (або результатів прийняття) управлінських рішень щодо зміни форм власності, форм господарювання, функцій власності, легітимності окремих господарських операцій тощо;

б). організаційне забезпечення управління – структуризація, реструктуризація, перебудова, розробка нової системи обліку, внутрішнього контролю, внутрішнього аудиту, управління в цілому, розробка внутрішніх інструкцій для посадових осіб, внутрішніх стандартів корпоративного управління тощо;

в). інформаційного забезпечення управління – консультування з питань вибору програмних продуктів або технічної бази з автоматизації обліку та внутрішнього контролю (аудиту), розробка схем документообігу, форм внутрішніх документів і напрямів інформаційних потоків у системі управління; проведення тренінгів, семінарів з питань обліку, оподаткування, правового забезпечення та організації управління, безпеки бізнесу тощо;

г). управління грошовими потоками, інвестиційної політики.

2.10. Розробка для замовника документів, необхідних для легалізації, організації та здійснення господарської діяльності (статути, накази, внутрішні норми та правила, посадові інструкції, документи системи стимулювання персоналу тощо).

2.11. Проведення професійних тренінгів для бухгалтерів та керівників з питань, що належать до професійної компетенції аудиторів.

2.12. Представництво інтересів замовника з питань обліку, аудиту, оподаткування в державних органах, організаціях або в суді.

2.13. Інші види професійних послуг, надання яких не суперечить стандартам аудиторської діяльності, Кодексу професійної етики аудитора та які не заборонені чинним законодавством України, рішеннями Аудиторської палати України.

3. Організаційне та методичне забезпечення аудиту.

3.1. Розробка і видання методичних матеріалів (вказівок, рекомендацій, практичних посібників, внутрішніх стандартів, програмного забезпечення тощо).

3.2. Проведення професійних тренінгів для практикуючих аудиторів.

3.3. Здійснення заходів з контролю якості аудиторських послуг.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Мултанівська Тетяна Володимирівна
Воїнова Тетяна Сергіївна**

АУДИТ. ПРАКТИКУМ

Відповідальний за випуск **Дікань Л. В.**

Редактор

Коректор

План 2012 р. Поз. № 66п

Підп. до друку Формат 60x90 1/16. Папір MultyCopy. Друк Piso.

Ум.-друк. арк. Обл.-вид. арк. Тираж прим. Зам. №

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
Дк №481 від 13.06.2001 р.*

Видавець і виготівник – видавництво ХНЕУ, 61001, м. Харків, пр. Леніна, 9а